

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Repanšek, V., 2015. Analiza izbranih regionalnih členitev Slovenije glede na oblike poljske razdelitve. Magistrsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentorica Foški, M.): 159 str.

Datum arhiviranja: 13-03-2015

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Repanšek, V., 2015. Analiza izbranih regionalnih členitev Slovenije glede na oblike poljske razdelitve. Master Thesis. Ljubljana, University of Ljubljani, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A., co-supervisor Foški, M.): 159 pp.

Archiving Date: 13-03-2015

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

**MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI
PROGRAM DRUGE STOPNJE
PROSTORSKO
NAČRTOVANJE**

Kandidatka:

VERONIKA REPANŠEK

**ANALIZA IZBRANIH REGIONALNIH ČLENITEV
SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE
RAZDELITVE**

Magistrsko delo št.: 4/II.PN

**ANALYSIS OF SELECTED REGIONAL
CLASSIFICATIONS OF SLOVENIA IN VIEW OF LAND
PATTERNS**

Graduation – Master Thesis No.: 4/II.PN

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednica komisije:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Somentorica:

viš. pred. mag. Mojca Foški

Ljubljana, 03. 03. 2015

STRAN ZA POPRAVKE, ERRATA

Stran z napako

Vrstica z napako

Namesto

Naj bo

IZJAVE

Spodaj podpisana Veronika Repanšek izjavljam, da sem avtorica magistrske naloge z naslovom »**Analiza izbranih regionalnih členitev Slovenije glede na oblike poljske razdelitve**«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v digitalnem repozitoriju.

Ljubljana, 10. 2. 2015

Veronika Repanšek

BIBLIOGRAFSKO-DOKUMENTACIJSKA STRAN Z IZVLEČKOM

UDK:	711.1/.3:911(497.4)(043.3)
Avtor:	Veronika Repanšek
Mentorica:	doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek, univ. dipl. inž. arh.
Somentorica:	viš. pred. mag. Mojca Foški, univ. dipl. inž. geod.
Naslov:	Analiza izbranih regionalnih členitev Slovenije glede na oblike poljske razdelitve
Tip dokumenta:	Magistrska naloga - B
Obseg in oprema:	159. str., 33 pregl., 31 sl., 2 graf., 2 en., 17 kart
Ključne besede:	oblike poljske razdelitve, regionalne členitve Slovenije, Svetozar Ilešič, naravnogeografske regionalizacije, regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji

Izvleček

V magistrskem delu smo se osredotočili na oblike poljske razdelitve, kot jih je določil Ilešič (1950). Posebej smo se osredotočili na njihovo pojavnost v izbranih regionalnih členitvah Slovenije. V analizo smo vključili štiri naravnogeografske regionalizacije Slovenije, ki so jih izdelali geografi Melik (1954 – 1960), Ilešič (1958), Gams (1983) in Gabrovec s sodelavci (1995) ter Regionalno razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, ki jo je izvedel Inštitut za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (1997). V delu smo najprej predstavili in kartografsko prikazali vseh osem oblik poljske razdelitve in pet izbranih regionalnih členitev Slovenije. Nato smo analizirali posamezne regionalne enote glede na oblike poljske razdelitve in jih predstavili grafično in numerično. Izračunali smo površine in deleže, ki jih posamezne oblike poljske razdelitve predstavljajo v regionalnih enotah. Na podlagi deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote smo ugotovili največjo skladnost med izbranimi regionalnimi členitvami in oblikami poljske razdelitve pri Melikovi naravnogeografski regionalizaciji Slovenije (1954 – 1960). Ugotovili smo tudi, da je največje ujemanje meje regionalnih enot z oblikami poljske razdelitve na območju Lendavskih Goric, Goričkega in Goriških Brd ter da so med oblikami poljske razdelitve najbolj skladne z mejami regionalnih enot polja v prehodnih oblikah med grudami in delci.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UDC:	711.1/.3:911(497.4)(043.3)
Avtor:	Veronika Repašek
Supervisor:	Assist. Prof. Alma Zavodnik Lamovšek, B Arch., Ph.D.
Cosupervisor:	Senior Lecturer Mojca Foški, MSc., B. Geod.
Title:	Analysis of selected regional classifications of Slovenia in view of land patterns
Document type:	Master thesis - B
Scope and tools:	159. p., 33 tab., 31 fig., 2 graph., 2 eq., 17 maps
Keywords:	land patterns, regional classifications of Slovenia, Svetozar Ilešič, natural geographical classifications, regional distribution of landscape types in Slovenia

Abstract

The Master thesis focuses on land patterns, as proposed by Ilešič (1950), with the particular focus on their occurrences in the selected regional classifications of Slovenia. The analysis covers four natural geographical classifications of Slovenia, done by geographers Melik (1954 – 1960), Ilešič (1968), Gams (1983) and Gabrovec et.al. (1995), as well as the regional distribution of landscape types in Slovenia, done by the Institute for Landscape architecture of the Biotechnical Faculty at the University of Ljubljana (1997). The thesis first introduces and cartographically presents all eight land patterns and five selected regional classifications of Slovenia. Following this, are the analyses of the individual regional units in view of land patterns and their graphical and numerical representations. Here, the author calculates the areas and ratios of the individual land patterns in the regional units. On the basis of the ratio of matching between the prevailing land pattern and the border of a regional unit, the author determines that the best match between the selected regional classifications and land patterns occurs in the Melik's natural geographical classification of Slovenia (1954 – 1960). The author further determines that the best match between the borders of the regional units and land patterns occurs in the areas of Lendavske Gorice, Goričko and Goriška Brda, and that among the land patterns, these give the best matches with the borders of the regional units of the transitional form between parties called »grude« and parties called »delci«.

ZAHVALA

Najprej se želim iskreno zahvaliti somentorici, viš. pred. mag. Mojci Foški, za vso strokovno pomoč, ki mi jo je nudila tekom izdelave magistrske naloge. Najlepše se ji zahvaljujem, da mi je pomagala in me usmerjala takrat, ko sem to najbolj potrebovala.

Mentorici, doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek, se zahvaljujem za ustrežljivost in pomoč, ki mi jo je namenila v sklepnem delu izdelave magistrske naloge.

Ves čas študija mi je bil v oporo dragi mož, Andraž, ki mi je s svojim znanjem in sposobnostmi olajšal marsikatero delo. Prav tako me je spremljal in mi nudil pomoč pri izdelavi magistrske naloge, za kar se mu zahvaljujem.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
1.1	NAMEN, CILJI RAZISKOVANJA IN DELOVNA HIPOTEZA	2
1.2	METODA DELA	2
1.3	PODATKI	6
1.3.1	Viri podatkov	6
1.3.2	Priprava podatkov	7
1.4	STRUKTURA DELA	8
2	OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE V SLOVENIJI	9
3	PREDSTAVITEV IZBRANIH REGIONALNIH ČLENITEV SLOVENIJE	19
3.1	NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE	19
3.1.1	Melikova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1954 – 1960)	22
3.1.2	Ilešičeva naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1958).....	27
3.1.3	Gamsova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1983).....	33
3.1.4	Naravnogeografska členitev Slovenije na štiri makroregije (1995).....	39
3.2	REGIONALNA RAZDELITEV SLOVENIJE NA KRAJINSKE TIPE	43
4	ANALIZE IZBRANIH REGIONALNIH ČLENITEV SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	49
4.1	ANALIZA MELIKOVE NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	49
4.1.1	Slovenske Alpe	53
4.1.2	Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino.....	56
4.1.3	Posavska Slovenija in Slovensko Primorje	59
4.2	ANALIZA ILEŠIČEVE NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	65
4.2.1	Alpske pokrajine.....	69
4.2.2	Predalpske pokrajine.....	72
4.2.3	Subpanonske pokrajine	75

4.2.4	Kraške pokrajine notranje Slovenije	77
4.2.5	Primorske pokrajine	79
4.3	ANALIZA GAMSOVE NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	81
4.3.1	Alpe	81
4.3.2	Predalpski svet	84
4.3.3	Primorje in submediteranska Slovenija	87
4.3.4	Dinarske planote celinske Slovenije	89
4.3.5	Subpanonska Slovenija	92
4.4	ANALIZA NARAVNOGEOGRAFSKE ČLENITVE SLOVENIJE NA ŠTIRI MAKROREGIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	97
4.4.1	Alpe	97
4.4.2	Panonska kotlina	100
4.4.3	Dinarsko gorstvo	102
4.4.4	Sredozemlje	104
4.5	ANALIZA REGIONALNE ČLENITVE SLOVENIJE NA KRAJINSKE TIPE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE	109
4.5.1	Krajine Alpske regije	113
4.5.2	Krajine Predalpske regije	115
4.5.3	Krajine Subpanonske regije	117
4.5.4	Kraške krajine notranje Slovenije	119
4.5.5	Primorske krajine	121
5	REZULTATI ANALIZE IN RAZPRAVA	123
6	ZAKLJUČEK	139
VIRI	.....	140

KAZALO SLIK

Slika 1:	Shematski prikaz deleža regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	4
Slika 2:	Shematski prikaz deleža prevladujoče oblike poljske razdelitve v regionalni enoti	5
Slika 3:	Razdelitev na prvotne grude (Ilešič, 1950).....	10
Slika 4:	Razdelitev na pravilne delce (Ilešič, 1950).....	10
Slika 5:	Razdelitev na nepravilne ali grudaste delce (Ilešič, 1950).....	10
Slika 6:	Razdelitev na sklenjene proge (Ilešič, 1950)	11
Slika 7:	Razdelitev na sklenjene proge in pravilne delce (Ilešič, 1950).....	11
Slika 8:	Razdelitev na celke (Ilešič, 1950)	11
Slika 9:	Prehodne oblike med grudami in delci (Ilešič, 1950).....	12
Slika 10:	Slovenske Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	53
Slika 11:	Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	56
Slika 12:	Posavska Slovenija in Slovensko Primorje, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	59
Slika 13:	Alpske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	69
Slika 14:	Predalpske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	72
Slika 15:	Subpanonske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	75
Slika 16:	Kraške pokrajine notranje Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	77
Slika 17:	Primorske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	79
Slika 18:	Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	81
Slika 19:	Predalpski svet, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	84
Slika 20:	Primorje in submediteranska Slovenija, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	87
Slika 21:	Dinarske planote celinske Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	89
Slika 22:	Subpanonska Slovenija, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	92
Slika 23:	Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	97
Slika 24:	Panonska kotlina, lasten prikaz (Ilešič, 1950) Ошибка!	Закладка не определена.
Slika 25:	Dinarsko gorstvo, lasten prikaz (Ilešič, 1950) Ошибка!	Закладка не определена.
Slika 26:	Sredozemlje, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	104
Slika 27:	Krajine Alpske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	113
Slika 28:	Krajine Predalpske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	115
Slika 29:	Krajine Panonske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)	117
Slika 30:	Kraške krajine notranje Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	119

Slika 31:	Primorske krajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950).....	121
-----------	--	-----

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1:	Prikaz deležev oblik poljske razdelitve v Sloveniji (km ²), lasten izračun (Ilešič, 1950).....	18
Grafikon 2:	Deleži oblik poljske razdelitve po submakroregijah (Melik, 1954 – 1960) ..	49

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1:	Informacije o grafičnih podatkih	6
Preglednica 2:	Površine in deleži posameznih oblik poljske razdelitve v Sloveniji, lasten izračun (Ilešič, 1950)	17
Preglednica 3:	Pregled naravnogeografskih regionalizacij Slovenije (Kladnik, 1996)	21
Preglednica 4:	Površine in deleži regionalnih enot Melikove naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996).....	23
Preglednica 5:	Površine in deleži regionalnih enot Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996).....	28
Preglednica 6:	Površine in deleži regionalnih enot Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996).....	34
Preglednica 7:	Površine in deleži regionalnih enot naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996)	39
Preglednica 8:	Površine in deleži krajinskih regij Slovenije, lasten izračun (Inštitut za krajinsko arhitekturo, 1997)	44
Preglednica 9:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah slovenskih Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950).....	55
Preglednica 10:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Štajerske s Prekmurjem in Mežiško dolino, lasten izračun (Ilešič, 1950).....	57
Preglednica 11:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Posavske Slovenije in Slovenskega Primorja, lasten izračun (Ilešič, 1950).....	61
Preglednica 12:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alpskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)	71
Preglednica 13:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Predalpskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)	74
Preglednica 14:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Subpanonskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)	76
Preglednica 15:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Kraških pokrajin notranje Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	78
Preglednica 16:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Primorskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)	80

Preglednica 17:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950)	83
Preglednica 18:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Predalpskega sveta, lasten izračun (Ilešič, 1950)	86
Preglednica 19:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Primorja in submediteranske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	88
Preglednica 20:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Dinarskih planot celinske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	91
Preglednica 21:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Subpanonske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	93
Preglednica 22:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950)	99
Preglednica 23:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Panonske kotline, lasten izračun (Ilešič, 1950)	101
Preglednica 24:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Dinarskega gorstva, lasten izračun (Ilešič, 1950)	103
Preglednica 25:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Sredozemlja, lasten izračun (Ilešič, 1950)	105
Preglednica 26:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Alpske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	114
Preglednica 27:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Predalpske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	116
Preglednica 28:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Subpanonske regije, lasten izračun, (Ilešič, 1950)	118
Preglednica 29:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v Kraških krajinah notranje Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	120
Preglednica 30:	Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Primorske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)	122
Preglednica 31:	Skupen prikaz površin deležev prevladujoče oblike poljske razdelitve po regionalnih enotah za izbrane regionalne členitve Slovenije, lasten izračun	123
Preglednica 32:	Izbrane regionalne enote z največjimi vrednostmi ujemanja oblik poljske razdelitve	135
Preglednica 33:	Površina Slovenije v izbranih regionalnih členitvah in odstopanje od uporabljene površine v nalogi, lasten izračun	137

KAZALO KART

Karta 1:	Oblike poljske razdelitve na Slovenskem	13
Karta 2:	Prikaz oblik poljske razdelitve na Slovenskem z gozdnimi površinami	15
Karta 3:	Melikova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1954 -1960)	25
Karta 4:	Ilešičeva naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1958)	31
Karta 5:	Gamsova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1983)	37
Karta 6:	Naravnogeografska členitev Slovenije na štiri makroregije	41
Karta 7:	Regionalna razdelitev Slovenije na krajinske tipe	47
Karta 8:	Oblike poljske razdelitve na primeru Melikove naravnogeografske členitve Slovenije (1954 – 1960).....	51
Karta 9:	Oblike poljske razdelitve na primeru Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1958).....	67
Karta 10:	Oblike poljske razdelitve na primeru Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1983)	95
Karta 11:	Oblike poljske razdelitve na primeru naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije.....	107
Karta 12:	Oblike poljske razdelitve na primeru razdelitve Slovenije na krajinske tipe	111
Karta 13:	Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot Melikove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1954 -1960)	125
Karta 14:	Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1958)	127
Karta 15:	Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1983)	129
Karta 16:	Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije	131
Karta 17:	Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot razdelitve Slovenije na krajinske tipe	133

Ta stran je namenoma prazna.

Ta stran je namenoma prazna.

1 UVOD

Z vprašanjem regionalnih členitev ozemlja Slovenije so se prvi začeli ukvarjati geografi in sicer od konca 19. stoletja naprej. Do danes se je nabralo zelo veliko različnih regionalizacij Slovenije. Med seboj se razlikujejo glede na načela in kriterije, ki so jih avtorji uporabljali. Tema regionalnih členitev se dotika različnih strok in vsaka ima za svoje potrebe izdelane specifične regionalizacije. Izmed vseh strok, ki se ukvarjajo z regionalnimi členitvami države, dajejo prav geografi najbolj splošne in vsestranske regionalizacije.

Slovenija leži na stiku štirih velikih evropskih naravnih enot (Alpe, Dinarsko gorstvo, Panonska kotlina in Jadransko morje) in se kljub majhnosti ponaša z izjemno pestrim ozemljem, ki daje možnost različnih regionalizacij. Prav ta heterogenost pa otežuje členitev, saj je konkretno določevanje meja med pokrajinami zaradi prehodnosti zapleteno (Perko, Orožen Adamič, 1999). Lahko bi dejali, da je vsa Slovenija ena sama prehodna regija. Prav zaradi velike raznolikosti je težko določiti univerzalno regionalizacijo.

Geografi ločijo fizičnogeografske oziroma naravnogeografske in družbenogeografske členitve ozemlja. Družbenogeografske členitve izhajajo iz družbenih sestavin pokrajine, predvsem so se avtorji teh členitev opirali na gospodarsko funkcijo pokrajin, gravitacijo k središčnim centrom in na hierarhijo mestnih središč. Medtem ko naravnogeografske členitve izhajajo iz fizičnih sestavin pokrajine: površja, geološke zgradbe, podnebja, rastja, voda ... Slednje upoštevajo tudi rabo tal, razmestitev naselij in poljsko razdelitev. Naravne značilnosti ozemlja se ne spreminjajo tako hitro kot družbene, zato so kot izhodišče primernejše za regionalizacije. Ilešič (1950) je zapisal, da je prirodno lice pokrajine najbolj realen odsev njene kompleksnosti.

Ilešič je v svojem delu iz leta 1950, naredil analizo parcelnih vzorcev in podal tipologijo poljske razdelitve za Slovenijo. Ločil je osem različnih oblik poljske razdelitve: polja v pravih in prvotnih grudah, polja v pravih ali pravilnih delcih, polja v nepravih ali grudastih delcih, polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, polja v sklenjenih progah, polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev, polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov in polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud. Sistemi poljske razdelitve so bili proučevani le na območju polja (avtor je izvzel gozdne površine, večja območja travnikov ter vas).

Z oblikami poljske razdelitve se po Ilešiču v Sloveniji nismo več sistematično ukvarjali. Posegi v kmetijski prostor, kot so umeščanje infrastrukture in širjenje naselij, spremenjen način kmetovanja, komasacije itd. vplivajo na preoblikovanje poljske strukture lokalno, ne vplivajo pa v takem obsegu, da bi popolnoma izgubili posamezo obliko poljske razdelitve. Zato menimo, da lahko kljub spremembam v prostoru v zadnjih 60 letih, oblike poljske razdelitve po Ilešiču uporabimo za izhodišče raziskovanja.

1.1 NAMEN, CILJI RAZISKOVANJA IN DELOVNA HIPOTEZA

Namen magistrskega dela je proučiti odnos izbranih regionalnih členitev Slovenije do oblik poljske razdelitve, ki jih je določil Ilešič v svojem delu z naslovom Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem (1950). Cilj primerjave je bil ugotoviti morebitne zakonitosti, ki se nanašajo na pojavljanje oblik poljske razdelitve glede na posamezne členitve Slovenije. V oblikah poljske razdelitve Slovenije se odražajo naravnogeografske značilnosti površja, zato smo postavili hipotezo, da se oblike poljske razdelitve odražajo v naravnogeografskih regionalizacijah Slovenije.

Hipotezo smo preverjali z ugotavljanjem skladnosti meja med regionalnimi enotami z mejami posameznih oblik poljske razdelitve. Skladnost smo ugotavljali tako vizualno kot tudi empirično – iz površin in deležev, ki jih pokrivajo oblike poljske razdelitve v posameznih regionalnih enotah.

Tako smo ugotovili, katere od proučevanih naravnogeografskih regionalizacij najbolj upoštevajo oblike poljske razdelitve, ali obstajajo med regionalizacijami podobnosti ter pri katerih oblikah poljske razdelitve je največkrat opaženo ujemanje meja regionalnih enot z mejo posamezne oblike poljske razdelitve.

1.2 METODA DELA

Izhodišče našega raziskovanja je bilo delo Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem (Ilešič, 1950). V njem so opisane in grafično prikazane oblike poljske razdelitve na Slovenskem, priložena pa je tudi karta razmestitve oblik poljske razdelitve na Slovenskem, ki smo jo vektorizirali v približnem merilu 1:600 000.

Naravnogeografske členitve Slovenije smo proučevali glede na oblike poljske razdelitve, ki so v veliki meri odvisne tudi od naravnogeografskih lastnosti prostora. Za primerjavo smo zato izbrali pet naravnogeografskih členitev Slovenije. Kladnik (1996) je v članku Naravnogeografske členitve Slovenije opisal in grafično prikazal vse pomembnejše naravnogeografske členitve Slovenije. Izbrali smo štiri, ki so jih izdelali geografi: Anton Melik (1954 – 1960), Svetozar Ilešič (1958), Ivan Gams (1983) in skupina avtorjev M. Gabrovec, D. Kladnik, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, M. Topole (1995). Hkrati smo se odločili, da preverimo tudi skladnost krajinske členitve Slovenije (1997), delo Inštituta za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Za slednjo smo se odločili zato, ker izhaja iz geografske regionalizacije, ki jo je predlagal Ilešič (Pogledi na geografijo, 1979). Merila, ki so jih avtorji upoštevali pri regionalizaciji izhajajo iz naravnogeografskih značilnosti prostora (podnebje, relief).

V prvem koraku smo pripravili podatke ter izdelali kartografske prikaze za vsako izbrano regionalno členitev ter za oblike poljske razdelitve Slovenije. Karte smo prikazali na območju znotraj meja Slovenije in izdelali v merilu 1:660 000, z izjemo karte Regionalna členitev Slovenije, avtorja A. Melika. Pri njegovi karti smo upoštevali slovensko etnično ozemlje in jo izdelali v merilu 1:750 000.

Drugi korak je zajemal analizo posamezne regionalne členitve v odnosu do oblik poljske razdelitve Slovenije. Zanimalo nas je, katere oblike poljske razdelitve se pojavljajo v posameznih regionalnih enotah. Zaradi večje preglednosti smo vsako regionalno členitev razdelili na makroregije oziroma krajinske regije in znotraj teh na nivoju mezoregij pri geografskih regionalizacijah (v nekaterih primerih tudi submezoregij, mikroregij, odvisno od hierarhije, ki jo je posamezni avtor uporabil) oziroma krajinskih enot pri regionalni členitvi Slovenije na krajinske tipe, podali prikaze in izračune, ki so se nanašali na površine in deleže, ki jih posamezne oblike poljske razdelitve zavzemajo.

Pri analizi regionalnih členitev v odnosu do oblik poljske razdelitve smo se osredotočili na površine posameznih oblik, ki ležijo znotraj regionalnih enot (mezoregij, submezoregij, mikroregij oziroma krajinskih enot). Na podlagi površin smo izračunali deleže prevladujočih oblik poljske razdelitve za posamezne makroregije. To smo grafično prikazali s kartami in preglednicami.

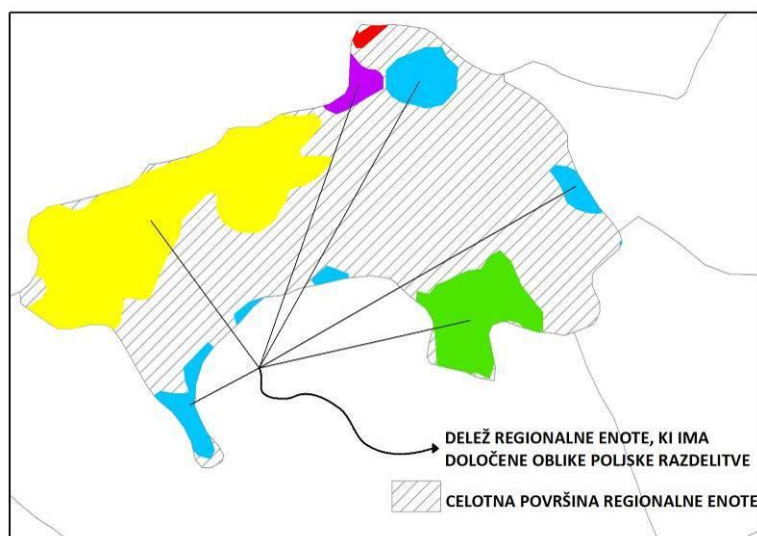
V zaključnem poglavju smo na podlagi izračunov, do katerih smo prišli pri analizi izbranih regionalnih členitev v odnosu do oblik poljske razdelitve Slovenije, izdelali pet kart, ki prikazujejo deleže prevladujoče oblike poljske razdelitve po regionalnih enotah izbranih

regionalnih členitev Slovenije. Uporabili smo kvantilno metodo s petimi razredi, pri čemer smo meje med razredi določili sami, da smo lahko zagotovili primerjavo med posameznimi kartami. Poleg kart smo izdelali tudi preglednico s podanimi površinami, ki jih zasedajo posamezni razredi prikazanih deležev v izbranih regionalnih členitvah Slovenije.

Površine posameznih oblik poljske razdelitve smo imeli podane v podatkovni tabeli slojev (Shape Area) v programu ArcGis 10.1. Pri tem je bilo pomembno, da smo imeli vse regionalne enote, kot tudi vseh osem oblik poljske razdelitve v svojem podatkovnem sloju. To pomeni, da je bila vsaka oblika poljske razdelitve lasten sloj za vsako regionalno enoto posebej. Le tako smo lahko izračunali površine, ki jih je posamezna oblika poljske razdelitve zasedala v posamezni regionalni enoti. Na podlagi površin smo izračunali deleže oblik poljske razdelitve po regionalnih enotah. To smo naredili v programu Microsoft Office Excel 2007. Deleže posameznih oblik poljske razdelitve smo izračunali na dva načina:

a) Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve.

S tem smo želeli pokazati, kolikšen del površine (v odstotkih) regionalne enote prekrivajo posamezne oblike poljske razdelitve. Delež smo izračunali tako, da smo vsoto površin vseh oblik poljske razdelitve znotraj regionalne enote delili s površino te regionalne enote. To nam kaže enačba (1). Ta podatek je dober pokazatelj predvsem v primerih, ko regionalna enota ni imela določenih oblik poljske razdelitve, oziroma je bil delež oblik poljske razdelitve izredno majhen, kot tudi v primerih, kjer je bila pokritost regionalne enote z oblikami poljske razdelitve velika. Na sliki 1 je shematski prikaz izračuna deleža regionalne enote za posamezno obliko poljske razdelitve.

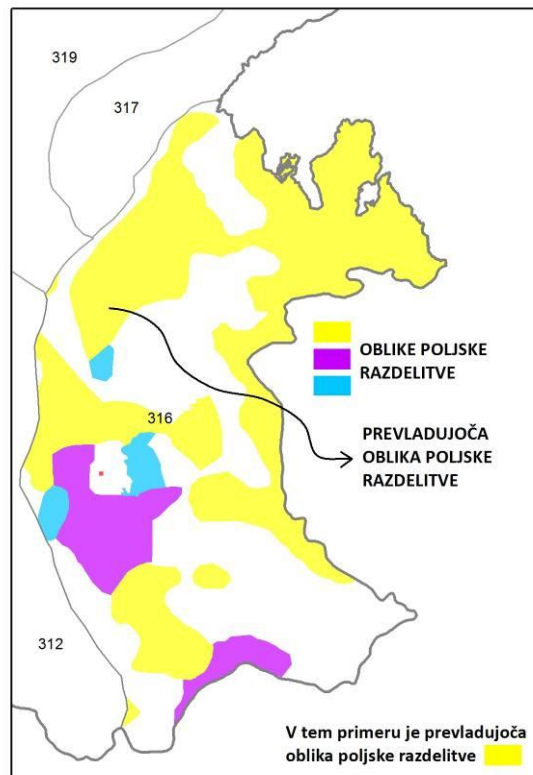

Slika 1: Shematski prikaz deleža regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve

$$\frac{\sum \text{oblik poljske razdelitve v regionalni enoti}}{\text{površina regionalne enote}} \times 100 = \text{delež \%} \quad (1)$$

b) Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalne enote.

Ta delež smo izračunali tako, da smo sešteli površine vseh oblik poljske razdelitve, ki se pojavljajo znotraj določene regionalne enote (nismo upoštevali površine celotne regionalne enote, ampak samo tisto površino, ki ima določene oblike poljske razdelitve). Nato smo delili površino tiste oblike poljske razdelitve, ki v regionalni enoti prevladuje z vsoto površin vseh oblik poljske razdelitve v tej regionalni enoti. To nam prikazuje enačba (2). Tam, kjer je bil ta delež večji, je bilo večje ujemanje meja regionalne enote z mejami med posameznimi oblikami poljske razdelitve. Na sliki 2 je primer regionalne enote, ki ima določene tri različne oblike poljske razdelitve. Vidimo, da prevladuje oblika poljske razdelitve, ki je prikazana z rumeno bravo. Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalne enote smo izračunali za vse regionalne enote vseh izbranih regionalnih členitev. Na podlagi teh izračunov smo naredili končne karte za posamezne regionalne členitve.

Slika 2: Shematski prikaz deleža prevladujoče oblike poljske razdelitve v regionalni enoti

$$\frac{\text{površina prevladujoče oblike poljske razdelitve v regionalni enoti}}{\sum \text{površin vseh oblik poljske razdelitve v regionalni enoti}} \times 100 = \text{delež \%} \quad (2)$$

V nekaterih primerih znotraj regionalne enote ni bilo določenih oblik poljske razdelitve. V takih primerih nismo mogli izračunati deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalne enote in smo to ustrezno označili.

Povprečno oceno ujemanja oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot smo izračunali na podlagi povprečne ocene deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalne enote.

Delo je potekalo v programih ArcGis 10.1 in Microsoft Office Excel 2007 .

1.3 PODATKI

1.3.1 Viri podatkov

V preglednici 1 so prikazane informacije o grafičnih podatkih, ki smo jih pridobili za potrebe magistrskega dela. Podatke smo dobili na Geografskem Inštitutu Antona Melika ZRC SAZU, Inštitutu za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in na Geodetski upravi RS. Žal podatka o izvornem merilu nismo dobili za vse uporabljene podatke.

Preglednica 1: Informacije o grafičnih podatkih

Ime	Tip podatkov	Izvorno merilo	Vir
Melikova naravnogeografska regionalizacija (1954 – 1960)	.mxd, .dbf, .sbx, .shp, .shx	1:1.500 000	Geografski inštitut ZRC SAZU
Ilešičeva naravnogeografska regionalizacija (1958)	.mxd, .dbf, .sbx, .shp, .shx	1:1.500 000	Geografski inštitut ZRC SAZU
Gamsova naravnogeografska regionalizacija (1983)	.mxd, .dbf, .sbx, .shp, .shx	1:1.500 000	Geografski inštitut ZRC SAZU
Regionalna členitev Slovenije na štiri makroregije (1995)	.mxd, .dbf, .sbx, .shp, .shx	1:250 000	Geografski inštitut ZRC SAZU
Regionalna členitev Slovenije na krajinske tipe (1997)	.dbf, .doc, .shp, .shx	1:250 000	Inštitut za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

se nadaljuje ...

... nadaljevanje preglednice 1

Ime	Tip podatkov	Izvorno merilo	Vir
Državna meja Slovenije	.dbf, .sbn, .sbx, .shp, .shx	/	Geodetska uprava Republike Slovenije
Gozdna maska	.dbf, .sbn, .sbx, .shp, .shx	1:5 000	Ministrstvo za kmetijstvo, in okolje
Oblike poljske razdelitve na Slovenskem	Shematski prikaz	1:600 000	S. Ilešič: Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem (1950)

1.3.2 Priprava podatkov

Karta Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem je bila priložena knjigi S. Ilešča iz leta 1950 z istoimenskim naslovom. Avtor opozarja, da so bile z nastajanjem karte velike težave, ker je bilo težko upoštevati vse podrobnosti, zato je karta že v osnovi generalizirana. Skenogram karte (A3 format v približnem merilu 1:600 000) smo georeferencirali na pravilen položaj z afino transformacijo, kjer se uporabi šest transformacijskih parametrov: dva premika, en zasuk, dve spremembi merila in ena sprememba kota med koordinatnima osema. Za vpetje karte na pravilen položaj bi zadoščale že tri točke, vendar jih zaradi kontrole raje izberemo več. Paziti smo morali na dobro izbrane kontrolne točke, saj lahko slaba kontrolna točka pokvari že dobro vpeto karto (Petek in Fridl, 2004). Pomagali smo si s funkcijo Georeferencing (ArcGis 10.1). Kot referenčne točke smo izbrali izrazite lomne točke na državni meji Slovenije.

Karto Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem smo vektorizirali. Za vsako obliko poljske razdelitve smo določili nov podatkovni sloj v ArcCatalogu, ki smo jim določili pravilni koordinatni sistem in obliko poligon. Zaradi starosti karte (iz leta 1950) ter rastrske tehnike izdelave je bilo ponekod težko določiti natančne meje območij posamezne poljske razdelitve. Prihajalo je do manjših odstopanj zaradi slabše natančnosti starejše karte. Barve posameznih oblik poljske razdelitve smo določili poljubno.

1.4 STRUKTURA DELA

Magistrsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in empiričnega dela. V prvem delu smo predstavili dve glavni temi, na kateri se nanaša naše raziskovanje in sicer Ilešičevo delo o oblikah poljske razdelitve ter izbrane regionalne členitve Slovenije. V drugem delu pa smo analizirali izbrane regionalne členitve Slovenije glede na oblike poljske razdelitve. Dobljene rezultate smo predstavili grafično in numerično.

V prvem poglavju so poleg uvoda predstavljeni tudi namen in cilj raziskovanja, metoda dela, podatki in struktura dela. V drugem in tretjem poglavju smo podrobneje predstavili Ilešičevo delo Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem ter izbrane regionalne členitve Slovenije. Rezultati odnosa med posamezno regionalno členitvijo na nivoju izbranih regionalnih enotah najnižje hierahične ravni in poljsko razdelitvijo so predstavljeni v četrtem poglavju. Analiza rezultatov je opravljena v razpravi, ki ji sledijo zaključne ugotovitve.

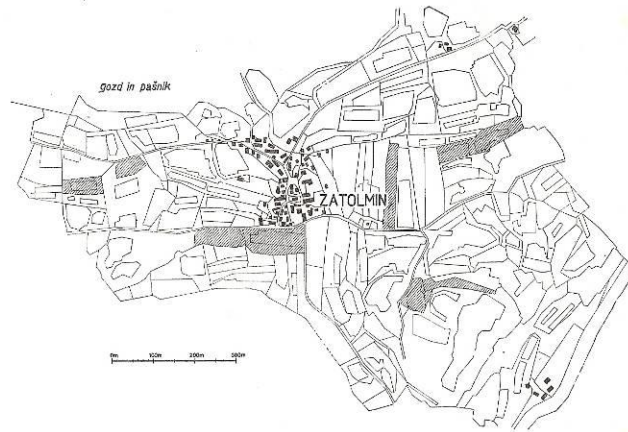
2 OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE V SLOVENIJI

Svetozar Ilešič je leta 1950 prvi naredil analizo parcelnih vzorcev polj in podal tipologijo poljske razdelitve, torej oblike razdelitve polja. Le-te izhajajo iz starih agrarnih sistemov in pojasnjujejo gospodarski in družbeni značaj vasi. Avtor tako poudarja pomen drugačnega obravnavanja za primere pri delitvah po starih agrarnih sistemih ter kasnejše, mlajše delitve, ki so bile razdeljene po drugih načelih (Ilešič, 1950).

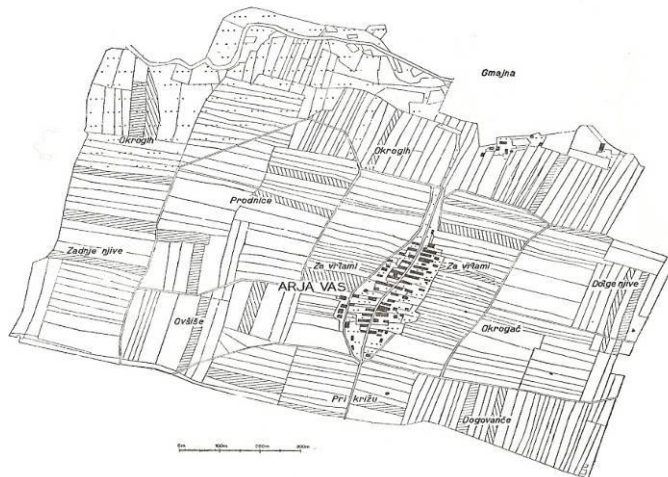
Poljska razdelitev je eden izmed najznačilnejših elementov agrarne pokrajine, parcelacijo polja v pokrajini vidimo že na prvi pogled. Poleg tega pa je pomembna tudi pri preučevanju oblik naselij in tlorisa vasi. Oblika naselij je skupaj s sistemi poljske razdelitve prikaz načina življenja. Avtor je v svojem delu poudaril tudi slabosti nesmiselne zemljiške razdrobljenosti na Slovenskem (Ilešič, 1950).

Ilešič razlikuje štiri glavne načine razdelitve polja: zaselška razdelitev (nastopa najpogosteje pri majhnih vaseh in zaselkih), razdelitev na delce (značilna za velike sklenjene vasi), razdelitev polja na sklenjene proge (zemljišče je razporejeno v dolgi, pravilni prog) in razdelitev, imenovana celki (zemljišče leži v manjšem ali večjem kompleksu okrog domačije). Ta shema je služila kot izhodišče raziskovanja, vendar se je pokazalo, da je preozka in preveč enostavna, zato jo je bilo treba dopolniti. Za Slovenijo je namreč značilno, da imamo v poljski razdelitvi sorazmerno malo čistih, tipičnih oblik, imamo pa veliko prehodov, tako med delci in grudami, med delci in sklenjenimi progami, med grudami in celki. Tako je avtor ločil naslednje glavne tipe poljske razdelitve na Slovenskem: razdelitev na grude, razdelitev na (prave ali pravilne) delce, razdelitev na nepravilne ali grudaste delce, druge prehodne oblike med grudami in delci, razdelitev na sklenjene proge, kombinacije sklenjenih prog in pravih delcev, celki (Ilešič, 1950).

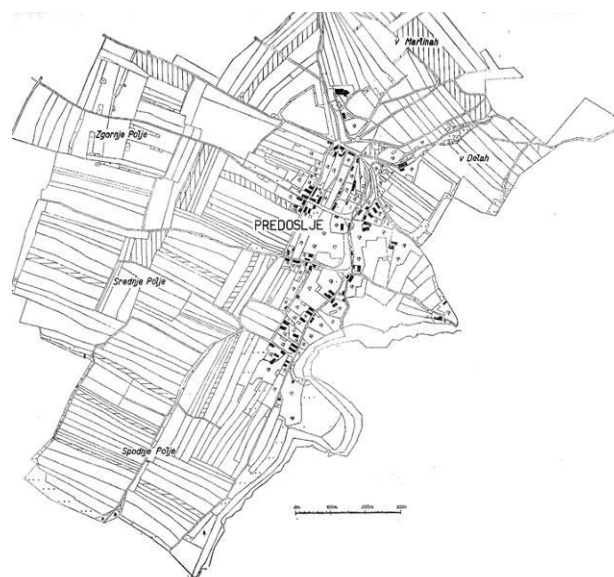
Posamezne oblike razdelitve polja so prikazane na slikah od 3 do 9.

Slika 3: Razdelitev na prvotne grude (Ilešič, 1950)

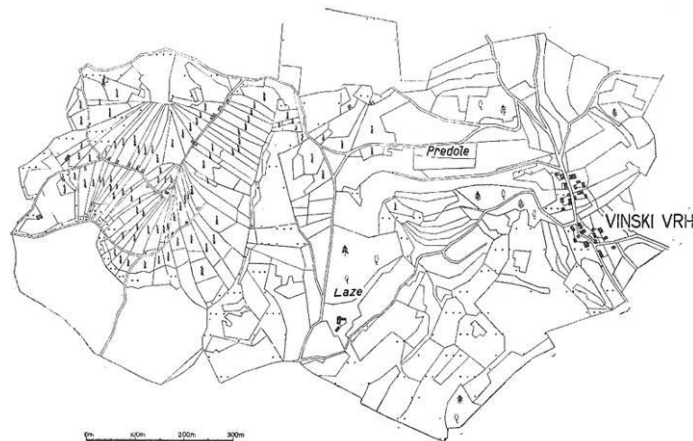

Slika 4: Razdelitev na pravilne delce (Ilešič, 1950)

Slika 5: Razdelitev na nepravilne ali grudaste delce (Ilešič, 1950)

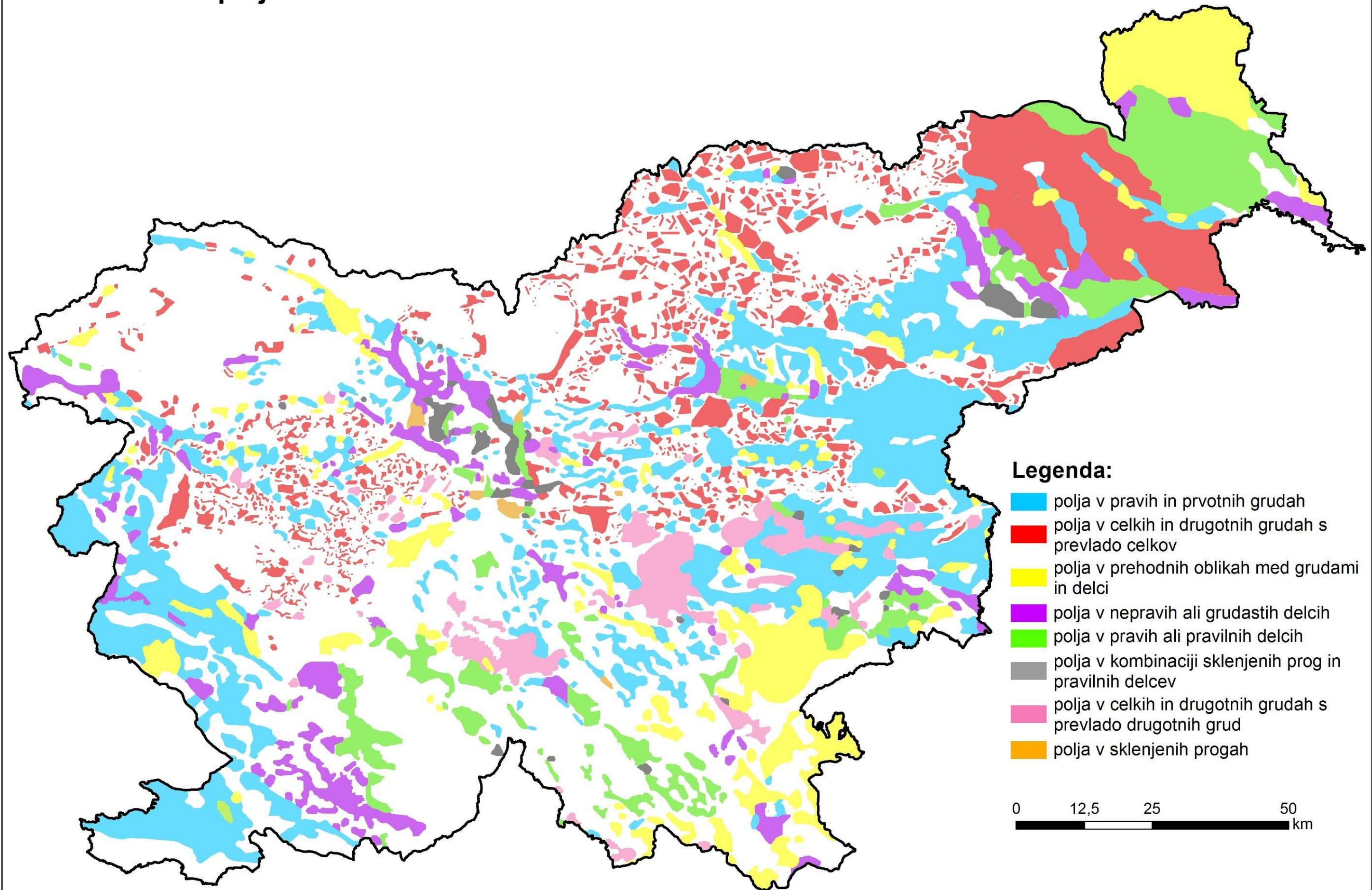
Slika 9: Prehodne oblike med grudami in delci (Ilešič, 1950)

Karta 1: Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem, je rezultat Ilešičevega proučevanja razdelitvenih oblik polja na Slovenskem. Avtor je izdelal karto v črnobeli tehniki ter posamezne oblike poljske razdelitve prikazal s šrafurami. Vektorizirana karta je barvna, kar daje večjo preglednost pojavnih oblik poljske razdelitve. Barve posamezne oblike poljske razdelitve so v magistrski nalogi enake tako v kartografskih prikazih kot tudi v grafičnih in tabelarnih ponazoritvah. Podrobni opisi in razlage, ki jih je avtor podal h karti, se nahajajo v njegovi knjigi z naslovom Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem (1950).

Bela barva na karti 1 predstavlja urbana, gozdnata območja, površine sklenjenih travnikov ali površine nad gozdno mejo (skalnat svet), na katerih avtor ni določal oblik poljske razdelitve. Največja prazna območja se nahajajo v alpskem svetu, na Pohorju, Javornikih in Snežniku. Gre predvsem za območja z visokimi nadmorskimi višinami in strmimi nakloni, za nerodoviten svet oziroma na drugi strani za izrazito gozdnata območja. Na karti vidimo tudi veliko razdrobljenost oblik poljske razdelitve v hribovitih predelih Slovenije (Škofjeloško in Polhograjsko hribovje, Cerkljansko in Idrijsko hribovje, Posavsko hribovje ...), ki je predvsem posledica geomorfologije površja (relief, hidrografska mreža in pedološke značilnosti).

V kolikor dodamo oblikam poljske razdelitve še gozdno masko (MKO, 2012) opazimo, da na nekaterih območjih, zaradi velikih sklenjenih gozdnih površin, oblike poljske razdelitve sploh niso določene (karta 2). Zaradi skromne pokrovnosti z gozdom na vzhodnem delu države, so oblike poljske razdelitve tam večje in bolj sklenjene. Obratno velja za ves severni in osrednji del države, kjer je veliko gozdnih površin, zaradi česar so oblike poljske razdelitve razdrobljene. Tukaj se pojavljajo predvsem rdeče lise, ki prikazujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov.

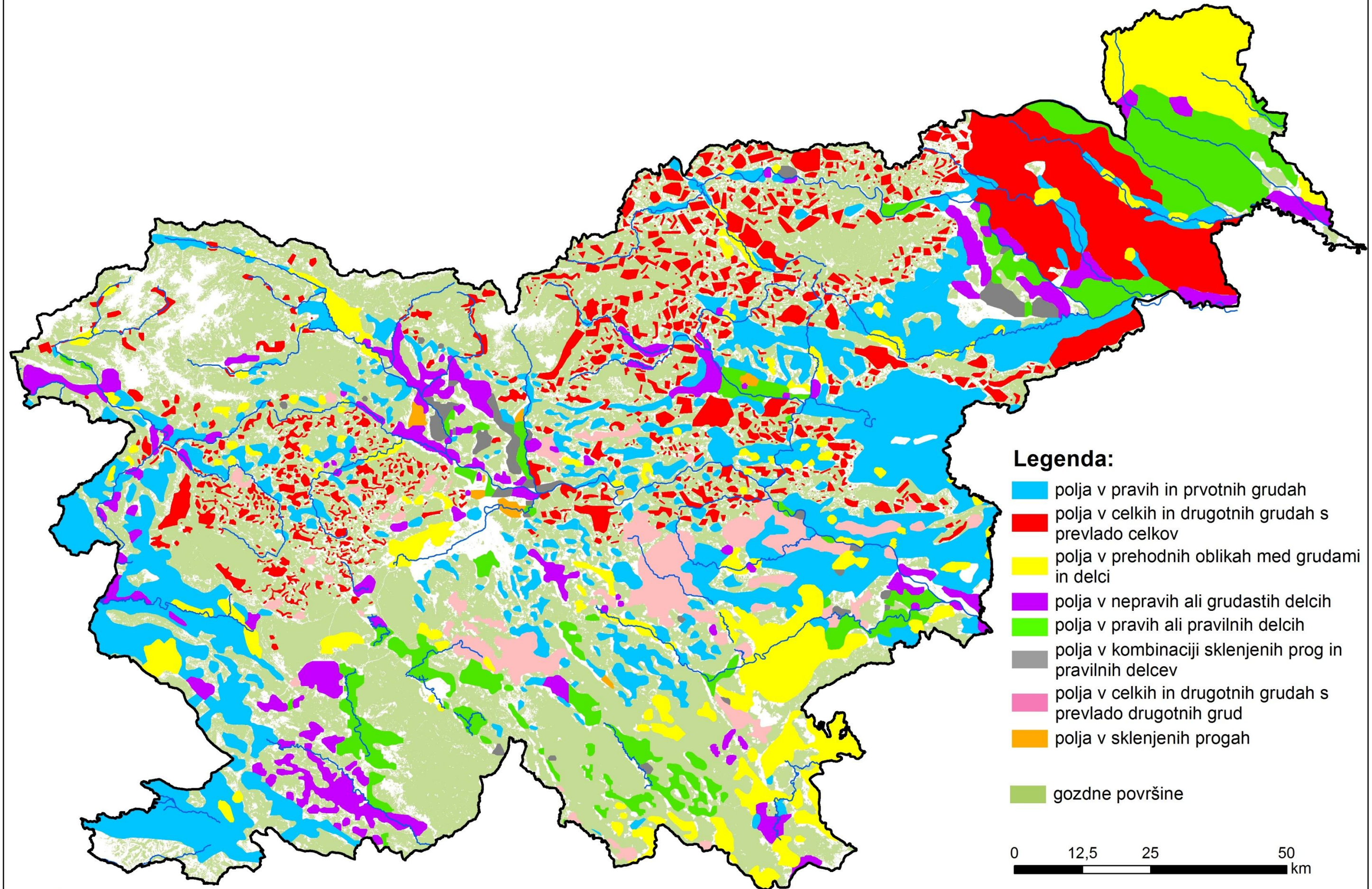
Karta 1: Oblike poljske razdelitve na Slovenskem

Vir: Ilešič (1950), GURS.

Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

Karta 2: Prikaz oblik poljske razdelitve na Slovenskem z gozdnimi površinami

Vir: Ilešič (1950), MKGP (2012), GURS.
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

Ilešič je sisteme poljske razdelitve proučeval le na območju polja (izvzel je gozdne površine, večja območja travnikov ter vas). Zato je potrebno upoštevati dejstvo, da je s tem pokrtil zgolj 50 % ozemlja Slovenije oziroma 10219 km² od skupno 20273 km² (lasten izračun).

Grafično smo izračunali deleže, ki jih posamezne oblike poljske razdelitve predstavljajo na območju površine celotne Slovenije (20273 km²). Zaradi majhnega deleža nekaterih oblik (npr.: polja v sklenjenih progah predstavljajo manj kot 1 % ozemlja Slovenije) bodo te oblike na kartah manj opažene.

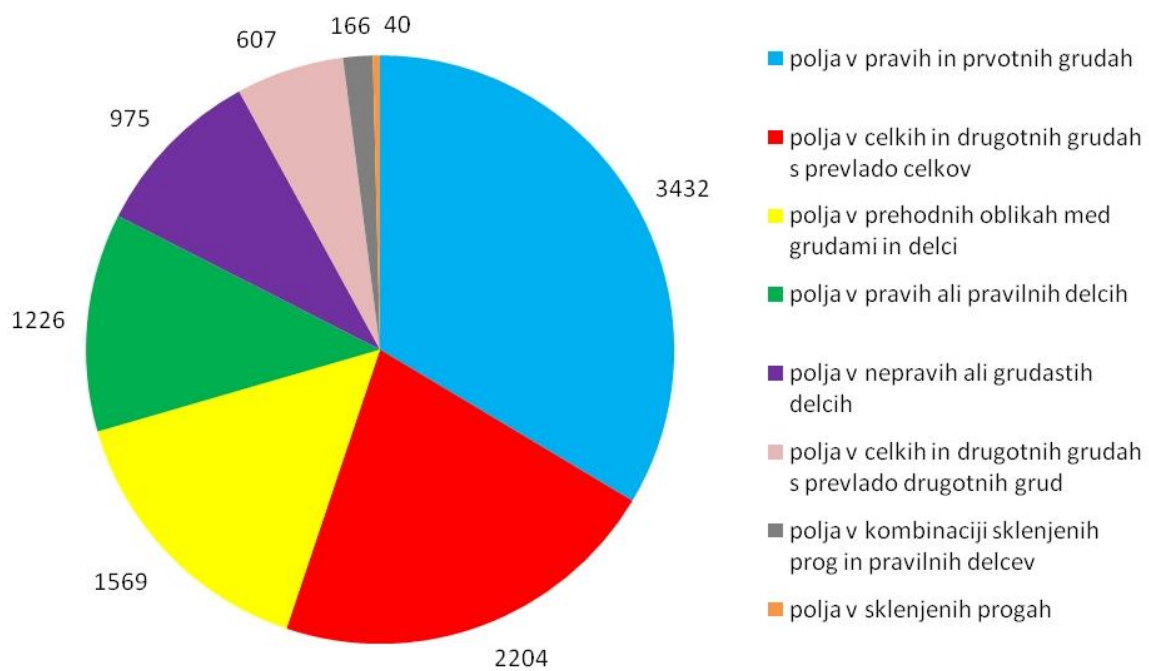
Preglednica 2: Površine in deleži posameznih oblik poljske razdelitve v Sloveniji, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oblike poljske razdelitve	Površina	Delež
Polja v pravih in prvotnih grudah	3432 km ²	17,0 %
Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	2204 km ²	11,0 %
Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	1569 km ²	8,0 %
Polja v pravih ali pravih delcih	1226 km ²	6,0 %
Polja v nepravih ali grudastih delcih	975 km ²	5,0 %
Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	607 km ²	3,0 %
Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	166 km ²	1,0 %
Polja v sklenjenih progah	40 km ²	0,2 %
Skupaj	10219 km ²	50,0 %
Površina Slovenije	20273 km ²	

Preglednica 2 prikazuje površine posameznih oblik poljske razdelitve v Sloveniji v km² in njihove deleže v odstotkih. Iz nje je razvidno, da so med oblikami poljske razdelitve na območju celotne Slovenije najbolj zastopana polja v pravih in prvotnih grudah (3432 km²) ter polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov (2204 km²), sledijo jim polja v prehodnih oblikah med grudami in delci (1569 km²), polja v pravih ali pravih delcih (1226 km²), polja v nepravih ali grudastih delcih (975 km²). Med oblikami poljske razdelitve, ki so slabše zastopane na ozemlju Slovenije, spadajo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud (607 km²), polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev (166 km²) in polja v sklenjenih progah (40 km²). Obliki poljske razdelitve - polja v pravih in prvotnih grudah ter polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov pokrivata skupaj 28 % površine Slovenije, medtem ko ostalih šest oblik skupaj pokriva 23 % površine Slovenije.

Razmerje med posameznimi oblikami poljske razdelitve na Slovenskem je bolj kot v preglednici 2 vidno na grafikonu 1, ki prikazuje površine za posamezne oblike poljske razdelitve.

Grafikon 1: Prikaz deležev oblik poljske razdelitve v Sloveniji (km²), lasten izračun (Ilešič, 1950)

3 PREDSTAVITEV IZBRANIH REGIONALNIH ČLENITEV SLOVENIJE

3.1 NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE

Večina regionalnih členitev, na katere se nanaša magistrsko delo v nadaljevanju, izhaja iz geografskega proučevanja pokrajin. Ozemeljske enote se določa na dva načina, glede na individualnost in glede na podobnost (Gams, 1984). Načelo individualnosti pomeni regionalizacijo, načelo podobnosti pa tipizacijo. Namen regionalizacije je oblikovanje regij, to je ozemelj, ki jih družijo podobne ali celo istovetne značilnosti.

V dobi tradicionalne agrarne družbe je vsaka makroregija izoblikovala lasten sistem preživljanja, ki je razviden iz velikih razlik v rabi tal, poljski razdelitvi, tipih naselja in tako dalje (Kladnik, 1996).

Naravnogeografska ali fiziognomska regija označuje naravnogeografsko enotna območja. Njihovo enotnost naj bi potrjevale vse veje naravne (fizične) geografije, ki obravnavajo površje (geomorfologija), podnebje (klimatogeografija), vodne razmere (hidrogeografija), prsti (pedogeografija) in rastje (fitogeografija). V njihovem součinkovanju se odraža tudi najvidnejša oblika človekove prilagojenosti naravnim razmeram, raba tal. Za celovito naravnogeografsko členitev bi bilo potrebno popolno medsebojno ujemanje posameznih prvin, vendar je v dejanski pokrajini vesplošno ujemanje redko. Nekateri strokovnjaki dajejo pri snovanju členitev prednost enim, drugi pa drugim vidikom. Razmejitev izdvojenih enot otežuje tudi dejstvo, da pokrajinske značilnosti pogosto prek širših pasov prehajajo v značilnosti sosednjih regij (Kladnik, 1996, str. 125 – 126).

V magistrskem delu se nismo toliko osredotočali na merila in kriterije, ki so si jih posamezni avtorji izbrali za proučevanje regionalnih členitev, čeprav sta to pomembna dejavnika, ampak nas je zanimalo predvsem, kako ti avtorji pri svojih členitvah upoštevajo oblike poljske razdelitve. Zato tudi ni namen tega dela podrobno opisovanje posameznih regionalnih členitev, ampak je poudarek na analizi kartografskega gradiva glede na oblike poljske razdelitve. Za lažje razumevanje posamezne regionalne členitve smo sicer v uvodu podali nekaj osnovnih informacij, na primer avtorja, leto nastanka, glavna merila regionalne členitve in podobno. Toda osredotočili smo se predvsem na kartografski prikaz regij.

Pri postavljanju regionalizacij se avtorji soočajo z različnimi vprašanji, na primer katere pokrajinske značilnosti naj upoštevajo kot kriterije razločevanja. Zanimajo jih tiste značilnosti, po katerih se pokrajine med seboj razlikujejo in tudi želijo, da le-te pridejo do izraza. Zakaj je neko območje pokrajina, do kam segajo ugotovljene značilnosti ene pokrajine in kje se začenjajo značilnosti sosednje pokrajine. Ker regionalizacija temelji na enkratnosti vsake pokrajine, je težko najti univerzalno metodo in jo izpeljati po enotnem kriteriju (Natek, 1998). Ilešič je bil proti temu, da bi geografija zašla v specifične regionalizacije na podlagi kriterija enega samega dejavnika ali ene same prevladujoče značilnosti (Ilešič, 1958).

Kladnik (1996) je izpostavil nekatere probleme, s katerimi so se srečevali avtorji naravnogeografskih členitev:

- razvrščanje izrazito prehodnih regij, nekateri avtorji so to reševali z uvajanjem posebnih, vmesnih kategorij
- problematično natančno razmejevanje večjih naravnih regij
- kljub temu, da je vodilno merilo izoblikovanost površja z značilno kamninsko zgradbo in samosvojo razgibanostjo, se postavi vprašanje, kje povleči ločnice (po dnu dolin, po pobočjih, po temenih slemen).

Nekateri uporabniki so naravnogeografskim členitvam očitali premajhno preglednost, preveliko število izdvojenih enot, premalo sistematično razvrščanje, nesklenjenost regij iste stopnje in uporabo prehodnih regij, umetnih opisnih imen regij ter umetnih sestavljenih imen regij. Iz navedenih kritik je bil izdelan poskus naravnogeografske regionalizacije, ki jo je izdelala skupina avtorjev (Kladnik, 1996, str. 129).

Praviloma naj bi bile regije istih stopenj medsebojno primerljive. Hierarhični sistem naj sloni na naslednji gradaciji: primarnih makroregijah, mezoregijah, mikroregijah ter sekundarnih submakroregijah, submezoregijah in submikroregijah (Ilešič, 1958).

V preglednici 3 so z letnico, imenom avtorja in kratkim opisem predstavljene naravnogeografske členitve ozemlja Slovenije, povzete po Kladniku (1996). Vidimo, da so načeloma isti avtorji izdelali več različnih členitev, v novejšem času pa se kaže trend skupinskega izdelovanja regionalizacij. Najbolj pogosta merila za členitev ozemlja so geomorfološke značilnosti površja.

Preglednica 3: Pregled naravnogeografskih regionalizacij Slovenije (Kladnik, 1996)

LETO	AVTOR	OPIS
1935	Anton Melik	prva naravnogeografska členitev Slovenije po geološki zgradbi
1946	Anton Melik	uporabil merila geomorfoloških značilnosti površja, nadmorske višine in podnebja
1954 - 1960	Anton Melik	izdelal delne regionalizacije v posameznih zvezkih regionalno-geografske monografije
1958	Svetozar Ilešič	prva celovita naravnogeografska regionalizacija, upošteval je tudi antropogene značilnosti (razporeditev in obliko naselij, prevladujoče oblike poljske razdelitve)
1983	Ivan Gams	izdelal naravnogeografsko členitev, kjer je mesto Ljubljana izločil kot posebno enoto
1986	Ivan Gams	izdelal pokrajinskoekološko členitev, ki temelji na kartografski analizi (litološke karte, pedološke karte, višinske pasovitosti, reliefne energije, podnebni dejavniki, raba tal)
1994	Karel Natek	izdelal regionalno členitev, kjer so glavna merila relief, litološka zgradba in podnebje
1995	skupina avtorjev (Gams, Kladnik, Orožen Adamič)	skupinska naravnogeografska regionalizacija, upoštevali so predvsem površje in podnebje, sistematično izdelan sistem prehodnih regij; objavljeno v Krajevnem leksikonu Slovenije
1995	skupina avtorjev (Gabrovec s sodelavci)	izdelali poenostavljeno členitev, sestavljeno iz štirih makroregij, členitev sloni na sistemu glavnih reliefnih enot Slovenije ter na delitvi na dve podnebni območji

Prvo naravnogeografsko členitev je leta 1935 predstavil Melik v knjigi Slovenija. Členitev je tipizacija, ker je ozemlje razčlenil samo po eni pokrajinski prvini in sicer po geološki zgradbi. Melik je nato leta 1946 izpopolnil tipizacijo, kjer je uporabil merila geomorfoloških značilnosti, površja, nadmorske višine in podnebja. Njegov namen je bil prikazati ozemlje Slovenije in soseščine z vidika gospodarske uporabnosti. Melik je delne regionalizacije izdelal tudi v posameznih zvezkih regionalno-geografske monografije (1954 do 1960) (Kladnik, 1996).

Prvo celovito naravnogeografsko regionalizacijo je izdelal S. Ilešič (1958). Zanj je značilna velika sistematičnost. Upošteval je tudi antropogene značilnosti, ki prispevajo k zunanji podobi pokrajine (razporeditev in obliko naselij, prevladujoče oblike poljske razdelitve). Gre za pokrajinsko-tipološko consko členitev, kjer lahko pokrajine iste ali podobne fiziognomije leže daleč narazen in niso med seboj v nobeni funkcijski zvezi. Njegovo regionalizacijo so kmalu izpodrinile novejšje, ki so se bolj oprle na Melikovo členitev (Kladnik, 1996).

Gams spada med najpomembnejše snovalce regionalnih členitev. Izdelal je naravnogeografsko (1983) in pokrajinskoekološko členitev (1986). V prvi izdava mesto Ljubljana kot posebno enoto, drugače pa gre za veliko podobnost z drugimi naravnogeografskimi členitvami. Nekatero regije je obdelal preveč podrobno (Predalpsko hribovje), druge pa premalo (Goričko). Pokrajinskoekološka členitev temelji na kartografski analizi (litološke karte, pedološke karte, višinske pasovitosti, reliefne energije, podnebni

dejavniki, raba tal). S prekrivanjem posameznih kart je bilo dobljeno območje večjega sovpadanja. Imenoslovje je dobro izpopolnjeno (Kladnik, 1996).

Gamsovo shemo je izpopolnil K. Natek (1994). Za njegovo členitev je značilna velika sistematičnost in dobro oblikovana hierarhija. Glavna merila so relief, litološka zgradba in podnebje. V tretjestopenjski členitvi izdvaja s človekovo dejavnostjo bolj obremenjene predele (Kladnik, 1996).

Skupinska naravnogeografska regionalizacija (Gams, Kladnik, Orožen Adamič, 1995) je bila zasnovana z namenom, da bolj sistematično izpelje razmejitev regij in uvede enotno imenoslovje. Kljub temu, da upošteva vse naravne prvine enako, imata pomembnejše mesto izoblikovanost površja in podnebje (Kladnik, 1996).

Skupina avtorjev (Gabrovec, Kladnik, Orožen Adamič, Pavšek, Perko, Topole, 1995) je pripravila poenostavljeno členitev, ki je sledila načelom sistematičnosti, preglednosti in razumljivosti. Njihova regionalizacija je sestavljena iz štirih makroregij, ker sta alpski in predalpski svet združena. Členitev temelji na sistemu glavnih reliefnih enot (Alpe, Dinaridi, Panonska nižina) ter delitvi na celinsko in sredozemsko podnebno območje (Kladnik, 1996).

3.1.1 Melikova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1954 – 1960)

Anton Melik (1890 – 1966) je bil eden izmed prvih geografov, ki se je ukvarjal z regionalizacijo slovenskega ozemlja. Med leti 1954 in 1960 je izdelal naravnogeografsko regionalizacijo Slovenije. Čeprav je uporabil različne kriterije in ni podal enotne regionalizacijske sheme, štejemo njegovo delo za prvo tovrstno delo pri nas. Njegove členitve ne moremo označiti za tipično naravnogeografsko, saj se merila marsikje prepletajo z družbenimi in gospodarskimi, na kar opozarja tudi nedorečeno imenoslovje. Ker je bil obremenjen s potrebami enakomerne členitve snovi po posameznih knjigah, je izoblikoval večje število submakroregij. Nekatere gosteje poseljene enote je bolj podrobno razčlenil kot pozneje drugi avtorji (Notranjsko, Savinjski predel in Krško kotlino). V tej Melikovi regionalizaciji se z vidika ozemeljske členitve nakazuje ogrodje vseh poznejših naravnogeografskih členitev Slovenije (Kladnik, 1996, str. 134).

Pri regionalizaciji je Melik upošteval celotno slovensko etnično ozemlje. Uporabil je pet stopenjsko hierarhično lestvico in Slovenijo razdelil na tri makroregije, 14 submakroregij, 78 mezoregij, 67 submezoregij in eno mikroregijo.

Preglednica 4: Površine in deleži regionalnih entot Melikove naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996)

Makroregije	Površina	Delež Slovenije	Mezoregije
Slovenske Alpe	4550 km ²	13,5 %	Tržiška pokrajina (1.1) Kokrška dolina (1.2) Dolina Kamniške Bistrice s Črno dolino (1.3) Zgornje Savinjsko (1.4) Gornjegrajska kotlina (Mozirska kotlinica) (1.5) Zgornja Mežiška dolina (1.6) Zgornja Belska dolina (1.7) Srednjekaravanška pokrajina (1.8) Bohinj (2.1) Blejsko-Radovljiška pokrajina (Radovljiška Dežela in Blejski kot) (2.2) Rezija in gorsko sosodstvo (2.5) Železna dolina (2.6) Ziljska dolina (3.2) Pokrajina Beljaške sovodnji (4.1) Celovška ravan z Gosposvetkim poljem (4.5) Glinski predel (4.6)
Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino	6105 km ²	30,0 %	Pohorje (5.1) Kobansko (5.2) Strojna (5.3) Dravska dolina (5.4) Mežiška dolina (5.5) Mislinjska dolina (5.6) Vitanjsko podolje (5.7) Goričko (6.1) Slovenske gorice (6.2) Haloze (6.3) Dravinjske gorice (6.4) Murska ravan (6.5) Dravska ravan (6.6) Bočko ali Konjiško pogorje (7.1) Velenjska kotlina ali Šaleška dolina (7.2) Dobrnska kotlinica (7.3) Ponikevska planota (7.4) Mozirska kotlinica (Gornjegrajska kotlina) (7.5) Celjska kotlina (7.6) Rogaško podolje ali Zgornje Soteljsko (7.7) Mrzliško pogorje (7.8) Dolina ob Spodnji Savinji (7.9) Kozjansko s srednjo Soteljsko dolino (7.10)

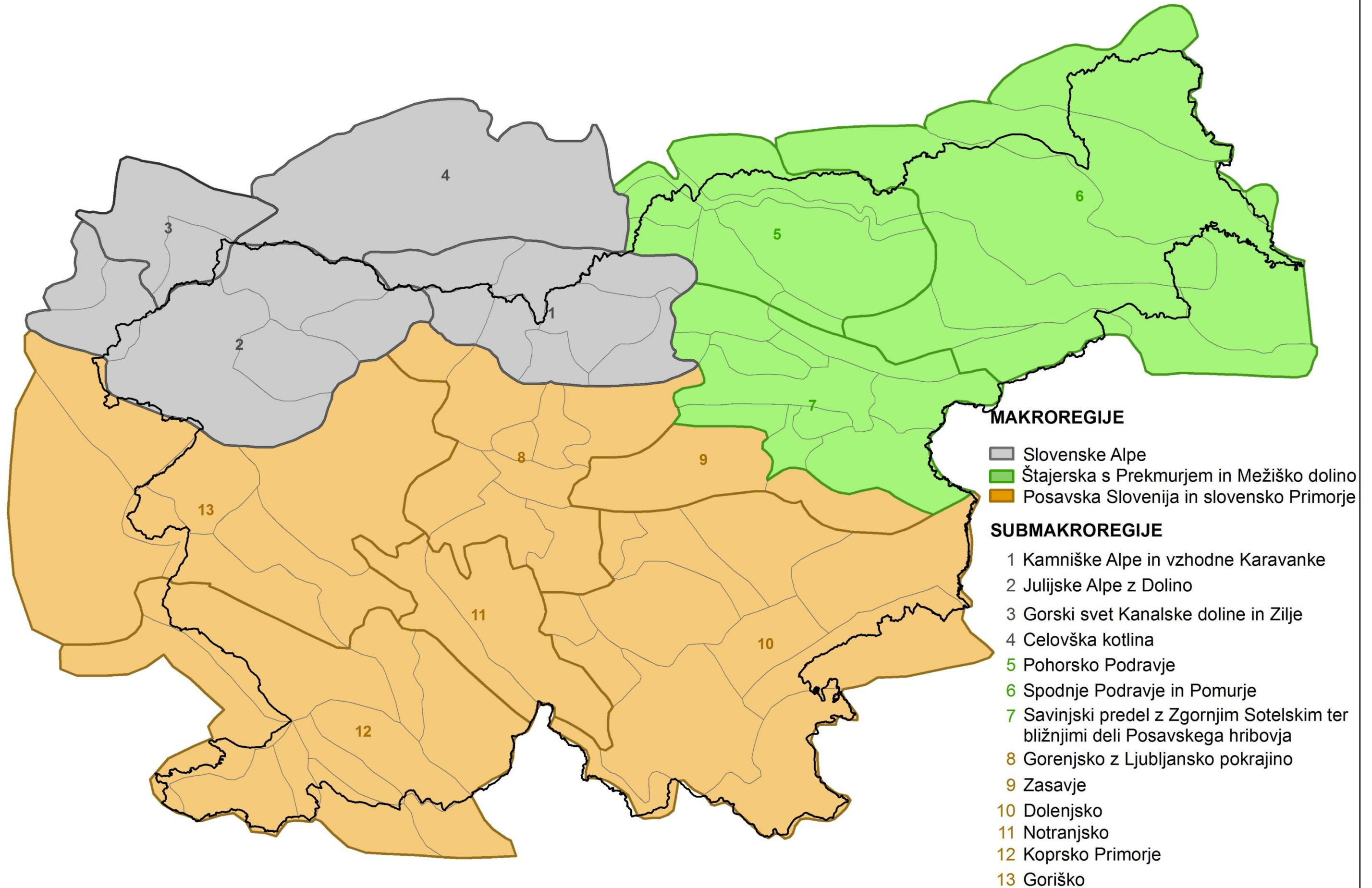
... nadaljevanje preglednice 4

Makroregije	Površina	Delež Slovenije	Mezoregije
Posavska Slovenija in slovensko Primorje	11437 km ²	56,5 %	Radovljiška Dežela in Blejski kot (Blejsko-Radovljiška pokrajina) (8.1) Dobrave (8.2) Kranjska ravan s Sorškim poljem (8.3) Osamelci okrog Skaručne (8.4) Bistriška ravan (8.5) Ljubljansko polje (8.6) Barje (8.7) Polhograjsko hribovje z Gradaškimi dolinami (8.8) Trojanske doline (8.9) Grosupeljska kotlina z Goljansko planoto (8.10) Zgornje Zasavje s Črnim revirjem (9.1) Spodnje Zasavje (9.2) Krška kotlina (10.1) Novomeška kotlina (10.2) Mirenska dolina z obrobjem (10.3) Temenica, Šentviška kotlina in Stiški kot (10.4) Suha krajina (10.5) Višnjegorske planote (10.6) Lašče (10.7) Ribnica (10.8) Kočevsko (10.9) Slovensko porečje Kolpe(10.10) Gorjanci(10.11) Notranjske planote (11.1) Notranjsko podolje (11.2) Obrežje Tržaškega zaliva (12.1) Šavrinska brda (12.2) Podgorska planota (12.3) Slavnik (s Čičarjio) (12.4) Kras (12.5) Podgrajsko podolje (12.6) Brkini in Reška dolina (12.7) Brgudsko podolje (12.8) Pivka (12.9) Snežnik (12.10) Soška ravan (13.1) Flišne pokrajine (13.2) Trnovski gozd z Nanosom in Hrušico (13.3) Srednje Posočje (13.5) Beneškoslovensko hribovje (13.6)

V preglednici 4 so podane makroregije in mezoregije Melikove regionalizacije Slovenije. Podatek o površini, podan v enoti km², obsega površino celotne makroregije, medtem ko se delež, podan v enoti %, nanaša na del, ki ga posamezna submakroregija zaseda znotraj meja Slovenije. Številka v oklepaju (stolpec 4, preglednica 4) predstavlja oznako posamezne regije in se bo uporabljala tudi na kartografskem prikazu.

Na karti 3 je prikazana Melikova razdelitev Slovenije na makroregije (označene s sivo, zeleno in oranžno barvo), submakroregije in mezoregije.

Karta 3: Melikova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1954 - 1960)

Opombi k karti 3:

- a) Blejsko – Radovljiško pokrajino (Radovljiška Dežela in Blejski kot) je avtor uvrstil k dvema različnima submakroregijama: Julijske Alpe z Dolino (2.2) in hkrati k submakroregiji Gorenjsko z Ljubljansko pokrajino (8.1). Mi smo naredili tako, da smo na karti prikazali to regijo umeščeno k submakroregiji Julijske Alpe z Dolino.

- b) Na karti smo združili dve submakroregiji v eno in sicer Gorenjsko z Ljubljansko kotlino in Gorenjsko z Ljubljansko pokrajino, saj pride do odstopanj le pri prej omenjeni mezoregiji Blejsko-Radovljiška pokrajina

3.1.2 Ilešičeva naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1958)

Melikovo delo je leta 1958 nadgradil Svetozar Ilešič. Izdelal je naravnogeografsko členitev Slovenije, ki jo Kladnik imenuje kar »prva celovita naravnogeografska regionalizacija« (Kladnik, 1996). Za Ilešičevo geografsko regionalizacijo Slovenije je značilno, da pokrajin ne opredeljuje po istih kriterijih, temveč po tistih prevladujočih sestavinah, ki imajo največji vpliv na človekovo delovanje in živi svet nasploh. V gorskih, hribovitih in gričevnatih delih Slovenije je to npr. izoblikovanost površja (relief), v kraškem svetu kamninska zgradba (prepustne – neprepustne kamnine), v ravninskem svetu značilnosti rečnih naplavin ter višina podtalnice (Natek, 1998). Njegova pokrajinsko – fiziognomična členitev je postala osnova za večino naravnogeografskih členitev, ki so nastale po njej.

Ilešič je to regionalizacijo poimenoval kot pokrajinskoekološko členitev, vendar gre za tipično fiziognomsko členitev. Za pokrajinskoekološko členitev je značilno, da so manj v ospredju funkcijske značilnosti pokrajine in bolj tiste prvine, ki imajo večji vpliv na živi svet in s tem na človekovo delovanje v prostoru (Natek, 1994).

Ilešič meni, da ne sme nobena regionalizacijska shema, prirejena za splošne potrebe prezreti pokrajinsko-tipološke ali ekološke razčlenjenosti Slovenije.

Ilešič (1958) je razdelil Slovenijo na pet makroregij in ne na štiri, kljub temu, da poudarja, da je vzrok pokrajinske raznolikosti Slovenije v tem, da se tukaj stikajo štirje osnovni pokrajinski tipi Evrope. Kot dodatna makroregija so opredeljene Predalpske pokrajine. Po njegovi regionalizaciji imamo v Sloveniji torej pet makroregij, deset submakroregij, 42 mezoregij in osem mikroregij. Makroregija Kraške pokrajine notranje Slovenije je edina, ki je avtor ni razdelil na submakroregije, ampak samo na mezoregije. To, da se štiri od petih makroregij,

delijo še naprej na submakroregije, priča o tem, da je želel avtor poudariti značaj prehodnosti mnogih pokrajin (Kladnik, 1996). V preglednici 5 so podane makroregije s pripadajočimi mezoregijami in mikroregijami. Za makroregije so izračunane tudi površine v km² ter delež, ki ga zavzemajo znotraj Slovenije.

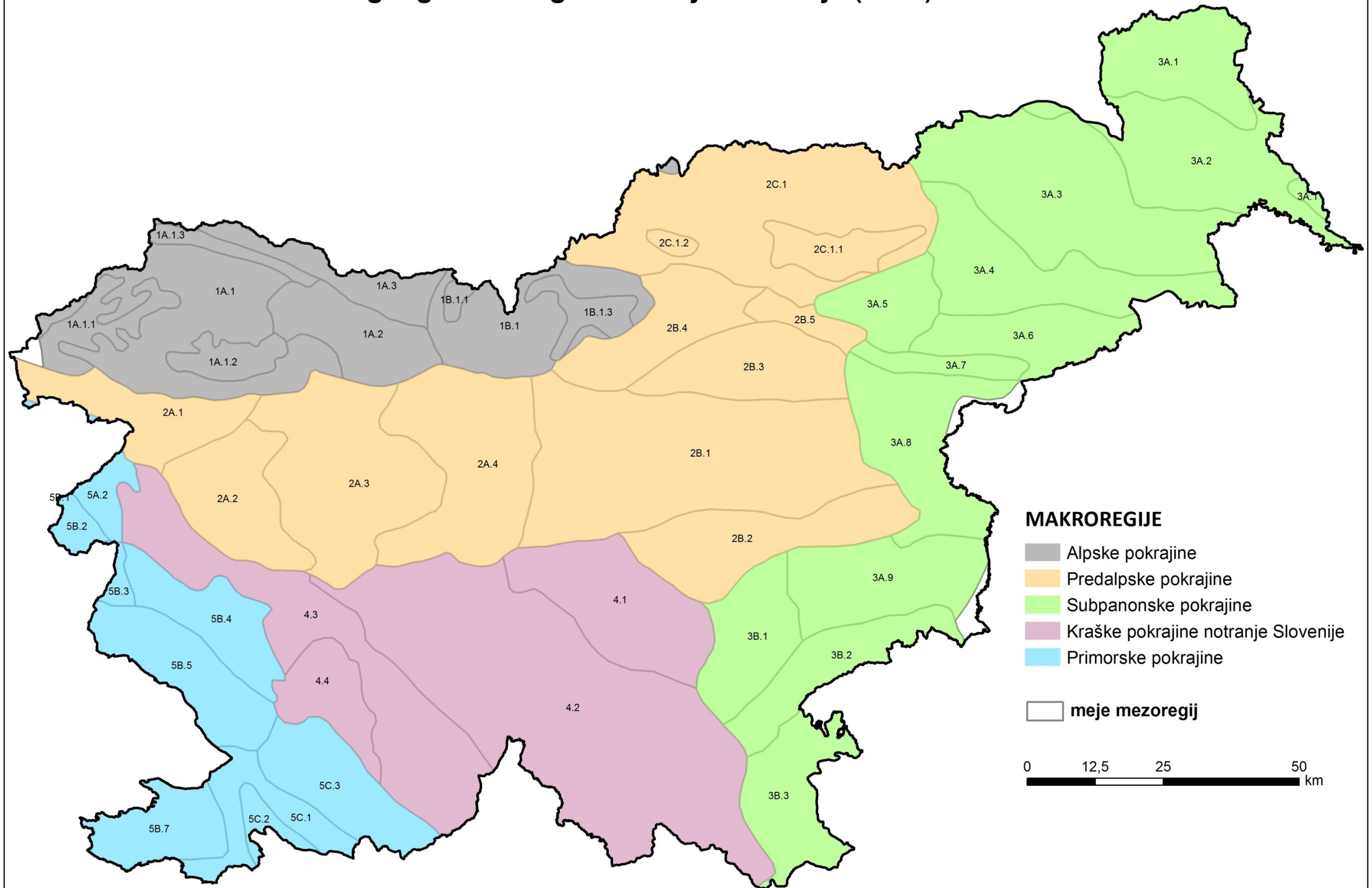
Preglednica 5: Površine in deleži regionalnih enot Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996)

Makroregije	Površina	Delež Slovenije	Mezoregije
Alpske pokrajine	2297 km ²	11 %	Julijske Alpe z dolinskimi mikroregijami (1A1) Gorenjske dobrave in ravnine (1A2) Zahodne Karavanke (1A3) Vzhodne Karavanke in kamniške Alpe z dolinskimi mikroregijami (1B1) Vzhodnokoroške dobrave in ravnine (1B2)
Predalpske pokrajine	6595 km ²	33 %	Tolminsko hribovje s srednjo dolino Soče (2A1) Cerkljansko-idrijsko hribovje (2A2) Škofjeloško-polhograjsko hribovje (2A3) Osrednje ravnine Ljubljanske kotline (2A4) Visoko Posavsko hribovje (2B1) Nizko Posavsko hribovje (2B2) Spodnja Savinjska dolina (Celjska kotlina) (2B3) Savinjsko pogorje (2B4) Konjiško-vitanjsko hribovje (2B5) Pohorsko Podravje z vmesnimi visokogorskimi mikroregijami (2C1)
Subpanonske pokrajine	5477 km ²	27 %	Goričko in Lendavske gorice (3A1) Pomurska ravnina (3A2) Slovenske gorice (3A3) Podravska ravnina (Dravsko polje) (3A4) Dravinjske in Podpohorske gorice (3A5) Haloze (3A6) Boško hribovje (3A7) Sotelsko (Posotelske gorice) (3A8) Krško-Brežiška kotlina (Brežiško-Krško polje) (3A9) Srednja Krška dolina (Novomeška pokrajina) (3B1) Gorjanci (3B2) Bela Krajina (3B3)
Kraške pokrajine notranje Slovenije	3909 km ²	19 %	Nizki Dolenjski kras (4.1) Visoke kraške planote in polja (4.2) Visoki kraški rob (4.3) Pivka (4.4)
Submediteransko-subalpske pokrajine	1910 km ²	10 %	Visoka Beneška Slovenija (5A1) Kanalsko (5A2) Nizka Beneška Slovenija (5B1) Goriška Brda (5B2) Goriška ravan (5B3) Vipavsko (Vipavska dolina) (5B4) Tržaški Kras (5B5) Koprsko (Šavrinsko) Primorje (5B7) Podgorski in Hrpeljski Kras (5C1) Čičarija (5C2) Brkini z Ilirskobistriškim pogorjem (Brkini) (5C3)

Karta 4 prikazuje Ilešičevo naravnogeografsko regionalizacijo. Največja makroregija so Predalpske pokrajine, ki pokrivajo 33 % Slovenije, najmanjši pa Primorske pokrajine z 10 % in Alpske pokrajine z 11 % površja, medtem ko delež Kraških pokrajin notranje Slovenije predstavlja 19 % in Subpanonskih pokrajin 27 % površja. Povprečna velikost mezoregij je 420 km², pri čemer izstopa območje Kraških pokrajin notranje Slovenije, kjer je povprečna velikost le-teh kar 977 km². Avtor je opredelil mikroregije le na območju Alpskih pokrajin (Zgornja Soška dolina, Bohinj, Jeseniška dolina (Zgornja Savska dolina), Zgornja dolina Bele, Zgornja Savinjska dolina, Jezersko) in dve v Predalpskih prokrajinah (Uršlja gora in Pohorje).

Ta stran je namenoma prazna.

Karta 4: Ilešičeva naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1958)

Vir: Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

3.1.3 Gamsova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1983)

Ivan Gams je izdelal dve členitvi Slovenije. Leta 1983 naravnogeografsko in leta 1986 pokrajinskoekološko členitev. Prva je dobila velik vpliv zaradi objave v srednješolskem učbeniku Geografske značilnosti Slovenije (1983). Temeljna razlika med naravnogeografsko in pokrajinskoekološko členitvijo je v tem, da prva pojmuje regije kot individualne enote, druga pa kot splet ekotopov. Pri naravnogeografski členitvi imenuje avtor izdvojene enote Slovenske regije. Glavna slabost naravnogeografske regionalizacije je v nedorečenem hierarhičnem razvrščanju izdvojenih regij, saj sta na primer enakovredni regiji Goričko in Predalpsko hribovje, kar pomeni, da je predalpski svet preveč podrobno razčlenjen, subpanonska Slovenija pa premalo (Kladnik, 1996, str. 142).

Gamsova naravnogeografska členitev upošteva kulturno pokrajino, v kateri se zrcalijo predvsem reliefne razmere, ki so v agrarni dobi narekovale različno rabo tal. Členitev v določeni meri upošteva tudi gravitacijski vpliv večjih naselij, s čimer se nakazuje avtorjeva težnja po celoviti geografski regionalizaciji (Ogrin, 2009, str. 20).

V nadaljevanju bomo analizirali Gamsovo naravnogeografsko členitev Slovenije. Naj zgoj omenimo, kaj pomeni pokrajinskoekološka členitev, saj ta termin pogosto zasledimo v geografski literaturi. Pokrajinskoekološke členitve so poseben tip naravnogeografskih členitev, kjer so kot kriteriji za členitev bolj v ospredju tisti pokrajinski elementi, ki imajo večji vpliv na živi svet ter s tem tudi na človekovo delovanje in rabo prostora, manj pa na funkcijske značilnosti pokrajine (Ogrin, 2009, str. 20).

Gamsova pokrajinskoekološka členitev temelji na podrobni kartografski analizi posameznih ekološko pomembnih prvin: litološke karte za vzpet svet, pedološke karte za ravninski svet, višinske pasovitosti, reliefne energije ter manj podrobni analizi za nekatere podnebne dejavnike in rabo tal. S prekrivanjem posameznih kart je bilo dobljeno večje območje sovpadanja proučenih prvin, kar je bil temelj za izločanje mezoregij (Kladnik, 1996, str. 142).

Podobno kot Ilešič tudi Gams deli Slovenijo na pet velikih enot (Alpe, Predalpski svet, Primorje ali Submediteranska Slovenija, Dinarske planote celinske Slovenije, Subpanonska Slovenija) in v nadaljevanju na 61 enot nižjih ravni. Členitvi se razlikujeta v poimenovanju enot in poteku nekaterih meja med njima (Ogrin, 2009, str. 20).

Preglednica 6: Površine in deleži regionalnih enot Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996)

Makroregije	Površina	Delež Slovenije	Mezoregije	Submezoregije in mikroregije
Alpe	2341 km ²	12%	Julijske Alpe (1.1) Kamniško-Savinjske Alpe (1.2) Karavanke (1.3)	
Predalpski svet	5761 km ²	28%	Predalpsko hribovje (2.1) Ljubljanska kotlina (2.2)	Zahodno predalpsko hribovje: Beneško-Slovensko in Tolminsko hribovje (2.1.1.1.) Cerkljansko-Idrijsko hribovje (2.1.1.2) Škofjeloško in Polhograjsko hribovje (2.1.1.3) Vzhodno predalpsko hribovje: Posavsko hribovje (2.1.2.1) Severovzhodno predalpsko hribovje: Zgornja Savinjska dolina (2.1.3.1) Velenjska kotlina (2.1.3.2) Vitanjske Karavanke (2.1.3.3) Pohorsko Podravje (2.1.3.4) Dežela in Blejski kot (2.2.1) Dobrave (2.2.2) Kranjsko-Sorško polje (2.2.3) Bistriška ravan (2.2.4) Ljubljansko polje (2.2.5) Ljubljansko barje (2.2.6) Ljubljana (2.2.7)
Primorje in submediteranska Slovenija	1873 km ²	9%	Flišne regije (3.1) Kraške regije (3.2)	Koprsko Primorje (3.1.1) Brkini z dolino Notranjske Reke (3.1.2) Vipavska dolina ter Goriško polje (3.1.3) Goriška Brda (3.1.4) Spodnja Soška dolina (3.1.5) Kras (3.2.1)

... nadaljevanje preglednice 6

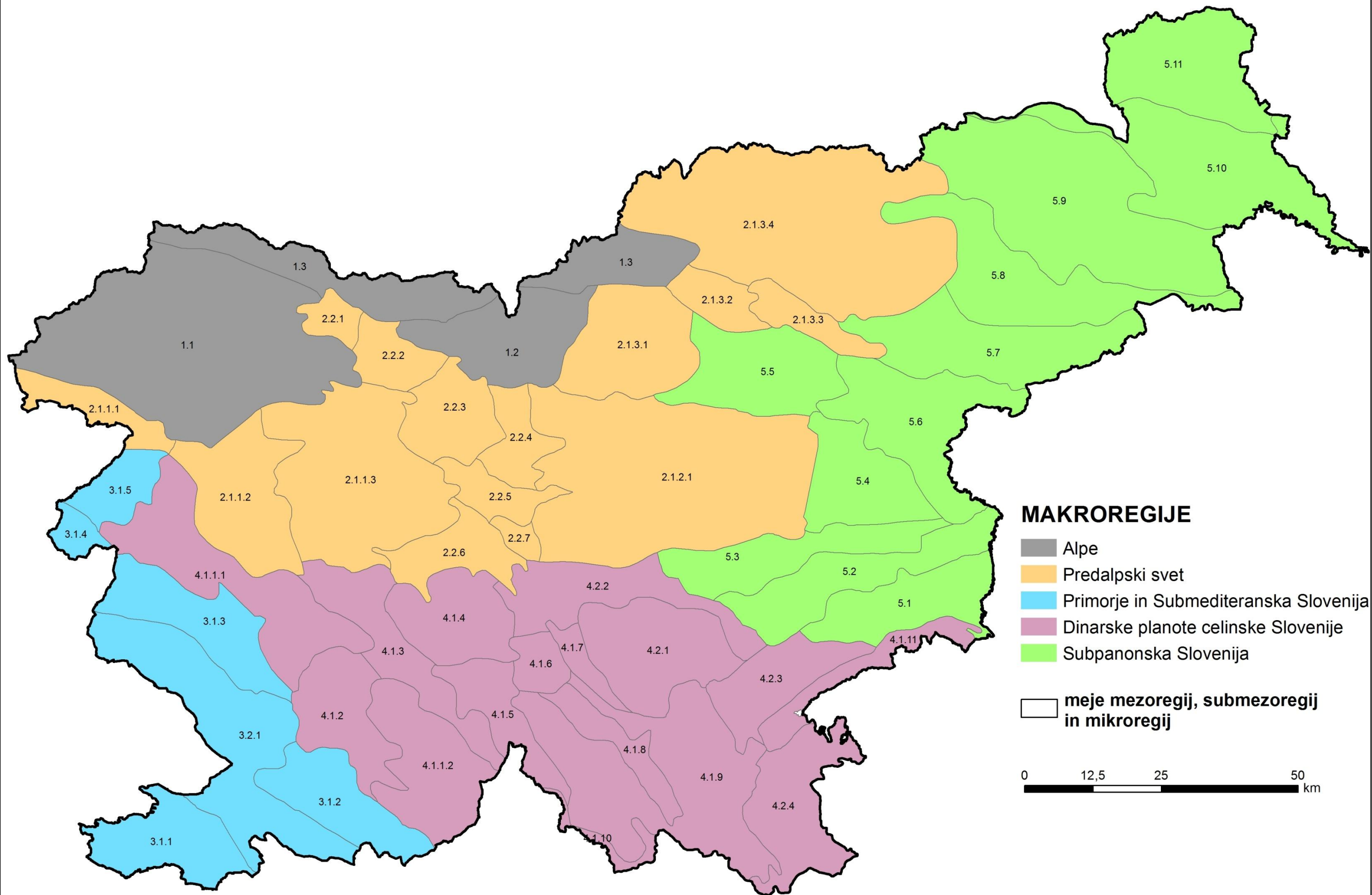
Makroregije	Površina	Delež Slovenije	Mezoregije	Submezoregije in mikroregije
Dinarske planote celinske Slovenije	4900 km ²	24%	<p>Visoke dinarske planote (4.1)</p> <p>Nizke dinarske planote (4.2)</p>	<p>Robne visoke kraške planote: Nanos, Hrušica, Trnovski gozd in Banjščice (4.1.1.1)</p> <p>Javorniki in Snežnik (4.1.1.2)</p> <p>Pivka (4.1.2)</p> <p>Notranjsko podolje (4.1.3)</p> <p>Krimsko višavje (4.1.4)</p> <p>Bloško-Potočanska planota (4.1.5)</p> <p>Velikolaščanska pokrajina (4.1.6)</p> <p>Dobro polje (4.1.7)</p> <p>Ribniško-Kočevska dolina (4.1.8)</p> <p>Ribniško in Kočevsko gorovje (4.1.9)</p> <p>Dolina gornje Kolpe in Čabranke (4.1.10)</p> <p>Gorjanci (4.1.11)</p> <p>Suha krajina (4.2.1)</p> <p>Dolenjsko podolje s Turjaško pokrajino (4.2.2)</p> <p>Novomeška pokrajina (4.2.3)</p> <p>Bela krajina (4.2.4.)</p>
Subpanonska Slovenija	5395 km ²	27%	<p>Vzhodna Krška kotlina (5.1)</p> <p>Krško in Bizeljsko hribovje (5.2)</p> <p>Mirenska dolina in Senovsko podolje (5.3)</p> <p>Kozjansko hribovje (5.4)</p> <p>Celjska kotlina (5.5)</p> <p>Voglajnsko-Soteljska Slovenija (5.6)</p> <p>Haloze in Dravinjske gorice (5.7)</p> <p>Dravsko-Ptujsko polje (5.8)</p> <p>Slovenske gorice (5.9)</p> <p>Pomurska ravnina (5.10)</p> <p>Goričko (5.11)</p>	

Karta 5 prikazuje Gamsovo naravnogeografsko regionalizacijo Slovenije. V preglednici 6 pa so predstavljene posamezne makroregije skupaj s hierarhično nižjimi enotami. Izračunane so površine makroregij v km² in delež, ki ga posamezna makroregija predstavlja na ozemlju Slovenije.

Makroregija Alpe zavzema 12 % ozemlja Slovenije in se deli na tri mezoregije: Julijske Alpe, Kamniško-Savinjske Alpe in Karavanke. Makroregija Predalpski svet zavzema z 28 % največji del ozemlja Slovenije. Sestavljata jo dve mezoregiji: Predalpsko hribovje in Ljubljanska kotlina. Ljubljansko kotlino sestavlja sedem submezoregij, Predalpsko hribovje pa je razdeljeno na tri submezoregije in naprej na osem mikroregij. Po velikosti najmanjša makroregija je Primorje in submediteranska Slovenija, ki zavzema 9 % ozemlja Slovenije in se deli na dve mezoregiji: Flišne regije in Kraške regije. Prve so razdeljene na pet submezoregij, druge pa na eno submezoregijo. Makroregija Dinarske planote celinske Slovenije zavzema 24 % ozemlja Slovenije. Deli se na dve mezoregiji: Nizke dinarske planote in Visoke dinarske planote. Nizke dinarske planote so razdeljene na štiri submezoregije, Visoke dinarske planote pa na 12 submezoregij, med katerimi sta dve submezoregiji razdeljeni nadalje na dve mikroregiji. Makroregija Subpanonska Slovenija zavzema 27 % ozemlja Slovenije. Razdeljena je na 11 mezoregij, ki pa niso dalje razčlenjene na submezoregije in mikroregije. Makroregiji Alpe in Subpanonsko Slovenijo je avtor razčlenil le na mezoregije in so tako manj podrobno razčlenjene kot ostale tri makroregije.

Karta 5: Gamsova naravnogeografska regionalizacija Slovenije (1983)

Vir: Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
 Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

3.1.4 Naravnogeografska členitev Slovenije na štiri makroregije (1995)

Regionalna členitev Slovenije, ki jo prikazuje karta 6, spada med novejšje regionalne členitve. Izdelali so jo sodelavci Geografskega Inštituta Antona Melika ZRC SAZU (Gabrovec, Kladnik, Orožen Adamič, Pavšek, Perko, Topole) in je bila objavljena v monografiji Slovenija – pokrajine in ljudje (1998). Avtorji so želeli slediti načelom sistematičnosti, preglednosti in razumljivosti. Regionalizacija temelji na sistemu glavnih reliefnih enot na ozemlju naše države (Alpe, Dinaridi, Panonska nižina) ter na njeni delitvi na dve glavni podnebni območji: celinsko in sredozemsko. S to regionalizacijo so želeli že iz poimenovanja razlikovati glavna naravnogeografska območja, predvsem značilnosti njihove površinske izoblikovanosti in podnebja. Glavna merila v razčlenjenosti površja so bila nadmorska višina, relativne višinske razlike, litološka sestava in nakloni pobočij (Kladnik, 1996).

Preglednica 7: Površine in deleži regionalnih enot naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije, lasten izračun (Geografski inštitut ZRC SAZU, 1996)

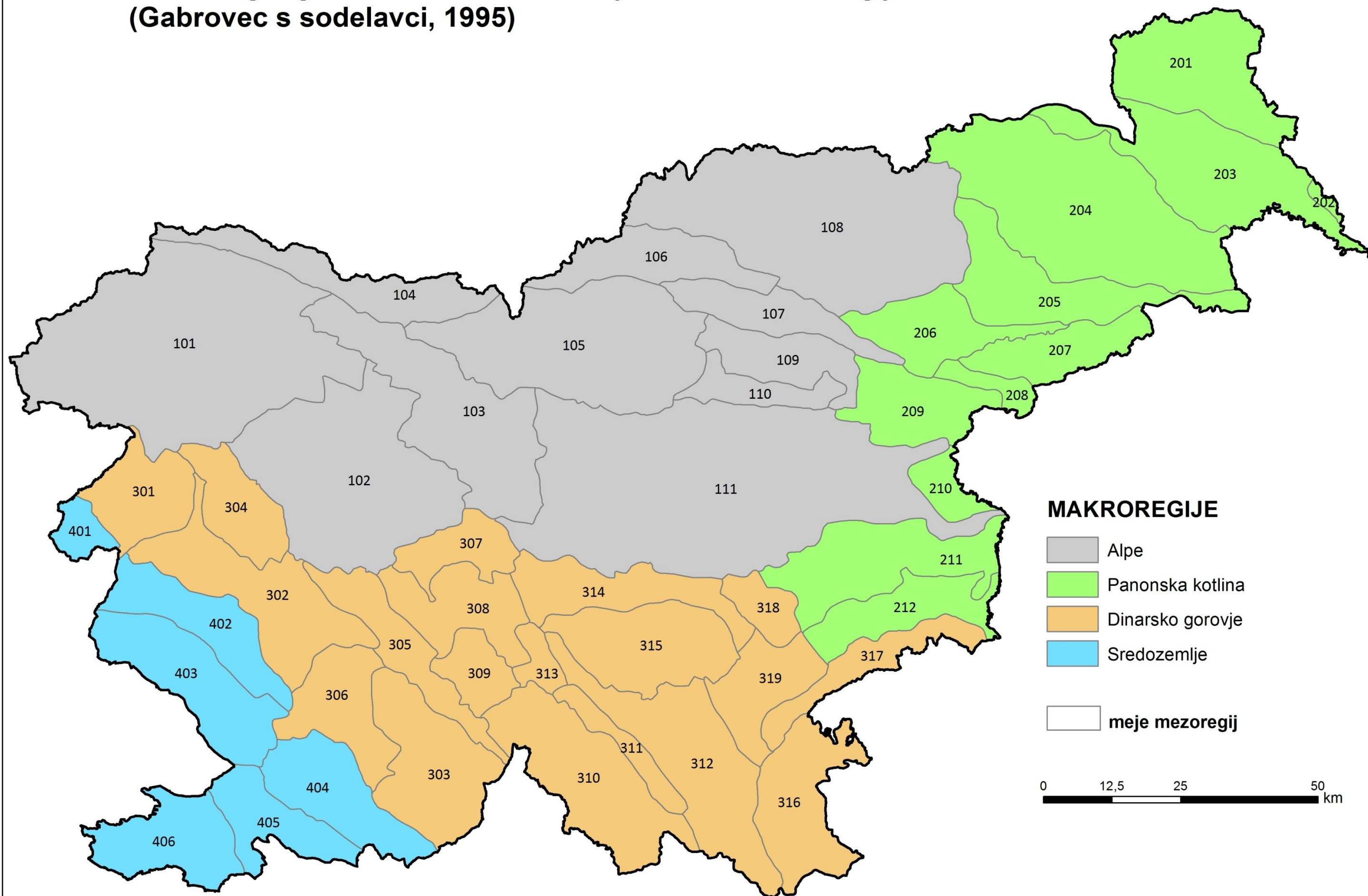
Makroregije	Površina	Delež Slovenije	mezoregije
Alpe	8540 km ²	42 %	Julijske Alpe (101) Cerkljansko, Škofjeloško, Polhograjsko in Rovtarsko hribovje (102) Savska ravan (103) Zahodne Karavanke (104) Kamniško-Savinjske Alpe (105) Vzhodne Karavanke (106) Velenjsko in Konjiško hribovje (107) Strojna, Kozjak in Pohorje (108) Ložniško in Hudinjsko gričevje (109) Savinjska ravan (110) Posavsko hribovje (111)
Panonska kotlina	4290 km ²	21 %	Goričko (201) Lendavske gorice (202) Murska ravan (203) Slovenske gorice (204) Dravska ravan (205) Dravinjske gorice (206) Haloze (207) Boč in Macelj (208) Voglajnsko in Zgornjesotelsko gričevje (209) Srednjesotelsko gričevje (210) Krško, Senovsko in Bizeljsko gričevje (211) Krška ravan (212)
Dinarsko gorovje	5706 km ²	28 %	Kambreško in Banjšice (301) Trnovski gozd, Nanos in Hrušica (302) Javorniki in Snežnik (303) Idrijsko hribovje (604) Notranjsko podolje (305) Pivško podolje in Vremščica (306) Ljubljansko barje (307) Krimsko hribovje in Menišija (308) Bloke (309)

... nadaljevanje preglednice 7

Makroregije	Površina	Delež Slovenije	mezoregije
			Velika gora, Stojna in Goteniška gora (310) Ribniško-Kočevsko podolje (311) Mala gora, Kočevski rog in Poljanska gora (312) Velikolaščanska pokrajina (313) Dolenjsko podolje (314) Suha krajina in Dobropolje (315) Bela krajina (316) Gorjanci (317) Raduljsko hribovje (318) Novomeška pokrajina (319)
Sredozemlje	1735 km ²	9 %	Goriška brda (401) Vipavska dolina (402) Kras (403) Brkini in dolina Reke (404) Podgorski kras, Čičarija in Podgrajsko podolje (405) Kopska brda (406)

Preglednica 7 prikazuje naravnogeografsko členitev Slovenije na štiri makroregije: Alpe, Panonsko kotlino, Dinarsko gorstvo in Sredozemlje ter 49 mezoregij. Alpski in predalpski svet sta združena v eno makroregijo, ki pokriva 42 % Slovenije, Dinarsko gorstvo pokriva 28 %, Panonska kotlina 21 % in Sredozemlje 9 % površja Slovenije.

Karta 6: Naravnogeografska členitev Slovenije na štiri makroregije (Gabrovec s sodelavci, 1995)

Vir: Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

3.2 REGIONALNA RAZDELITEV SLOVENIJE NA KRAJINSKE TIPE

Regionalna razdelitev Slovenije na krajinske tipe izhaja iz geografske regionalizacije, ki jo je predlagal S. Ilešič (Pogledi na geografijo, 1979). Njen namen je bil poleg inventarizacije uveljaviti ustrezne oblike varstva krajinske podobe. Krajina je namreč temeljni predmet geografskega raziskovanja, hkrati pa predmet urejanja krajinskemu načrtovalcu. Med najpomembnejšimi dejavniki krajine sta podnebje in relief. Osnovne skupine slovenskih krajin so si med sabo pomembno različne. Raznolikost povečuje tudi veliko prehodnih oblik, te pomenijo prehode med osnovnimi krajinskimi tipi. Tradicionalni poselitveni vzorec v prostoru je dokaz prilagajanja naravnim dejavnikom. Tipološka opredelitev se opira na enakost, na podobnost krajin. Med prepoznavne značilnosti krajine sodijo strukturna zgradba krajine, formalni red in skladje, urejenost vzorcev, uokvirjenost, dominante, robovi ... Osnovno strukturno ureditev določajo bodisi relief, bodisi ustvarjeni prostorski koridorji, ceste. Poznamo dva različna pogleda na krajino: podobnost med posameznimi krajinskimi prizorišči in enkratnost vsakokratnega prizorišča. Dve dejavnosti, tipološka klasifikacija in oblikovanje homogenih prostorskih enot, sta bili v nalogi združeni v želji po čim boljšem rezultatu. Posamezne krajinske morfološke enote so poimenovane krajinski vzorec (Regionalna razdelitev krajinskih tipov ..., 1998).

Krajinske tipe so avtorji regionalizacije določili s pomočjo digitalnega modela reliefa (GURS), topografskih kart, geološke karte, vegetacijske karte, letalskih posnetkov, itd. Krajinski tipi so razčlenjeni na štiri hierarhične nivoje, ki se imenujejo krajinske regije, širše krajinske enote, krajinske enote in krajinske podenote. Na karti 7 je prikazana delitev Slovenije na krajinske regije in krajinske enote. Na prvi hierarhični stopnji so avtorji upoštevali podnebne in geološke razmere, na drugi stopnji so poleg podnebnih meril vključili merila makroreliefa. Najpomembnejše merilo na tretji stopnji je bila krajinska podoba. Krajinsko podobo posamezne enote naj bi opredeljevali krajinski vzorci. V preglednici 8 so podane površine in deleži za vseh pet krajinskih enot s pripadajočimi širšimi krajinskimi enotami ter krajinskimi enotami. Ni pa napisanih imen krajinskih podenot.

Preglednica 8: Površine in deleži krajinskih regij Slovenije, lasten izračun (Inštitut za krajinsko arhitekturo, 1997)

Krajinska regija	Površina	Delež Slovenije	Širše krajinske enote in krajinske enote
Alpske krajine	2221 km ²	11 %	Julijske Alpe: <ul style="list-style-type: none"> - Dolina gornje Save Dolinke (1.1.1) - Triglavsko predgorje (1.1.2) - Osrednje območje Julijskih Alp (1.1.3) - Gornja dolina Soče (1.1.4) - Zahodni Julijci (1.1.5) - Jelovica (1.6) Karavanke: <ul style="list-style-type: none"> - Greben Karavank (1.2.1) - Obrobje Blejsko-Radovljiške ravnine (1.2.2) Kamniško-Savinjske Alpe: <ul style="list-style-type: none"> - Zahodne Kamniško-Savinjske Alpe (1.3.1) - Vzhodne Kamniško-Savinjske Alpe (1.3.2)
Predalpske krajine	6830 km ²	34 %	Zahodnoslovenske predalpske krajine: <ul style="list-style-type: none"> - Dolina zgornje Nadiže (2.1.1) - Tolminsko (2.1.2) - Idrijsko-Cerkljansko hribovje (2.1.3) - Škofjeloško hribovje (2.1.4) - Polhograjsko hribovje (2.1.5) Osrednjeslovenska ravnina: <ul style="list-style-type: none"> - Blejsko-Radovljiška kotlina (2.2.1) - Brazjanska ravnina (2.2.2) - Kranjsko in Sorško polje (2.2.3) - Ljubljansko-Kamniška kotlina (2.2.4) Vzhodnoslovenske predalpske krajine: <ul style="list-style-type: none"> - Šaleško-Konjiško hribovje (2.3.1) - Savinjska dolina (2.3.2) - Kamniško in Zasavsko hribovje (2.3.3) - Dolenjsko hribovje ob Savi (2.3.4) - Predgorje vzhodno od Savinje (2.3.5) - Dolina Save (2.3.6) Koroška in dolina Drave: <ul style="list-style-type: none"> - Koroška (2.4.1) - Dolina Drave (2.4.2) - Pohorje (2.4.3)
Krajine Subpanonske regije	4528 km ²	22 %	Prekmurje: <ul style="list-style-type: none"> - Goričko (3.1.1) - Lendavske gorice (3.1.2) - Ravninsko območje Prekmurja (3.1.3) Vzhodne Štajerske regije: <ul style="list-style-type: none"> - Ravnina ob Muri (3.2.1) - Slovenske gorice (3.2.2) - Dravska ravnina z obrobji (3.2.3) - Haloze-Kozjansko (3.2.4) Južne subpanonske regije: <ul style="list-style-type: none"> - Posavsko-Obotelsko gričevje (3.3.1) - Krško-Brežiško polje (3.3.2) - Krško gričevje (3.3.3) - Dolina srednje Krke z obrobjem (3.3.4)
Kraške krajine notranje Slovenije	4752 km ²	23 %	Trnovsko-Nanoška planota: <ul style="list-style-type: none"> - Banjška planota (4.1.1) - Trnovski gozd (4.1.2) - Nanos in Hrušica (4.1.3) Pivško-Cerkniška planota:

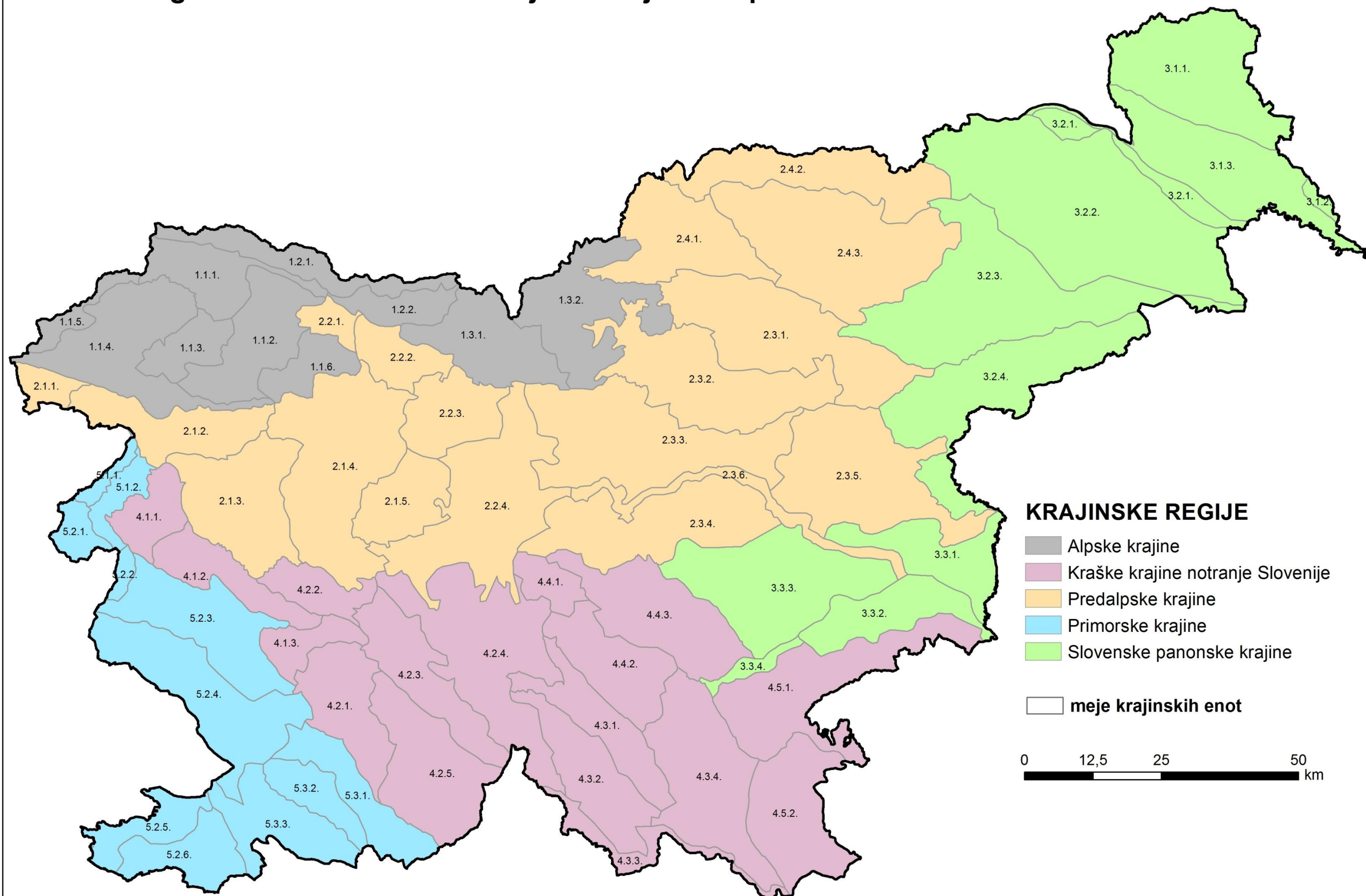
... nadaljevanje preglednice 8

Krajinska regija	Površina	Delež Slovenije	Širše krajinske enote in krajinske enote
			<ul style="list-style-type: none"> - Pivška planota (4.2.1) - Planota Črni Vrh-Logatec (4.2.2) - Cerkniško območje (4.2.3) - Velika notranjska planota (4.2.4) - Snežnik z Javorniki (4.2.5) <p>Kočevska kotlina in Kočevski Rog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ribniško-Kočevska dolina (4.3.1) - Goteniško pogorje (4.3.2) - Dolina zgornje Kolpe (4.3.3) - Kočevsko-Roško hribovje (4.3.4) <p>Grosupeljska kotlina in Suha krajina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grosupeljska kotlina (4.4.1) - Suha krajina južno od Krke (4.4.2) - Krajina severno od Krke (4.4.3) <p>Gorjanci z Belo krajino:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gorjanci z Radoho (4.5.1) - Bela krajina (4.5.2)
Primorske krajine	1955 km ²	10 %	<p>Subalpske primorske regije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dolina Idrije-Kambreško (5.1.1) - Kanalsko (5.1.2) <p>Prave primorske regije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goriška Brda (5.2.1) - Goriška ravan (5.2.2) - Vipavska dolina (5.2.3) - Kras (5.2.4) - Slovenska obala (5.2.5) - Slovenska Istra (5.2.6) <p>Subdinarske primorske regije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doline Reke in Bistriško (5.3.1) - Brkini (5.3.2) - Kraško subdinarsko Primorje (5.3.3)

Ta stran je namenoma prazna.

Karta 7: Regionalna razdelitev Slovenije na krajinske tipe

Vir: Inštitut za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Urad RS za prostorsko planiranje, 1997.
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

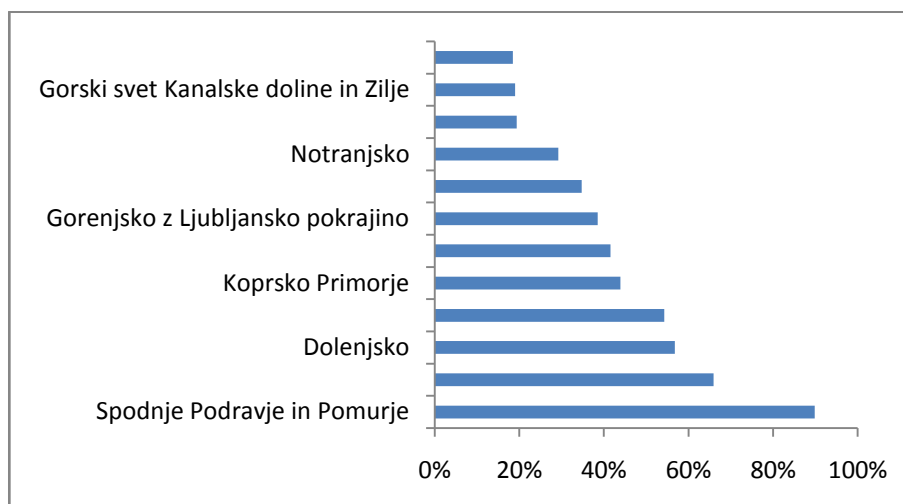
4 ANALIZE IZBRANIH REGIONALNIH ČLENITEV SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

4.1 ANALIZA MELIKOVE NARANOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

Izmed regionalnih enot Melikove naravnogeografske regionalizacije, je najmanj površine, opredeljene z oblikami poljske razdelitve (karta 8), v makroregiji Slovenske Alpe, kamor spadajo submakroregije Julijske Alpe z Dolino, Gorski svet Kanalske doline in Zilje ter Kamniške Alpe in Vzhodne Karavanke. Ključni vzrok za to je relief z visokimi nadmorskimi višinami in strmimi nakloni.

V submakroregijah Notranjsko, Pohorsko Podravje, Gorenjsko z Ljubljansko pokrajino, Goriško in Koprsko Primorje pokrivajo oblike poljske razdelitve od približno 30 % do 44 % površja (grafikon 2). V nekaterih, submakroregijah, se nahajajo večje gozdne površine (Notranjske planote, Pohorje, Trnovski gozd z Nanosom in Hrušico, Idrijske planote, Snežnik).

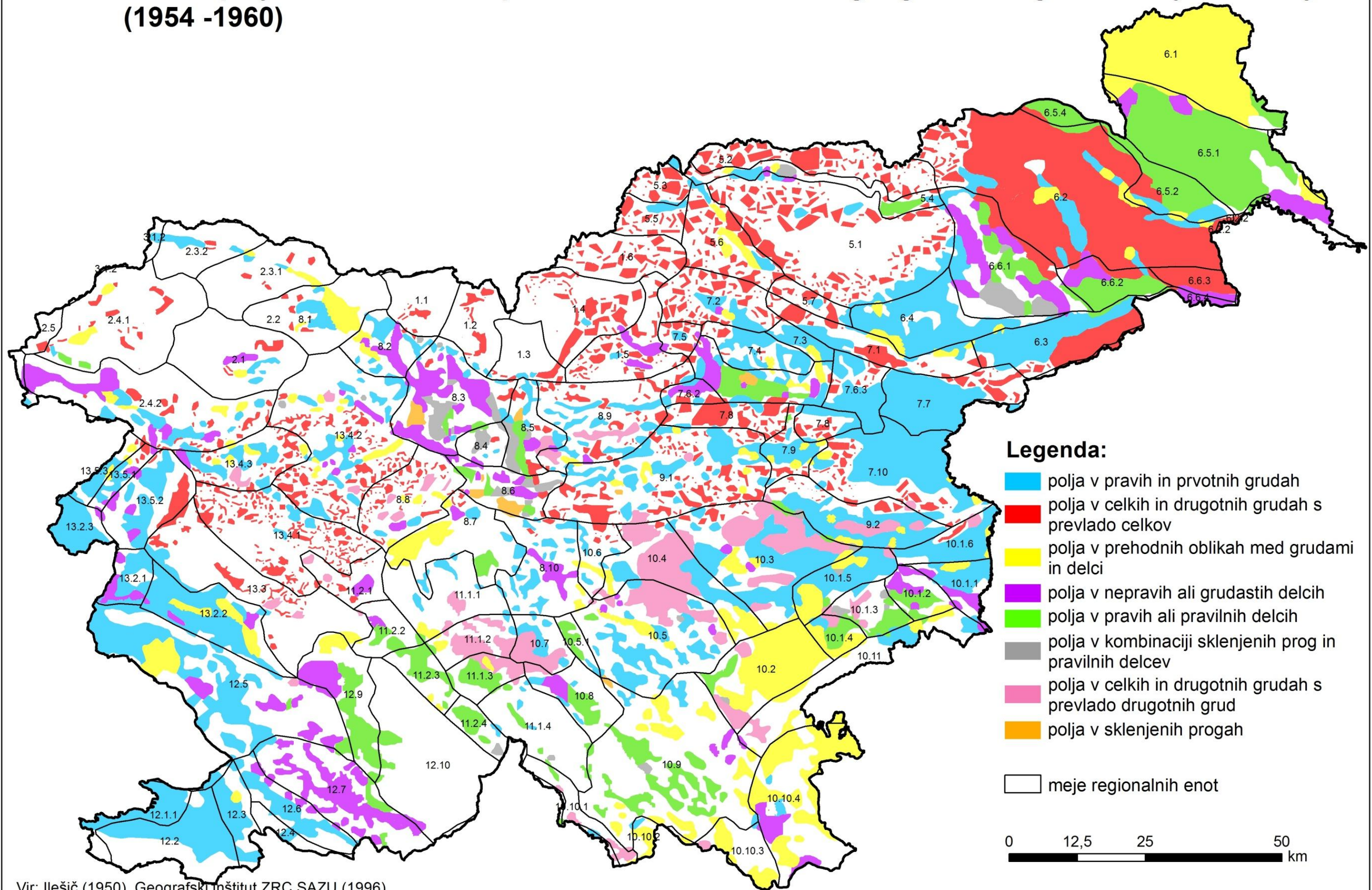
Zasavje, Dolenjsko ter Savinjski predel z Zgornjim Sotelskim in bližnjimi deli Posavskega hribovja imajo več kot polovico površine opredeljene z oblikami poljske razdelitve, medtem ko jo je največ, 90 % v submakroregiji Spodnje Podravje in Pomurje (grafikon 2). Slednja submakroregija je torej najbolj obdelana in tudi kmetijsko najbolj produktivo območje v Sloveniji.

Grafikon 2: Deleži oblik poljske razdelitve po submakroregijah (Melik, 1954 – 1960)

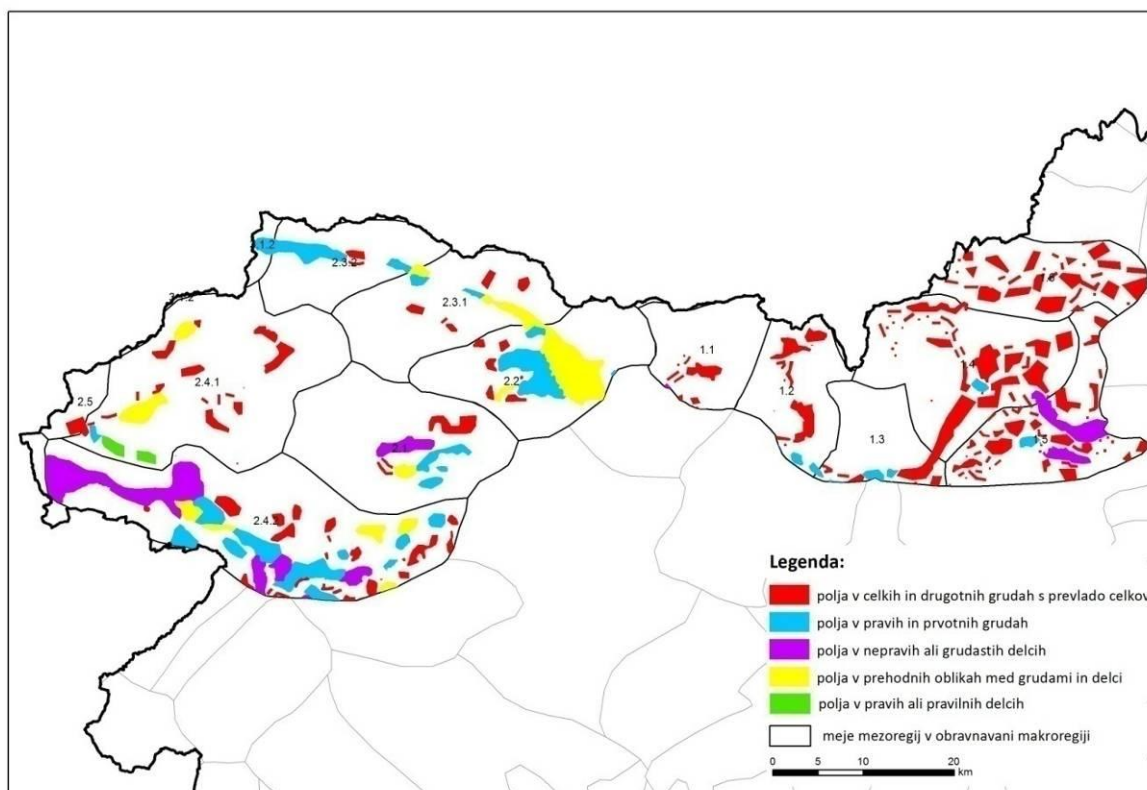
Ta stran je namenoma prazna.

Karta 8: Oblike poljske razdelitve na primeru Melikove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1954 -1960)

Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
 Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

4.1.1 Slovenske Alpe

Slika 10: Slovenske Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregija Slovenske Alpe ima izmed vseh treh makroregij Melikove regionalizacije najmanjši delež površja (9 %) opredeljenega z oblikami poljske razdelitve. Glavni dejavnik za tako stanje je relief z visokimi nadmorskimi višinami in strmimi nakloni.

V submakroregiji Julijske Alpe z Dolino bi izpostavili: submezoregijo Tolminski alpski svet z Baško grapo (2.4.2), ki ima največ površja (34 %) v makroregiji Slovenske Alpe opredeljenega z oblikami poljske razdelitve. Prevladujejo polja v nepravih ali grudastih delcih in polja v pravih in prvotnih grudah. V submezoregijah Spodnja dolina (2.3.1) in Zgornja dolina (2.3.2) so oblike poljske razdelitve določene v ozkem pasu ob reki Savi Dolinki. Tukaj so določena polja v pravih in prvotnih grudah, manjši del pokrivajo polja v prehodnih oblikah med grudami in delci. V mezoregiji Blejsko-Radovljiška pokrajina (Radovljiška Dežela in Blejski kot) (2.2) so večje površine, določene z oblikami poljske razdelitve. Na levem bregu Save so polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, na desnem bregu pa polja v pravih in prvotnih grudah (slika 10).

V submakroregiji Kamniške Alpe in Vzhodne Karavanke prevladujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov. Manj kot 15 % površja mezoregije, opredeljenega z oblikami poljske razdelitve, je v Tržiški pokrajini (1.1), Kokrški dolini (1.2) in Dolini Kamniške Bistrice s Črno dolino (1.3). Mezoregije zahodnega dela Kamniških Alp in Vzhodnih Karavank (Zgornje Savinjsko (1.4), Gornjegrajska kotlina (Mozirska kotlina) (1.5) in Zgornja Mežiška dolina (1.6)) imajo med 20 % in 30 % površja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve (preglednica 9). V mezoregiji Gornjegrajska kotlina (Mozirska kotlina) (1.5) so, poleg polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov, ob vodotokih Dreta in Savinja določena polja v nepravih ali grudastih delcih.

Povprečna ocena ujemanja oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot (mezoregije, submezoregije) je 74 % (preglednica 9). Pri štirih regionalnih enotah je delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote 100 %. V dveh primerih gre za regionalni enoti, pri katerih velik del njune površine leži v sosednji državi. To sta Rezija in gorsko sosedstvo (2.5) s 33 km² površine v Sloveniji in Trbiška pokrajina (3.1.2) z 18 km² površine v Sloveniji. V drugih dveh primerih pa je znotraj meja regionalne enote določena samo ena oblika poljske razdelitve (Tržiška pokrajina (1.1) in Zgornja Mežiška dolina (1.6)), ki imata določena polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov.

Ocenjujemo, da je skladnost oblik poljske razdelitve z regionalnimi enotami v Slovenskih Alpah zelo majhna.

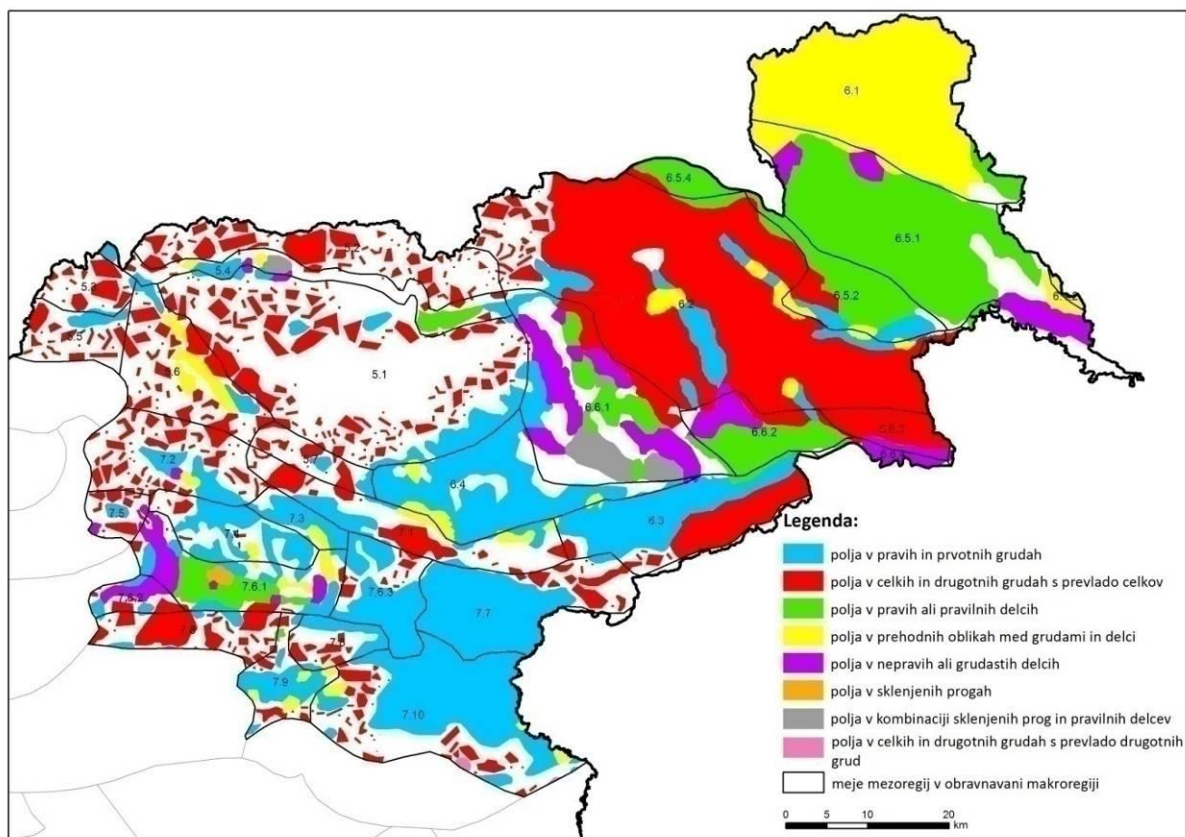
Preglednica 9: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah slovenskih Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
1.1	127 km ²		7 km ²				5 %	100 %
1.2	134 km ²	2 km ²	16 km ²				14 %	87 %
1.3	109 km ²	4 km ²	9 km ²				12 %	71 %
1.4	271 km ²	2 km ²	55 km ²		2 km ²		22 %	94 %
1.5	184 km ²	2 km ²	34 km ²		9 km ²		24 %	75 %
1.6	166 km ²		41 km ²				25 %	100 %
2.1	282 km ²	9 km ²	9 km ²	3 km ²	8 km ²		10 %	31 %
2.2	233 km ²	24 km ²	6 km ²	36 km ²			28 %	54 %
2.3.1	217 km ²	3 km ²	6 km ²	8 km ²			8 %	48 %
2.3.2	144 km ²	14 km ²	2 km ²	1 km ²			12 %	84 %
2.4.1	391 km ²	2 km ²	20 km ²	13 km ²		6 km ²	10 %	49 %
2.4.2	444 km ²	48 km ²	26 km ²	15 km ²	61 km ²		34 %	41 %
2.5	33 km ²	3 km ²					8 %	100 %
3.1.2	18 km ²	3 km ²					19 %	100 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.1.2 Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino

Slika 11: Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregijo Štajersko s Prekmurjem in Mežiško dolino sestavlja 33 regionalnih enot. Najbolj zastopana oblika poljske razdelitve so polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov in polja v pravih in prvotnih grudah (slika 11).

Meje regionalnih enot so najbolj skladne z oblikami poljske razdelitve na območju mezoregije Goričko (6.1) in submezoregije Lendavske gorice (6.1.2), kjer so opredeljena polja v prehodnih oblikah med grudami in delci.

Povprečna ocena ujemanja oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot je 73 % (preglednica 10). Pri treh primerih (Lendavske gorice (6.1.2), Medjimurske gorice (6.2.2) in Kobansko (5.2)), je delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote 100 %, od tega gre v dveh primerih za izredno majhni regionalni enoti (4 km² in 5 km²). Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote je manjši od polovice pri petih regionalnih enotah.

Preglednica 10: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Štajerske s Prekmurjem in Mežiško dolino, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih gradah	Polja v celkih in drugotnih gradah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med gradami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravilnih ali gradastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih gradah s prevlado drugotnih grad	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
5.1	692 km ²	57 km ²	130 km ²	1 km ²		4 km ²				28 %	68 %
5.2	218 km ²		74 km ²							34 %	100 %
5.3	62 km ²	3 km ²	22 km ²							41 %	88 %
5.4	114 km ²	19 km ²	10 km ²	4 km ²	6 km ²	1 km ²	15 km ²			49 %	35 %
5.5	82 km ²	10 km ²	20 km ²							36 %	68 %
5.6	184 km ²	12 km ²	53 km ²	25 km ²						49 %	59 %
5.7	56 km ²	8 km ²	16 km ²							42 %	66 %
6.1	415 km ²			386 km ²			18 km ²			97 %	96 %
6.1.2	5 km ²			5 km ²						99 %	100 %
6.2	919 km ²	78 km ²	724 km ²	31 km ²		2 km ²	15 km ²			92 %	85 %
6.2.2	4 km ²		3 km ²							83 %	100 %
6.3	231 km ²	128 km ²	78 km ²	1 km ²		1 km ²	6 km ²			92 %	60 %
6.4	232 km ²	177 km ²		16 km ²	1 km ²	1 km ²				84 %	91 %
6.5.1	497 km ²			37 km ²		57 km ²	345 km ²			88 %	79 %
6.5.2	138 km ²	25 km ²	18 km ²	8 km ²			83 km ²			97 %	62 %
6.5.3	9 km ²					1 km ²	4 km ²			59 %	78 %
6.5.4	39 km ²		5 km ²				34 km ²			100 %	87 %

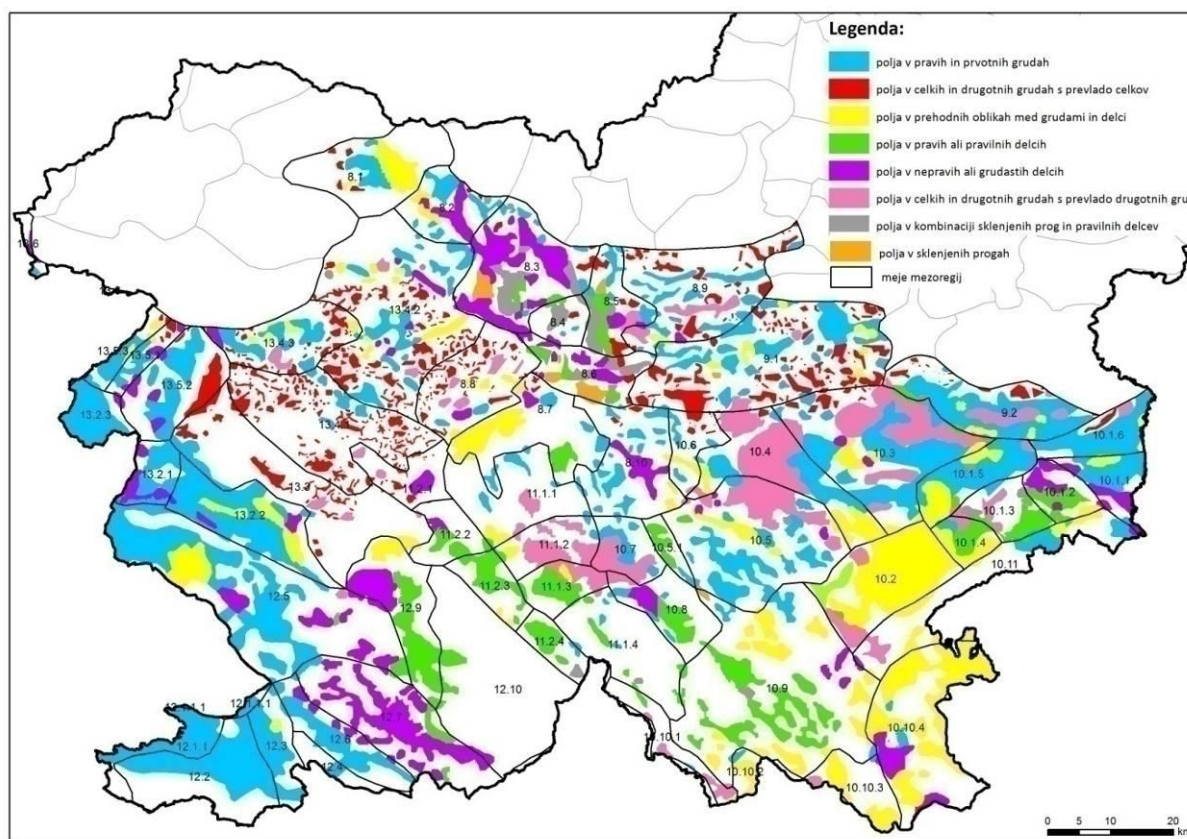
se nadaljuje ...

... nadaljevanje Preglednice 10

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugih grudah s prevlado drugih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
6.6.1	360 km ²	27 km ²	34 km ²		47 km ²	96 km ²	59 km ²			73 %	37 %
6.6.2	113 km ²	2 km ²	18 km ²			25 km ²	64 km ²			97 %	59 %
6.6.3	60 km ²		50 km ²			10 km ²				100 %	84 %
6.6.4	19 km ²		1 km ²			14 km ²	1 km ²			88 %	87 %
7.1	176 km ²	35 km ²	43 km ²	13 km ²						52 %	47 %
7.2	182 km ²	28 km ²	48 km ²	3 km ²		2 km ²				45 %	59 %
7.3	42 km ²	29 km ²		5 km ²						81 %	86 %
7.4	112 km ²	57 km ²	6 km ²	3 km ²						59 %	86 %
7.5	40 km ²	4 km ²	12 km ²			3 km ²				49 %	62 %
7.6.1	169 km ²	35 km ²	8 km ²	11 km ²		31 km ²	46 km ²		6 km ²	80 %	34 %
7.6.2	39 km ²	8 km ²	9 km ²			13 km ²				74 %	45 %
7.6.3	115 km ²	80 km ²	8 km ²							76 %	91 %
7.7	216 km ²	152 km ²	23 km ²							81 %	87 %
7.8	165 km ²	30 km ²	62 km ²	1 km ²						56 %	67 %
7.9	79 km ²	37 km ²	10 km ²	9 km ²			1 km ²			71 %	66 %
7.10	364 km ²	208 km ²	32 km ²	12 km ²				3 km ²		70 %	82 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.1.3 Posavska Slovenija in Slovensko Primorje

Slika 12: Posavska Slovenija in Slovensko Primorje, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregija Posavska Slovenija in Slovensko Primorje obsega največji del ozemlja Slovenije, kar 56 %. Prikazana je na sliki 12 ter v preglednici 11. Sestavlja jo šest submakroregij in 61 mezoregij oziroma submezoregij. Polja v pravih in prvotnih grudah so prevladujoča oblika poljske razdelitve. Sledijo ji polja v prehodnih oblikah med grudami in delci.

Primer, ko se meja regionalne enote zadovoljivo ujema z mejo med dvema različnima oblikama poljske razdelitve predstavljajo Brkini in Reška dolina (12.7). Submezoregija Potočanska planota (11.1.4) ter mezoregiji Trnovski gozd z Nanosom in Hrušico (13.3) in Snežnik (12.10) spadajo v skupino območij, ki nimajo določenih oblik poljske razdelitve, v tem primeru zaradi velikega deleža gozdnih površin. Na zahodnem delu Slovenije prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah in ni izrazitih ločnic med mejami posameznih regij in oblikami poljske razdelitve. V submakroregiji Koprsko Primorje z mezoregijami Obrežje Tržaškega zaliva (12.1), Šavrinska brda (12.2), Podgorska planota (12.3), Slavnik (s Čičarijo) (12.4), Kras (12.5), Podgrajsko podolje (12.6) in na Goriškem, na območju

mezoregij Flišne pokrajine (13.2), Srednje Posočje (13.5) in Beneškoslovensko hribovje (13.6) izrazito prevladuje le ta oblika poljske razdelitve.

V mezoregijah Kranjska ravan s Sorškim poljem (8.3), Osamelci okrog Skaručne (8.4), Bistriška ravan (8.5) in Ljubljansko polje (8.6) ležijo oblike poljske razdelitve, ki v sosednjih mezoregijah niso prisotne. To so: polja v nepravih ali grudastih delcih, polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev in polja v sklenjenih progah.

Povprečna ocena ujemanja oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot je 65 %. V štirih regionalnih enotah je delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote 100 % (gre za regionalne enote, v katerih ležijo polja v pravih in prvotnih grudah). Najslabše ujemanje oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot je v submakroregiji Gorenjsko z Ljubljansko pokrajino (47 %), medtem ko je najboljše ujemanje (86 %) v submakroregiji Koprsko primorje (preglednica 11).

Preglednica 11: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Posavske Slovenije in Slovenskega Primorja, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
8.1	233 km ²	24 km ²	6 km ²	36 km ²						28%	54%
8.2	126 km ²	28 km ²	1 km ²	10 km ²	1 km ²	23 km ²				50%	44%
8.3	286 km ²	14 km ²	5 km ²		34 km ²	104 km ²	7 km ²		11 km ²	61%	59%
8.4	58 km ²	1 km ²	1 km ²		12 km ²	2 km ²	2 km ²			32%	64%
8.5	120 km ²	18 km ²	11 km ²		18 km ²	7 km ²	16 km ²	6 km ²	3 km ²	66%	23%
8.6	134 km ²	1 km ²	5 km ²		18 km ²	23 km ²	14 km ²		15 km ²	57%	30%
8.7	228 km ²	19 km ²	2 km ²	44 km ²		5 km ²	13 km ²			37%	53%
8.8	209 km ²	6 km ²	24 km ²	9 km ²		6 km ²	1 km ²	14 km ²		29%	41%
8.9	318 km ²	53 km ²	39 km ²	3 km ²		3 km ²		22 km ²		38%	44%
8.10	232 km ²	41 km ²	3 km ²	6 km ²		24 km ²		1 km ²	1 km ²	32%	54%
9.1	519 km ²	112 km ²	94 km ²	19 km ²				9 km ²	1 km ²	45%	48%
9.2	231 km ²	111 km ²	12 km ²	12 km ²	2 km ²		5 km ²	29 km ²		74%	65%
10.1.1	88 km ²	42 km ²		7 km ²		21 km ²				80%	60%
10.1.2	79 km ²			5 km ²	1 km ²	22 km ²	24 km ²			65%	47%
10.1.3	92 km ²	5 km ²		1 km ²	7 km ²		26 km ²	13 km ²		56%	50%
10.1.4	57 km ²	5 km ²		25 km ²			19 km ²	5 km ²		95%	46%
10.1.5	128 km ²	76 km ²		37 km ²	2 km ²		2 km ²	4 km ²		95%	63%

se nadaljuje ...

... nadaljevanje Preglednice 11

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
10.1.6	103 km ²	73 km ²	4 km ²	4 km ²				5 km ²		84%	84%
10.2	249 km ²		165 km ²	2 km ²			15 km ²	23 km ²		82%	81%
10.3	417 km ²	149 km ²	25 km ²	3 km ²		5 km ²	3 km ²	120 km ²		76%	47%
10.4	240 km ²	53 km ²	33 km ²					99 km ²		78%	53%
10.5	415 km ²	103 km ²	23 km ²	1 km ²		6 km ²	3 km ²	73 km ²		50%	49%
10.5.1	36 km ²	3 km ²					15 km ²			49%	83%
10.6	78 km ²	11 km ²	5 km ²					1 km ²		30%	47%
10.7	89 km ²	20 km ²						36 km ²		63%	64%
10.8	131 km ²	8 km ²				14 km ²	24 km ²	6 km ²		40%	46%
10.9	699 km ²	18 km ²	78 km ²	3 km ²		11 km ²	111 km ²	1 km ²	2 km ²	32%	49%
10.10.1	73 km ²	1 km ²	1 km ²				3 km ²	13 km ²		24%	74%
10.10.2	28 km ²	2 km ²	14 km ²							58%	85%
10.10.3	98 km ²	1 km ²	33 km ²			1 km ²		4 km ²		39%	86%
10.10.4	341 km ²	7 km ²	160 km ²			31 km ²				58%	81%
10.11	221 km ²	27 km ²	37 km ²			3 km ²	2 km ²	10 km ²		36%	47%
11.1.1	210 km ²	14 km ²	9 km ²				1 km ²	11 km ²		17%	40%
11.1.2	107 km ²	3 km ²	5 km ²				2 km ²	44 km ²		51%	81%
11.1.3	82 km ²		3 km ²				29 km ²	21 km ²		66%	54%
11.1.4	212 km ²	5 km ²		1 km ²			13 km ²	1 km ²		10%	63%

se nadaljuje ...

... nadaljevanje preglednice 11

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
11.2.1	94 km ²		7 km ²			10 km ²		5 km ²		23%	47%
11.2.2	83 km ²			1 km ²		4 km ²	17 km ²			27%	77%
11.2.3	83 km ²			3 km ²			34 km ²			44%	93%
11.2.4	62 km ²	2 km ²			3 km ²		22 km ²			44%	80%
12.1.1	81 km ²	66 km ²								81%	100%
12.1.1.1	11 km ²	8 km ²								75%	100%
12.2	239 km ²	126 km ²								53%	100%
12.3	91 km ²	52 km ²		10 km ²						68%	84%
12.4	41 km ²	6 km ²								15%	100%
12.5	591 km ²	218 km ²		38 km ²		46 km ²	8 km ²	2 km ²		53%	70%
12.6	128 km ²	61 km ²				14 km ²				58%	81%
12.7	308 km ²	6 km ²				123 km ²	14 km ²			46%	86%
12.9	192 km ²			14 km ²		35 km ²	66 km ²			60%	57%
12.10	439 km ²					4 km ²	15 km ²			4%	79%
13.2.1	74 km ²	39 km ²				19 km ²				78%	67%
13.2.2	218 km ²	137 km ²		33 km ²		10 km ²				82%	76%
13.2.3	75 km ²	64 km ²				2 km ²				88%	97%
13.3	394 km ²	18 km ²	32 km ²					8 km ²		16%	51%
13.4.1	354 km ²	15 km ²	70 km ²							24%	82%

se nadaljuje ...

... nadaljevanje preglednice 11

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
13.4.2	550 km ²	71 km ²	67 km ²	24 km ²	3 km ²	14 km ²		6 km ²		34%	38%
13.4.3	173 km ²	44 km ²	21 km ²	11 km ²		5 km ²		8 km ²		51%	49%
13.5.1	46 km ²	15 km ²	4 km ²	2 km ²		7 km ²				62%	54%
13.5.2	187 km ²	62 km ²	22 km ²			14 km ²				53%	63%
13.5.3	43 km ²	21 km ²	1 km ²	5 km ²						63%	78%
13.6	6 km ²	3 km ²								50 %	100 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.2 ANALIZA ILEŠIČEVE NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

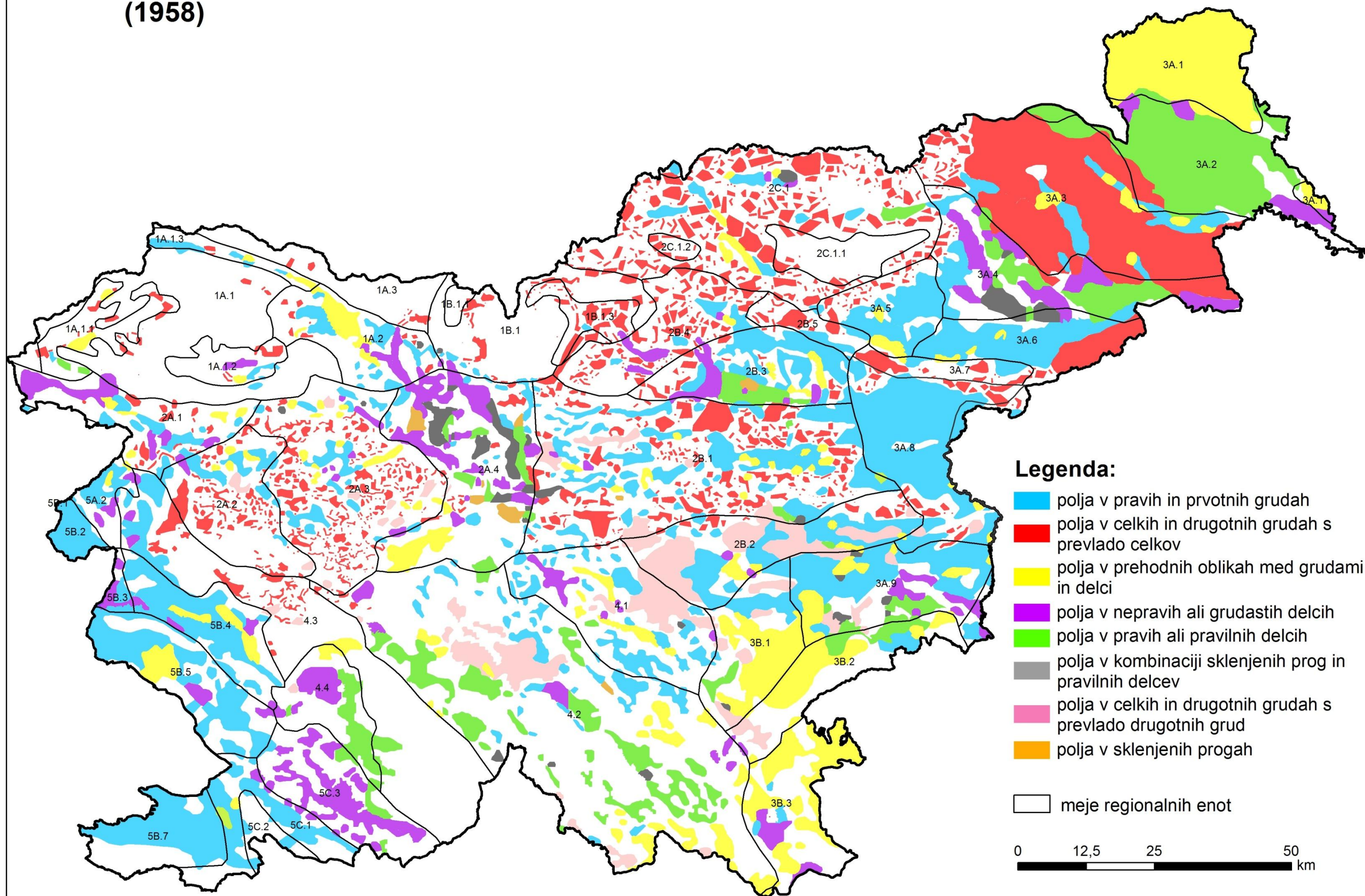
Oblike poljske razdelitve smo analizirali na nivoju mezoregij in mikroregij Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije. Območja, ki nimajo opredeljenih oblik poljske razdelitve, se v večini primerov prekrivajo z mejami mezoregij oziroma mikroregij.

Pri Ilešičevi naravnogeografski regionalizaciji ločimo naslednje primere skladnosti meja regionalnih enot z oblikami poljske razdelitve (karta 9):

1. Meje regionalnih enot potekajo tako kot meje med različnimi oblikami poljske razdelitve, kar pomeni, da ima sosednja regionalna enota tudi drugo obliko poljske razdelitve (Goričko in Lendavske gorice (3A1), Pomurska ravnina (3A2), Slovenske gorice (3A3), Brkini (5C3)).
2. Znotraj regionalne enote ločimo eno (prevladujočo) obliko poljske razdelitve, s tem, da imajo sosednje regionalne enote enako obliko poljske razdelitve (Dravinjske in Podpohorske gorice in Haloze (3A5 – 3A6), Pohorsko Podravje z vmesnimi visokogorskimi mikroregijami in Savinjsko pogorje (2C1 – 2B4), Sotelsko (3A8), Novomeška pokrajina – Gorjanci – Bela Krajina (3B1 – 3B2 – 3B3), vse mezoregije Primorskih pokrajin z izjemo Brkinov (5C3)).
3. Znotraj meja regionalne enote je določen mozaik različnih oblik poljske razdelitve, vendar se ravno s tem regionalna enota loči od sosednjih regionalnih enot, kjer ni določenih teh oblik poljske razdelitve (Dravsko polje (3A4), Brežiško-Krško polje (3A9), Pivka (4.4), Osrednje ravnine Ljubljanske kotline (2A4)).
4. V regionalni enoti je določenih več različnih oblik poljske razdelitve, vendar nobena ne prevladuje (Gorenjske dobrove in ravnine (1A2), Tolminsko hribovje s srednjo dolino Soče (2A1), Cerkljansko-Idrijsko hribovje (2A2), Škofjeloško-Polhograjsko hribovje (2A3), Visoko Posavsko hribovje (2B1), Nizko Posavsko hribovje (2B2), Celjska kotlina (2B3), Nizki Dolenjski kras (4.1), Visoke kraške planote in polja (4.2) ...).
5. Regionalna enota nima določenih oblik poljske razdelitve, bodisi zaradi reliefa, bodisi zaradi vegetacije (gozd) (Julijske Alpe z dolinskimi mikroregijami (1A1), Zahodne Karavanke (1A3), Vzhodne Karavanke in Kamniške Alpe z dolinskimi mikroregijami (1B1), Pohorsko Podravje z vmesnimi visokogorskimi mikroregijami-Pohorje (2C1.1), Pohorsko Podravje z vmesnimi visokogorskimi mikroregijami-Uršlja gora (2C1.2)).

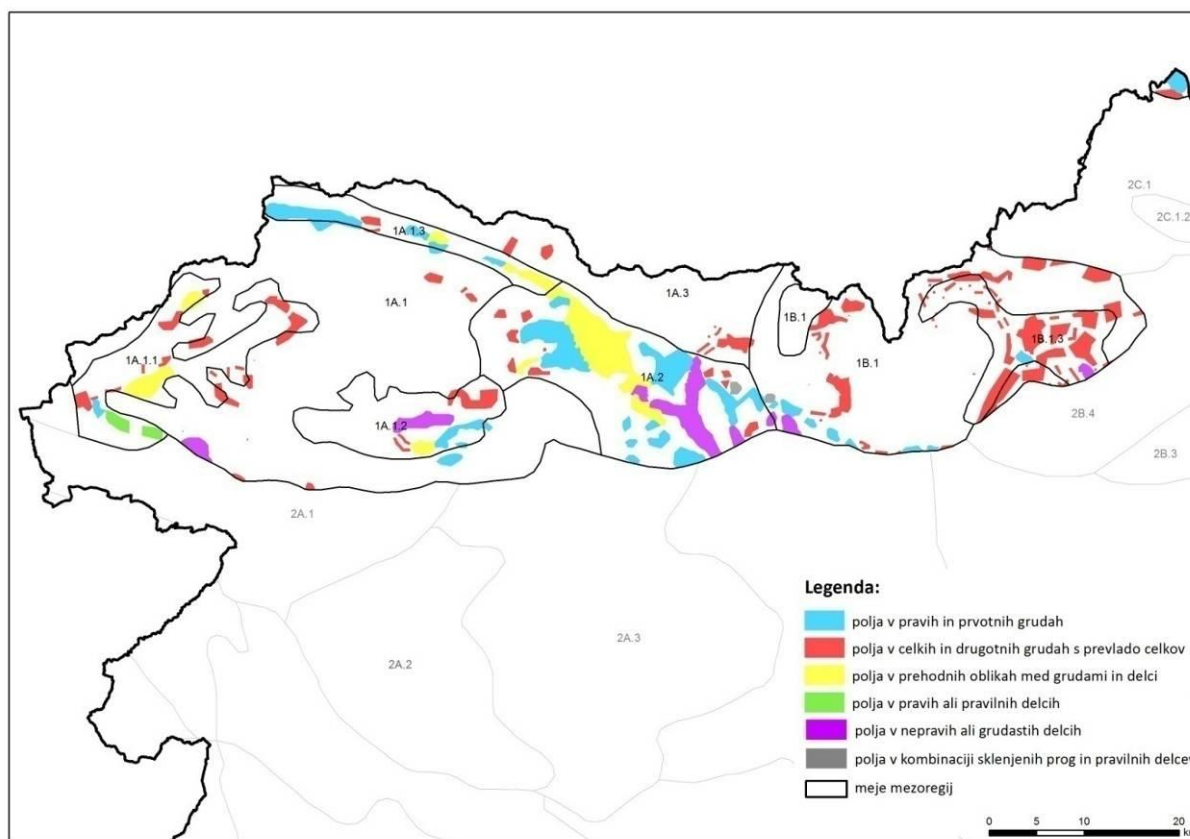
Ta stran je namenoma prazna.

Karta 9: Oblike poljske razdelitve na primeru Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1958)

Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

4.2.1 Alpske pokrajine

Slika 13: Alpske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregijo Alpske pokrajine (2270 km²) sestavlja deset mezoregij in spada med manjše makroregije. Na njenem območju je največ polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov in polj v pravih in prvotnih grudah (slika 13).

V Alpskih pokrajinah ni dveh oblik poljske razdelitve: polj v sklenjenih progah in polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud, prav tako so zelo skromno zastopana polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev ter polja v pravih ali pravih delcih. Mezoregija Vzhodnokoroške dobrave in ravnine (1B2) ima največji delež svojega površja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve (65 %), čemur pripomore predvsem majhna površina (9 km²), sledijo ji Gorenjske dobrave in ravnine (1A2). V mezoregijah Jezersko (1B1.1), Julijske Alpe z dolinskimi mikroregijami (1A1) ter Zahodne Karavanke (1A3), ki so zaradi svojega reliefa z visokimi nadmorskimi višinami in strmimi nakloni povsem neprimerne za obdelavo polj, je delež površja z določenimi oblikami poljske razdelitve nanižji. Nekoliko višji je v submakroregiji Vzhodne alpske pokrajine.

Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote je 67 % (preglednica 12). Ta ocena je dokaj nizka, čemur botruje predvsem dejstvo, da je v Alpskih pokrajinah povprečni delež pokritosti regionalnih enot z oblikami poljske razdelitve majhen, le 26 %.

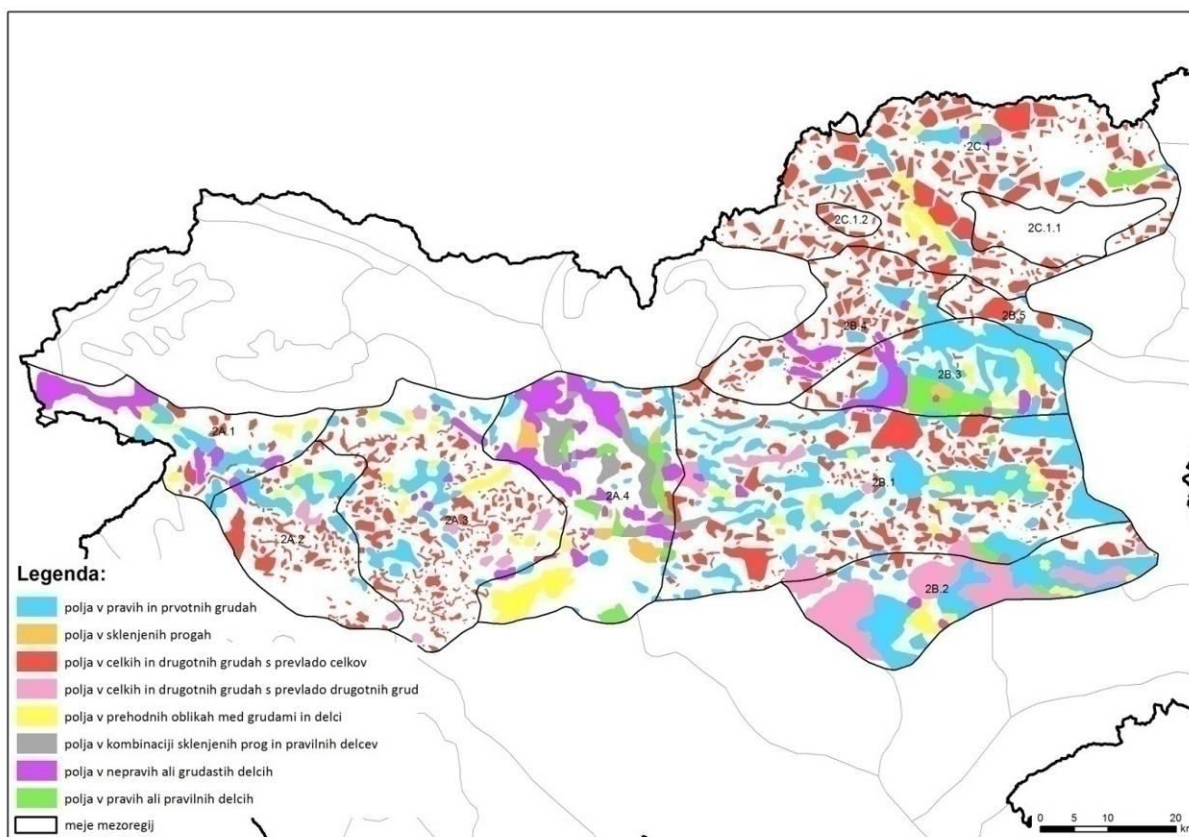
Preglednica 12: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alpskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
1A1	744 km ²	7 km ²	11 km ²	1 km ²		5 km ²		3 %	46 %
1A1.1	179 km ²	2 km ²	15 km ²	12 km ²			6 km ²	19 %	44 %
1A1.2	126 km ²	6 km ²	8 km ²	3 km ²		8 km ²		20 %	33 %
1A1.3	81 km ²	17 km ²	2 km ²	8 km ²				34 %	100 %
1A2	337 km ²	59 km ²	9 km ²	47 km ²	1 km ²	28 km ²		43 %	41 %
1A3	227 km ²		9 km ²					4 %	100 %
1B1	451 km ²	8 km ²	41 km ²		1 km ²	3 km ²		12 %	76 %
1B1.1	26 km ²							0 %	/*
1B1.3	118 km ²	2 km ²	39 km ²			2 km ²		36 %	92 %
1B2	9 km ²	4 km ²	2 km ²					65 %	67 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

* V regionalni enoti ni opredeljenih oblik poljske razdelitve, zato ni bilo mogoče izračunati deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote.

4.2.2 Predalpske pokrajine

Slika 14: Predalpske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Predalpske pokrajine so največja makroregija v Ilešičevi regionalizaciji. Delijo se na deset mezoregij in dve mikroregiji. Mikroregiji izstopata po manjši pokritosti z oblikami poljske razdelitve v primerjavi z ostalimi mezoregijami: na območju Pohorja (2C1.1) skoraj da ni določenih oblik poljske razdelitve, znotraj mikroregije Uršlja gora (2C1.2) pa je le 27 % površja opredeljenega z njimi.

V submakroregijah Severovzhodne predalpske pokrajine in Vzhodne predalpske pokrajine na območju mezoregije Savinjsko pogorje (2B4) prevladujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov. V Spodnji Savinjski dolini (Celjski kotlini) (2B3) ležijo na večjih površinah polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud, ki se nadaljujejo tudi v sosednjo mezoregijo Nizki Dolenjski kras (4.1). To obliko polj najdemo v nekoliko večjem obsegu le še v mezoregiji Visoke kraške planote in polja (4.2), drugje po Sloveniji pa se nahaja v manjših površinah in bolj redko (slika 14).

V izbrani makroregiji bi izpostavili še mezoregijo Osrednje ravnine Ljubljanske kotline (2A4), ki jo sestavlja večje število različnih oblik poljske razdelitve (polja v nepravih ali grudastih

delcih, polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev, polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, polja v pravih in prvotnih grudah in druge), kar ni značilno za ostale mezoregije na območju Predalpskih pokrajin, hkrati pa se v tej mezoregiji nahaja tudi največja površina polj v sklenjenih progah (30 km²) in polj v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev (74 km²) v Predalpskih pokrajinah (preglednica 13).

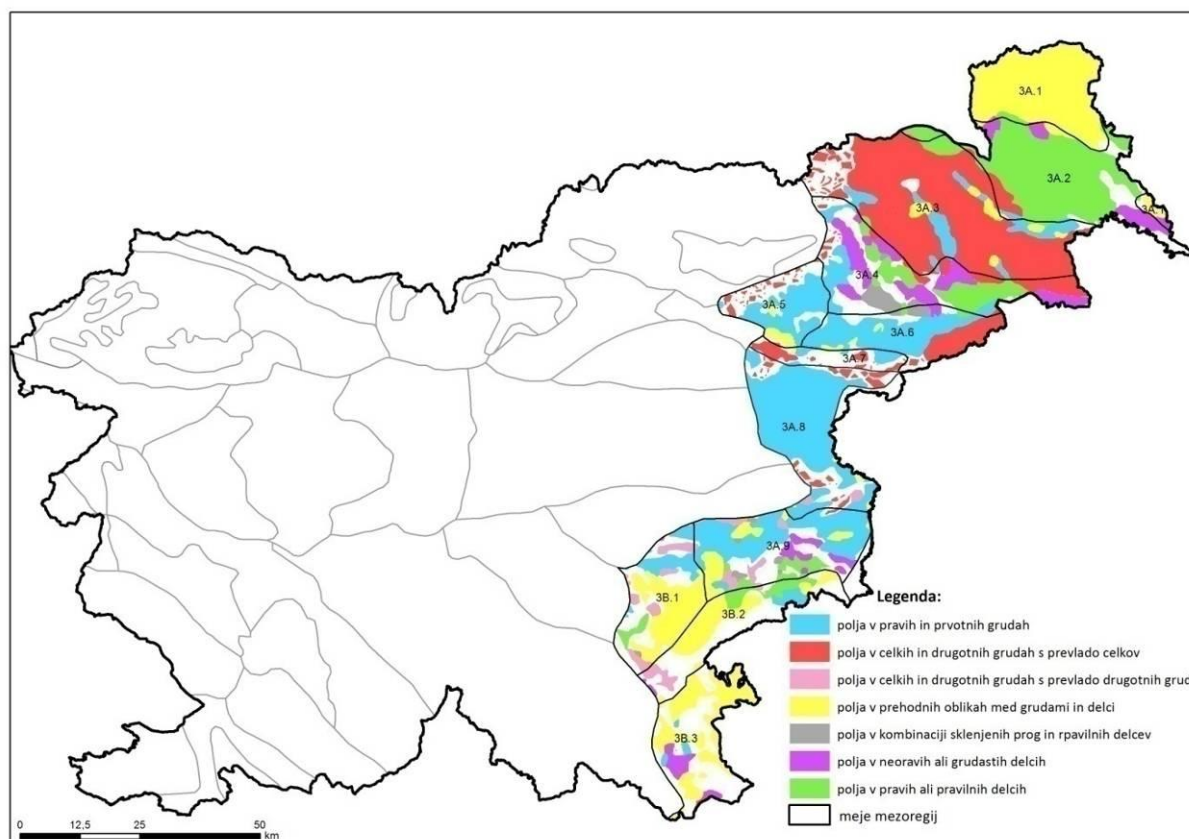
Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 59 %. Na primeru mikroregij Pohorje (2C1.1) in Uršlja gora (2C1.2) je ujemanje popolno, medtem ko je drugje približno 50 % (preglednica 13). Pri mezoregiji Osrednje ravnine Ljubljanske kotline (2A4) je ujemanje prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije sicer najmanjše v makroregiji (34 %), vendar s pomočjo karte na sliki 15 vidimo, da so znotraj meja te mezoregije združene različne oblike poljske razdelitve in se zato ta mezoregija razlikuje od sosednjih, kjer ležijo druge oblike poljske razdelitve.

Preglednica 13: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Predalpskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
2A1	357 km ²	51 km ²	22 km ²	17 km ²		62 km ²				43 %	41 %
2A2	426 km ²	51 km ²	68 km ²	10 km ²		4 km ²		10 km ²		34 %	47 %
2A3	841 km ²	75 km ²	129 km ²	33 km ²	3 km ²	17 km ²		22 km ²		33 %	46 %
2A4	777 km ²	43 km ²	19 km ²	48 km ²	74 km ²	134 km ²	47 km ²	2 km ²	30 km ²	51 %	34 %
2B1	1432 km ²	338 km ²	254 km ²	38 km ²	10 km ²	8 km ²	10 km ²	54 km ²	1 km ²	50 %	47 %
2B2	521 km ²	161 km ²	20 km ²	24 km ²		5 km ²	2 km ²	188 km ²		77 %	47 %
2B3	414 km ²	146 km ²	26 km ²	18 km ²		41 km ²	45 km ²		6 km ²	68 %	52 %
2B4	396 km ²	28 km ²	92 km ²	3 km ²		24 km ²				37 %	63 %
2B5	104 km ²	22 km ²	25 km ²							46 %	53 %
2C1.1	183 km ²		14 km ²							8 %	100 %
2C1.2	31 km ²		8 km ²							27 %	100 %
2C1	1113 km ²	52 km ²	302 km ²	29 km ²	6 km ²	4 km ²	15 km ²			37 %	74 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.2.3 Subpanonske pokrajine

Slika 15: Subpanonske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregija Subpanonske pokrajine ima največji delež površine, opredeljene z oblikami poljske razdelitve (75 %). Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 69 %. Največje ujemanje je pri mezoregijah Goričko in Lendavske gorice (3A1) ter Sotelsko (Posotelske gorice) (3A8), najmanjše pa pri mezoregiji Podravska ravnina (Dravsko polje) (3A4) (preglednica 14).

V mezoregiji Goričko in Lendavske gorice (3A1) ležijo polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, na Pomurski ravnini (3A2) polja v pravih ali pravilnih delcih in v Slovenskih goricah (3A3) polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov (slika 15). Vsem trem mezoregijam je skupno, da se te oblike polj, ki smo jih navedli, v tako velikem obsegu ne pojavijo nikjer drugje v Sloveniji. Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov se sicer pojavljajo povsod, vendar v manjših površinah in bolj razdobljeno.

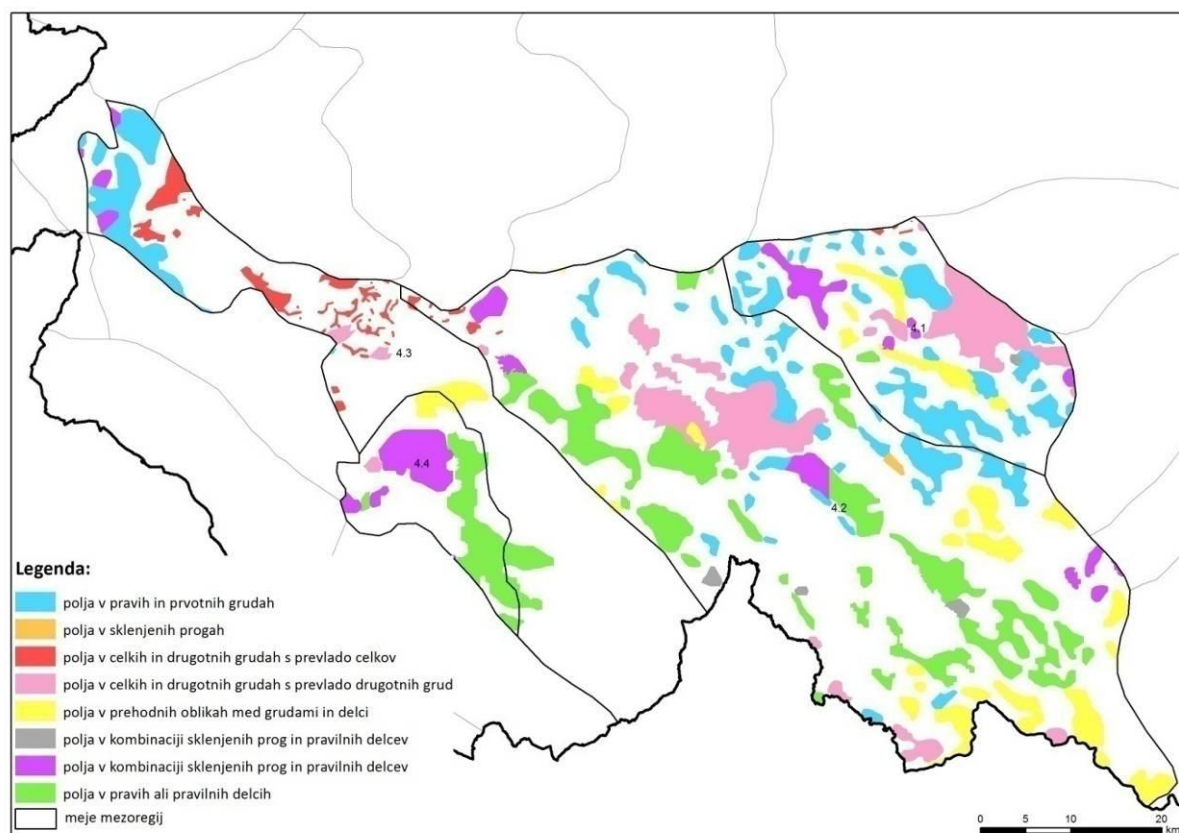
Na območju makroregije Subpanonska pokrajina, so z izjemo polj v sklenjenih progah, zastopane vse oblike poljske razdelitve. Najmanj je polj v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev, ki se nahajajo v nekoliko večjem obsegu le na Dravskem polju (3A4).

Preglednica 14: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Subpanonskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
3A1	445 km ²		418 km ²			7 km ²	11 km ²		98%	96%
3A2	626 km ²		13 km ²			52 km ²	460 km ²		88%	83%
3A3	1001 km ²	96 km ²	37 km ²			1 km ²	32 km ²		92%	82%
3A4	579 km ²	67 km ²			34 km ²	144 km ²	122 km ²		77%	32%
3A5	248 km ²	126 km ²	18 km ²						66%	77%
3A6	334 km ²	181 km ²	9 km ²		13 km ²	5 km ²	5 km ²		88%	62%
3A7	118 km ²	22 km ²	3 km ²						49%	56%
3A8	537 km ²	393 km ²	8 km ²					9 km ²	83%	88%
3A9	494 km ²	227 km ²	60 km ²		12 km ²	36 km ²	36 km ²	31 km ²	82%	56%
3B1	362 km ²	52 km ²	144 km ²		2 km ²	1 km ²	15 km ²	39 km ²	70%	57%
3B2	340 km ²	20 km ²	108 km ²			3 km ²	37 km ²	18 km ²	55%	58%
3B3	395 km ²	9 km ²	183 km ²			32 km ²			57%	82%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.2.4 Kraške pokrajine notranje Slovenije

Slika 16: Kraške pokrajine notranje Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Kraške pokrajine notranje Slovenije je Ilešič opredelil na podlagi kamninske zgradbe. To je edina makroregija, ki ni dalje razdeljena na submakroregije, ampak jo sestavljajo le štiri mezoregije, med katerimi ima Visoki kraški rob (4.3) najmanjši delež površine opredeljene z oblikami poljske razdelitve (17 %), saj se na njenem srednjem in južnem delu nahaja gozdnato območje Javornikov in Snežnika, ki so ga nekateri avtorji opredelili z lastno regionalno enoto. V mezoregijah Nizki Dolenjski kras (4.1) ter Visoke kraške planote in polja (4.2) ležijo večje površine polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud (slika 16). V makroregiji so najslabše zastopane oblike poljske razdelitve polja v sklenjenih progah ter polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev, največ pa je polj v pravih ali pravih delcih, predvsem na Visokih kraških planotah in poljih (4.2).

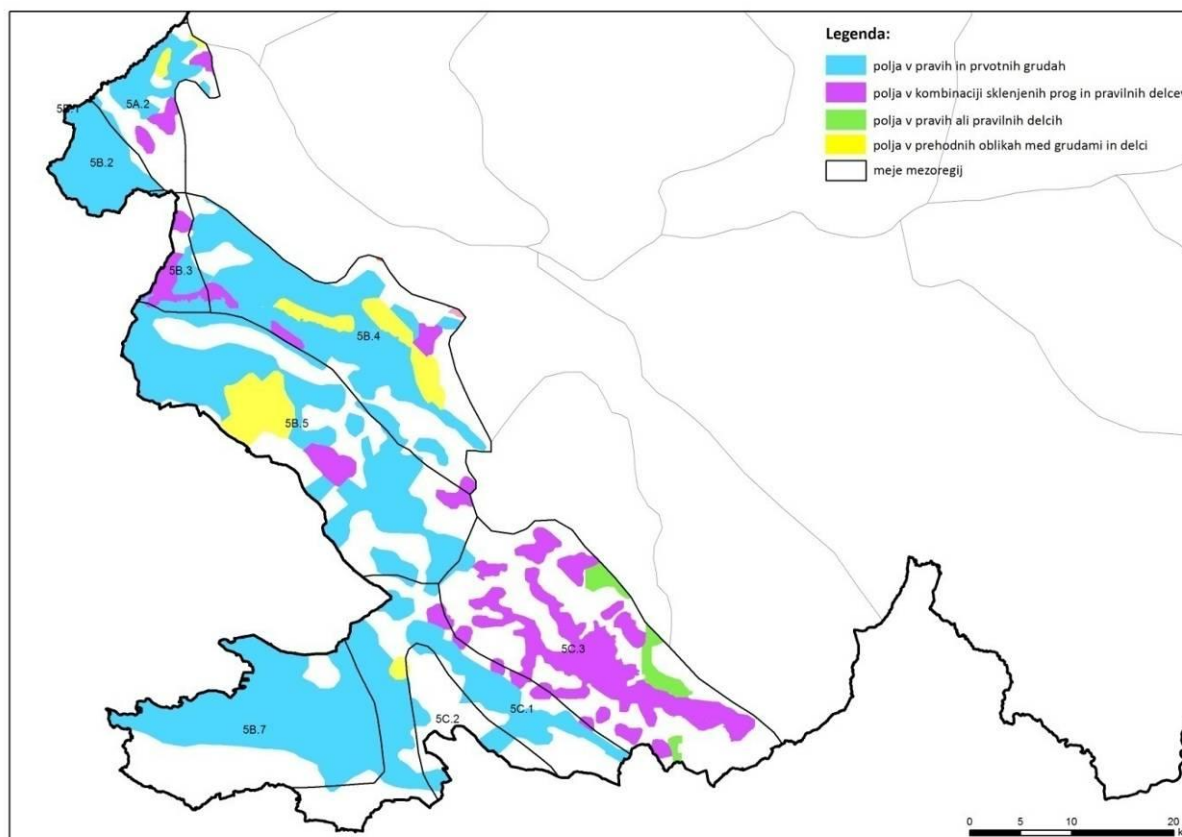
Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 44 % (preglednica 15). Ta ocena je nizka v primerjavi z ostalimi makroregijami. Temu botruje dejstvo, da so mezoregije Kraških pokrajin notranje Slovenije zelo velike po površini in posledično leži znotraj njih večje število različnih oblik poljske razdelitve.

Preglednica 15: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Kraških pokrajin notranje Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
4.1	585 km ²	124 km ²	1 km ²	36 km ²	1 km ²	30 km ²	3 km ²	84 km ²		48%	44%
4.2	2133 km ²	116 km ²	4 km ²	134 km ²	8 km ²	39 km ²	277 km ²	140 km ²	3 km ²	34%	38%
4.3	943 km ²	68 km ²	46 km ²	12 km ²		9 km ²	18 km ²	6 km ²		17%	42%
4.4	249 km ²			9 km ²		47 km ²	63 km ²	3 km ²		49%	52%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.2.5 Primorske pokrajine

Slika 17: Primorske pokrajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Peta makroregija po Ilešičevi naravnogeografski regionalizaciji so Primorske pokrajine (slika 17). Makroregija spada po površini med najmanjše. Razdeljena je na tri submakroregije in 11 mezoregij.

Z izjemo Brkinov z Ilirskobistriškim pogorjem (5C3), kjer so večje sklenjene površine polj v nepravih ali grudastih delcih, v ostalih regionalnih enotah prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah, ki so najbolj značilna oblika poljske razdelitve v Primorskih pokrajinah.

Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote je 86 % (preglednica 16). Pri petih mezoregijah Primorskih pokrajin je ujemanje popolno, pri mezoregiji Brkini z Ilirskobistriškim pogorjem (Brkini) (5C3) je ujemanje nekoliko manjše (85 %).

Preglednica 16: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Primorskih pokrajin, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
5A1	5 km ²	2 km ²					34 %	100 %
5A2	97 km ²	36 km ²	4 km ²	12 km ²			54 %	70 %
5B1	0,20 km ²						0 %	100 %
5B2	66 km ²	64 km ²					97 %	/ *
5B3	38 km ²	16 km ²		16 km ²			84 %	50 %
5B4	320 km ²	175 km ²	33 km ²	15 km ²		1 km ²	70 %	78 %
5B5	401 km ²	204 km ²	38 km ²	18 km ²			65 %	79 %
5B7	282 km ²	186 km ²					66 %	100 %
5C1	244 km ²	120 km ²	10 km ²	11 km ²			58 %	86 %
5C2	67 km ²	15 km ²					22 %	100 %
5C3	389 km ²	4 km ²		145 km ²	22 km ²		44 %	85 %

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

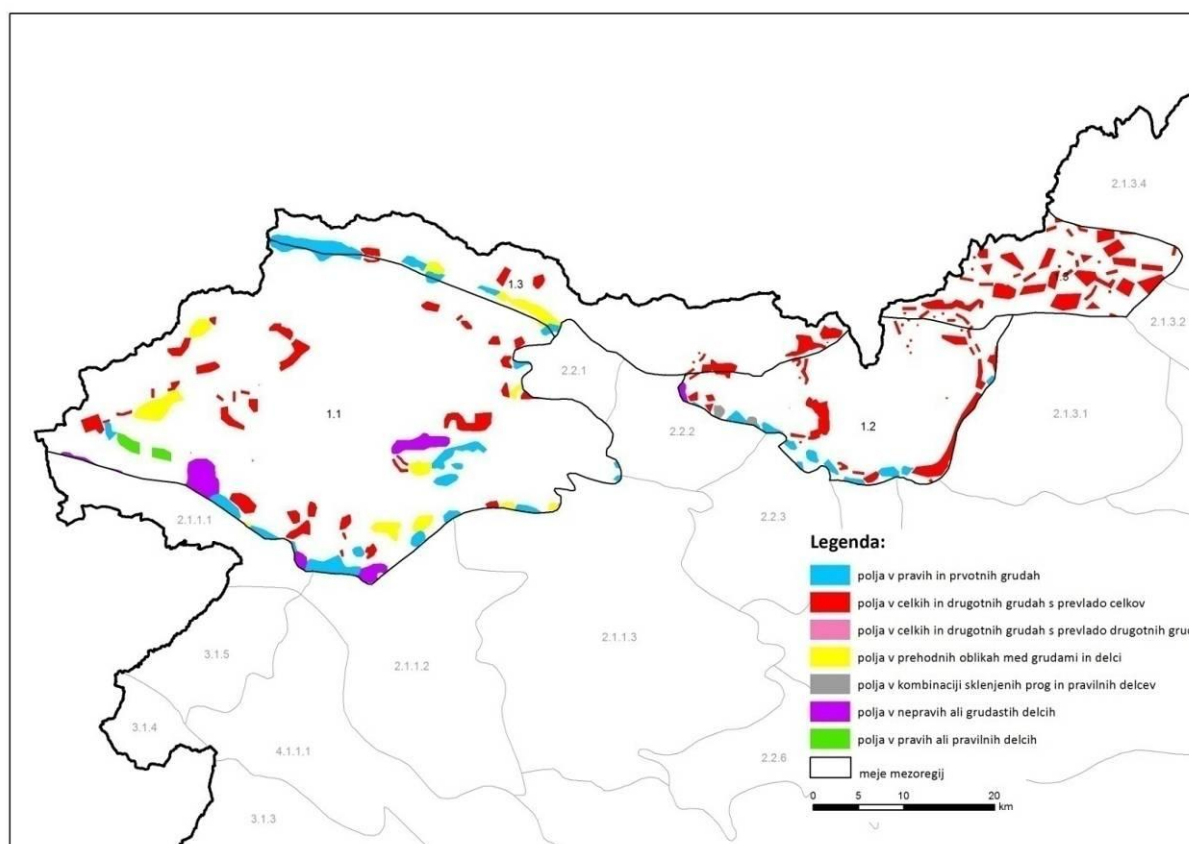
* V regionalni enoti ni opredeljenih oblik poljske razdelitve, zato ni bilo mogoče izračunati deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote.

4.3 ANALIZA GAMSOVE NARAVNOGEOGRAFSKE REGIONALIZACIJE SLOVENIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

Na karti 10, na strani 95, so prikazane vse regionalne enote Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije glede na oblike poljske razdelitve.

4.3.1 Alpe

Slika 18: Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Znotraj makroregije Alpe načeloma ni določenih oblik poljske razdelitve, z izjemo vzhodnega dela Karavank (1.3), ki ima določena polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov (slika 18). Regionalne enote v Alpah imajo manj kot 20 % površja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve. Prevladujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov.

Juljske Alpe so največja mezoregija v Alpah in imajo najmanjši delež ujemanja (35 %) oblik poljske razdelitve z mejo mezoregije. Znotraj le-te se v manjših površinah pojavljajo različne oblike poljske razdelitve: polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov, polja v pravih

in prvotnih grudah, polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, polja v nepravih ali grudastih delcih in polja v pravih ali pravilnih delcih. Največje ujemanje med mejami mezoregij in prevladujočo obliko poljske razdelitve je pri mezoregiji Karavanke (73 %).

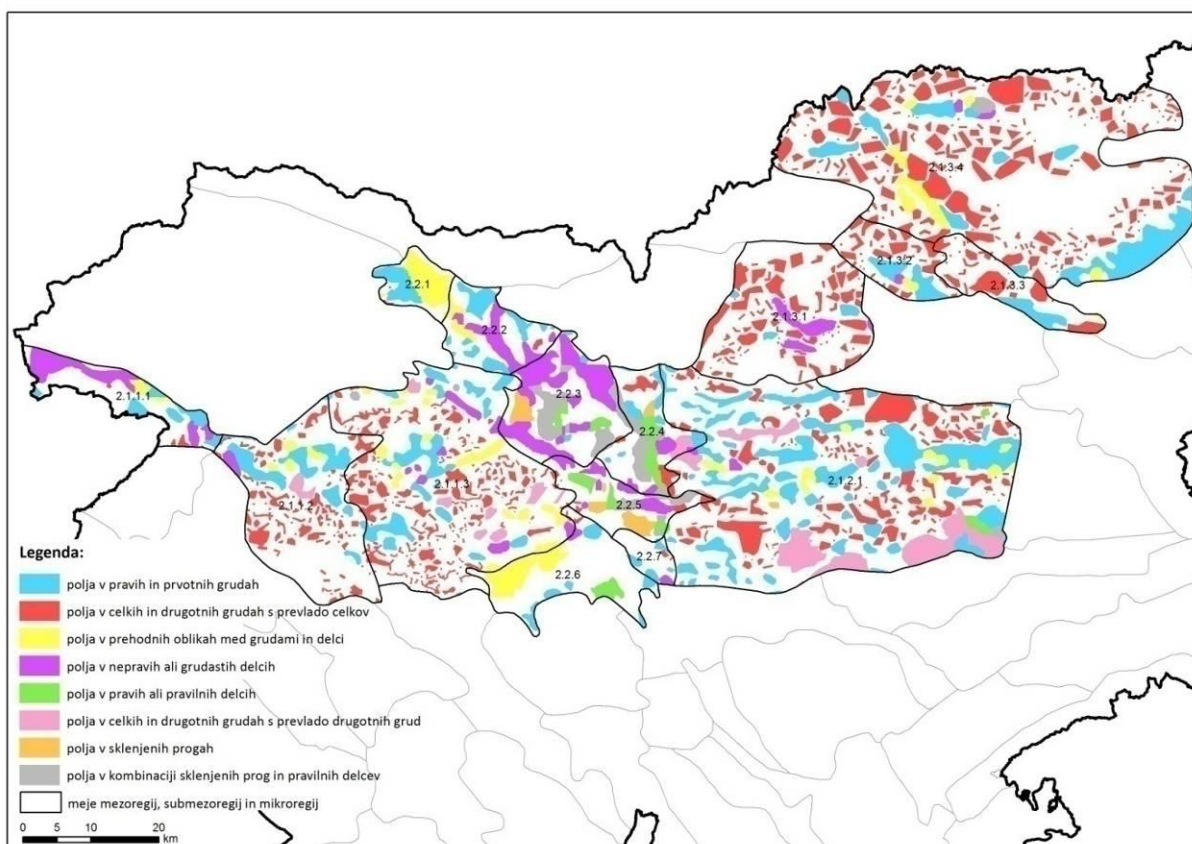
Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije v Alpah je 58% (preglednica 17). Ta ocena je nizka predvsem na račun velike površine mezoregij in hkrati majhnega deleža (13 %) površine z opredeljenimi oblikami poljske razdelitve.

Preglednica 17: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v celkih in drugih in prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
1.1	1360 km ²	40 km ²	54 km ²	27 km ²		29 km ²	6 km ²	11%	35%
1.2	390 km ²	13 km ²	32 km ²		2 km ²	1 km ²		12%	66%
1.3	591 km ²	16 km ²	69 km ²	9 km ²				16%	73%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.3.2 Predalpski svet

Slika 19: Predalpski svet, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Predalpski svet je Gams razdelil na dve mezoregiji: Predalpsko hribovje (2.1) in Ljubljansko kotlino (2.2) in 15 regionalnih enot nižje hierarhične ravni. Za regionalne enote, ki ležijo v Predalpskem hribovju (2.1), je značilna velika razdrobljenost oblik poljske razdelitve, ki je posledica reliefa, medtem ko so v Ljubljanski kotlini (2.2) oblike poljske razdelitve bolj sklenjene (slika 19).

V mezoregiji Predalpsko hribovje (2.1) prevladujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov ter polja v pravih in prvotnih grudah. Ti dve obliki poljske razdelitve se zaradi reliefa pojavljata v manjših delcih in izredno razdrobljeno. Ta razdrobljenost je z dvema izjemama (mezoregija Karavanke (1.3) – vzhodni del ter mikroregija Nanos, Hrušica, Trnovski gozd in Banjščice (4.1.1.1). značilna samo za Predalpsko hribovje, drugje po Sloveniji se polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov pojavljajo v večjih sklenjenih površinah.

Oblike poljske razdelitve na območju mezoregije Ljubljanska kotlina (2.2) se razlikujejo od oblik poljske razdelitve v sosednjih mezoregijah, tako da lahko govorimo o ujemanju meja mezoregije z mejami med različnimi oblikami poljske razdelitve.

Submezoregija Dežela in Blejski kot (2.2.1), v kateri ležijo polja v pravih in prvotnih grudah na desnem bregu reke Save in polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, na levem bregu reke Save, ima največji delež (73 %) oblik poljske razdelitve v Predalpskem svetu. Najmanjši delež površine, določene z oblikami poljske razdelitve, je v submezoregijah Ljubljansko barje (2.2.6) in Ljubljana (2.2.7), ki ležita na skrajnem južnem delu omenjene mezoregije (preglednica 18).

Največje ujemanje (77 %) med prevladujočo obliko poljske razdelitve (v tem primeru polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov) in mejo regionalne enote ima mikroregija Zgornja Savinjska dolina (2.1.3.1) (preglednica 18).

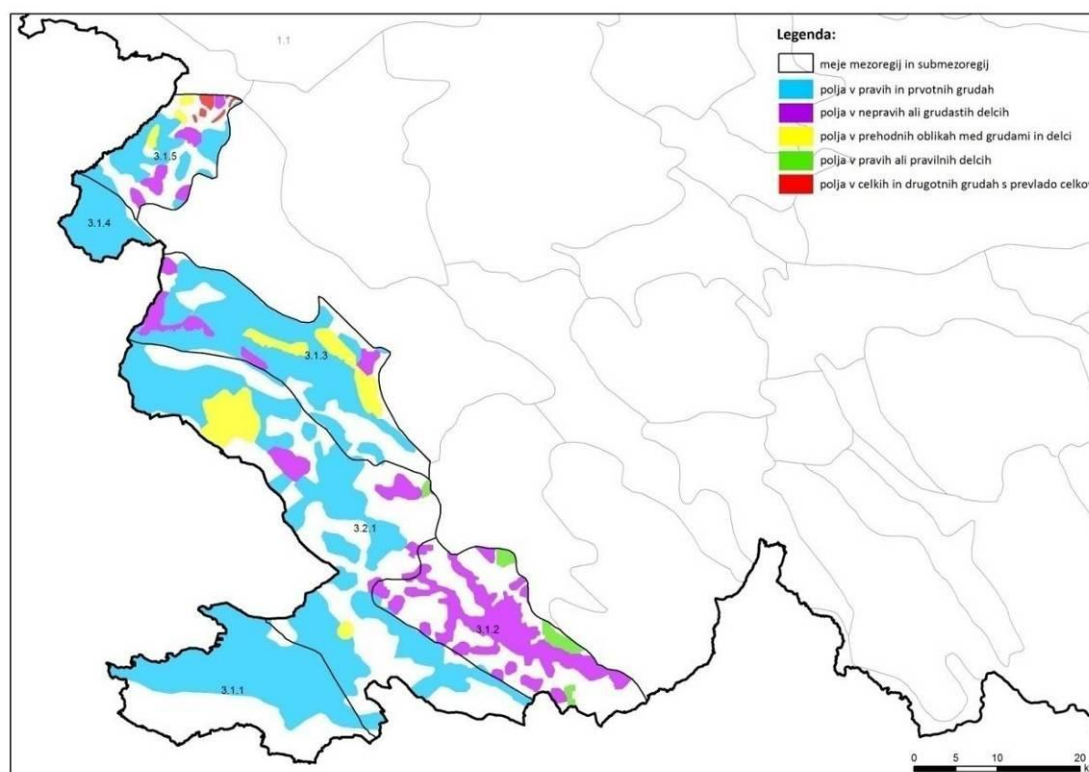
Mezoregije, submezoregije in mikroregije Predalpskega sveta imajo v povprečju na 46 % svoje površine določene oblike poljske razdelitve. Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote je 53%. Ta ocena je v primerjavi z ostalimi makroregijami Gamsove naravnogeografske regionalizacije izrazito nizka (preglednica 18).

Preglednica 18: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Predalpskega sveta, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med gradami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
2.1.1.1	150 km ²	24 km ²	3	6 km ²		43 km ²				51%	57%
2.1.1.2	425 km ²	57 km ²	62	10 km ²		6 km ²		8 km ²		33%	44%
2.1.1.3	815 km ²	78 km ²	121	41 km ²	3 km ²	23 km ²		20 km ²		35%	42%
2.1.2.1	1347 km ²	267 km ²	210	29 km ²	4 km ²	4 km ²	8 km ²	118 km ²	1 km ²	48%	42%
2.1.3.1	418 km ²	8 km ²	102			23 km ²				32%	77%
2.1.3.2	129 km ²	25 km ²	34	3 km ²		2 km ²				49%	53%
2.1.3.3	133 km ²	17 km ²	38	1 km ²						43%	68%
2.1.3.4	1339 km ²	126 km ²	304	32 km ²	6 km ²	4 km ²				35%	64%
2.2.1	76 km ²	21 km ²	1	33 km ²						73%	61%
2.2.2	148 km ²	34 km ²	2 km ²	10 km ²		32 km ²				52%	44%
2.2.3	247 km ²	3 km ²	1 km ²		40 km ²		9 km ²		11 km ²	63%	59%
2.2.4	155 km ²	17 km ²	13 km ²		26 km ²	11 km ²	17 km ²	7 km ²	3 km ²	60%	28%
2.2.5	131 km ²		5 km ²		14 km ²	23 km ²	13 km ²		16 km ²	55%	32%
2.2.6	208 km ²	18 km ²	1 km ²	38 km ²		2 km ²	10 km ²			33%	55%
2.2.7	42 km ²	7 km ²	1 km ²			2 km ²				26%	67%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.3.3 Primorje in submediteranska Slovenija

Slika 20: Primorje in submediteranska Slovenija, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

V petih submezoregijah makroregije Primorje in submediteranska Slovenija, prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah, medtem ko v submezoregiji Brkini z dolino Notranjske Reke (3.1.2) ležijo polja v nepravih ali grudastih delcih (slika 20).

Ocena ujemanja meja regionalnih enot z mejami med različnimi oblikami poljske razdelitve je v makroregiji Primorje in submediteranska Slovenija relativno visoka, 85 %. Mezoregije in submezoregije makroregije imajo v povprečju na 66 % svoje površine določene oblike poljske razdelitve. V submezoregijah Koprsko Primorje (3.1.1) in Goriška Brda (3.1.4) je 100 % ujemanje oblike poljske razdelitve z mejo submezoregije (preglednica 19).

Če bi Gams k makroregiji Primorje in submediteranska Slovenija priključil severozahodni del mikroregije Nanos, Hrušica, Trnovski gozd in Banjščice (4.1.1.1) in jugovzhodni del mikroregije Beneško-slovensko in Tolminsko hribovje (2.1.1.1), bi bilo ujemanje oblik poljske razdelitve z mejami regionalne enote izjemno veliko, tako pa ne moremo govoriti o tako veliki skladnosti med njima.

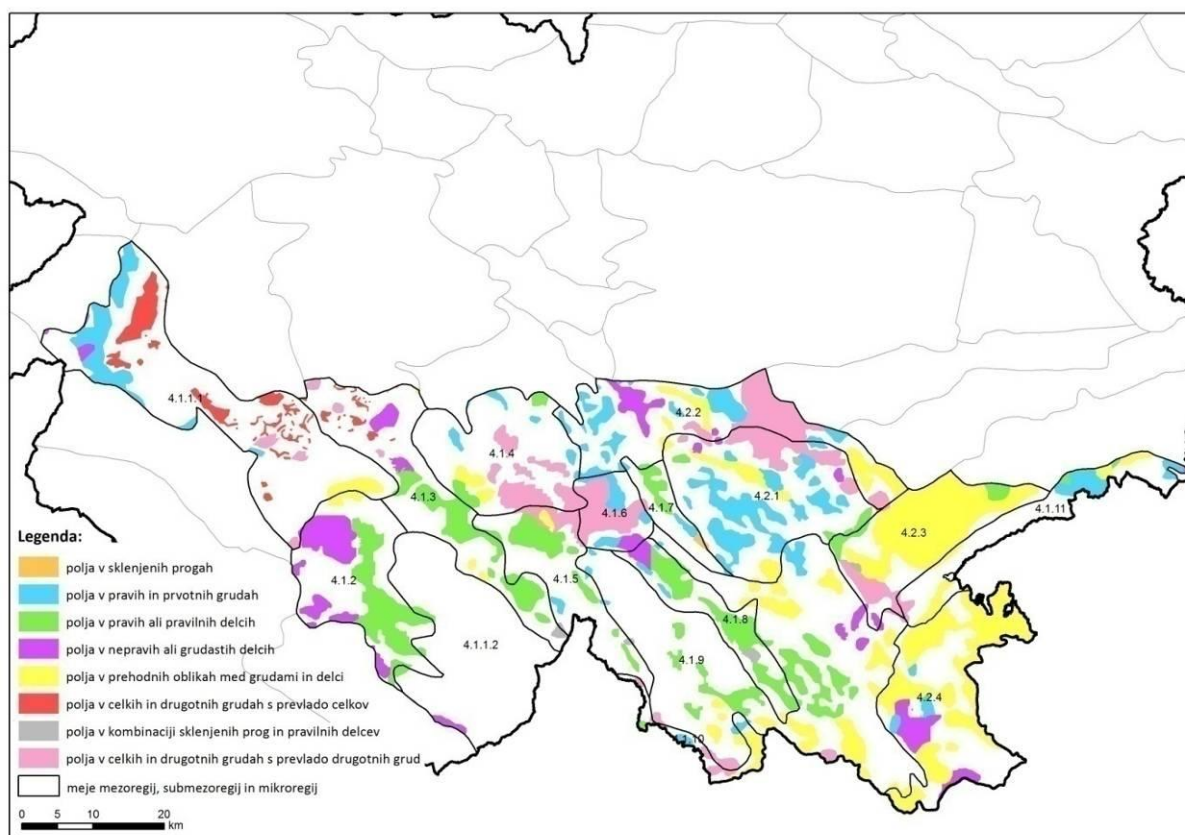
Preglednica 19: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Primorja in submediteranske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
3.1.1	316 km ²	189 km ²					60%	100%
3.1.2	303 km ²	3 km ²			126 km ²	15 km ²	48%	87%
3.1.3	344 km ²	202 km ²		33 km ²	29 km ²		77%	76%
3.1.4	64 km ²	61 km ²					96%	100%
3.1.5	149 km ²	58 km ²	5 km ²	7 km ²	18 km ²		60%	66%
3.2.1	697 km ²	322 km ²		48 km ²	29 km ²	2 km ²	57%	80%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.3.4 Dinarske planote celinske Slovenije

Slika 21: Dinarske planote celinske Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregijo Dinarske planote celinske Slovenije je Gams kar podrobno razčlenil: na dve mezoregiji, dalje na submezoregije ter mikroregiji. Površina mezoregije Visoke dinarske planote (4.1) je skoraj 3500 km², površina Nizkih dinarskih planot (4.2) pa nekaj manj kot 1500 km². Dinarske planote celinske Slovenije imajo v povprečju 43 % površine z določenimi oblikami poljske razdelitve, od tega Visoke dinarske planote v povprečju 37 % in Nizke dinarske planote v povprečju 60 % (preglednica 20).

Med Visokimi dinarskimi planotami prevladujejo polja v pravih ali pravilnih delcih, med Nizkimi dinarskimi planotami pa polja v prehodnih oblikah med grudami in delci (slika 21). Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci pokrivajo največ (588 km²) površine makroregije Dinarske planote celinske Slovenije, sledijo jim polja v pravih ali pravilnih delcih (390 km²).

Mikroregiji Nanos, Hrušica, Trnovski gozd in Banjščice (4.1.1.1) ter Javorniki in Snežnik (4.1.1.2) izstopata po manjši pokritosti z oblikami poljske razdelitve, sledijo jim submezoregiji Ribniško in Kočevsko gorovje (4.1.9) ter Krimsko višavje (4.1.4). Največji del površine

makroregije Dinarske planote celinske Slovenije obsegajo polja v prehodnih oblikah med grudami in delci, ki ležijo predvsem na vzhodnem delu makroregije, v večjih površinah jih najdemo v submezoregijah Novomeška pokrajina (4.2.3) in Bela krajina (4.2.4) (slika 21).

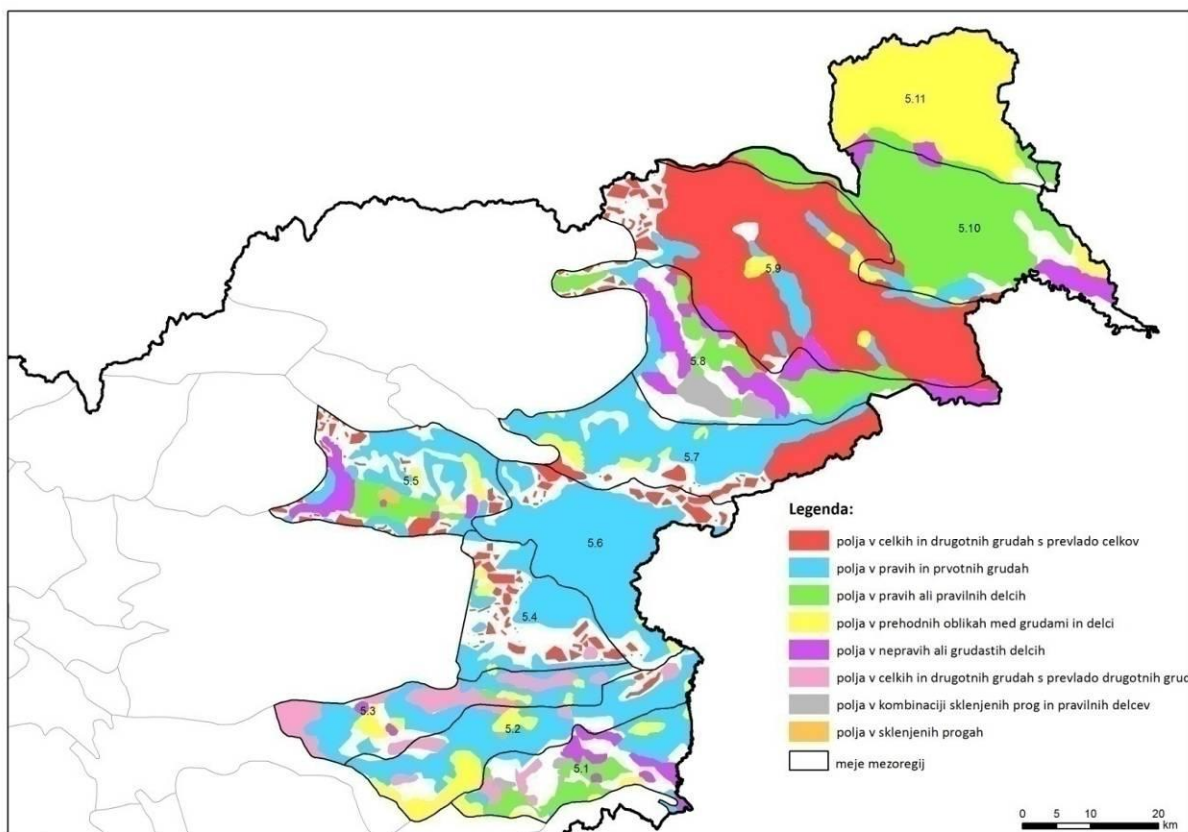
Povprečen delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote je 58 %. Največje ujemanje (81 %) je pri submezoregijah Novomeška pokrajina (4.2.3) in Bela krajina (4.2.4), najmanjše ujemanje meja z oblikami poljske razdelitve pa je pri submezoregiji Dolenjsko podolje s Turjaško pokrajino (4.2.2) (preglednica 20).

Preglednica 20: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Dinarskih planot celinske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
4.1.1.1	560 km ²	63 km ²	61 km ²	14 km ²		6 km ²		9 km ²		27%	41%
4.1.1.2	403 km ²					5 km ²	7 km ²			3%	58 %
4.1.2	304 km ²		7 km ²			61 km ²	79 km ²			49%	54%
4.1.3	327 km ²		3 km ²		3 km ²	14 km ²	65 km ²	6 km ²		31%	65%
4.1.4	311 km ²	12 km ²	12 km ²				12 km ²	55 km ²		29%	60%
4.1.5	209 km ²	4 km ²	3 km ²		2 km ²		45 km ²	18 km ²		34%	63%
4.1.6	95 km ²	18 km ²				6 km ²		47 km ²		75%	65%
4.1.7	69 km ²	6 km ²					14 km ²	1 km ²	2 km ²	33%	60%
4.1.8	146 km ²	4 km ²	2 km ²		3 km ²	8 km ²	60 km ²			53%	77%
4.1.9	851 km ²	14 km ²	92 km ²			10 km ²	78 km ²	13 km ²		24%	44%
4.1.10	51 km ²	5 km ²	12 km ²				2 km ²	8 km ²		52%	46%
4.1.11	166 km ²	25 km ²	24 km ²				3 km ²	4 km ²		34%	44%
4.2.1	422 km ²	101 km ²	29 km ²		1 km ²	5 km ²	10 km ²	50 km ²	1 km ²	47%	51%
4.2.2	347 km ²	57 km ²	39 km ²			23 km ²	1 km ²	67 km ²		54%	36%
4.2.3	265 km ²		171 km ²		2 km ²	2 km ²	15 km ²	22 km ²		80%	81%
4.2.4	376 km ²	9 km ²	180 km ²			32 km ²				59%	81%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.3.5 Subpanonska Slovenija

Slika 22: Subpanonska Slovenija, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

V makroregiji Subpanonska Slovenija ima največji delež (91 %) ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije Voglajnsko-Soteljska Slovenija (5.6), najmanjšega (31 %) pa Vzhodna Krška kotlina (5.1), medtem ko je povprečni delež ujemanja meja mezoregij z oblikami poljske razdelitve 65 % (preglednica 21). Mezoregije Subpanonske Slovenije imajo v povprečju na 82 % svoje površine določene oblike poljske razdelitve. Pri nekaterih mezoregijah (5.6 – 5.11) je veliko ujemanje meja mezoregij z mejami med različnimi oblikami poljske razdelitve (slika 22).

V mezoregiji Dravsko-Ptujsko polje (5.8) se nahajajo tri različne oblike poljske razdelitve (polja v pravih in pravilnih delcih, polja v nepravih ali grudastih delcih in polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev), ki se v sosednjih mezoregijah ne pojavljajo. Tak primer smo zasledili tudi v makroregiji Predalpski svet (Kranjsko-Sorško polje (2.2.3)). Čeprav Gams pri svoji regionalizaciji ni upošteval kriterija oblik poljske razdelitve, pride pri nekaterih primerih do prekrivanja med mejami regionalnih enot in oblikami poljske razdelitve, ki se tam pojavljajo. Vidimo, da za enake oblike poljske razdelitve veljajo podobne značilnosti.

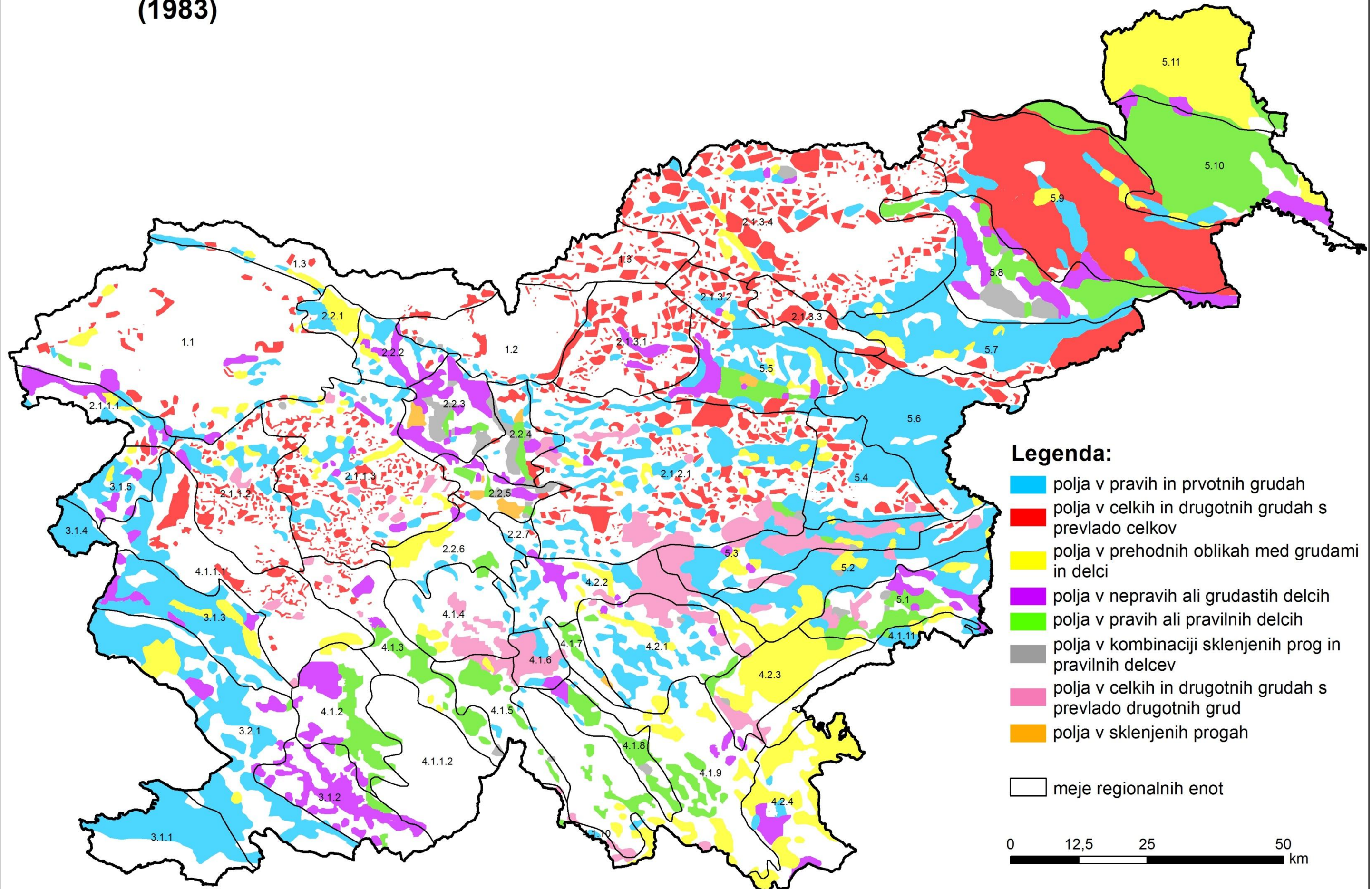
Preglednica 21: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Subpanonske Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji prog in pravilnih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravilnih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
5.1	324 km ²	72 km ²		28 km ²	8 km ²	44 km ²	63 km ²	19 km ²		72%	31%
5.2	373 km ²	208 km ²	6 km ²	70 km ²	2 km ²	1 km ²		27 km ²		84%	66%
5.3	328 km ²	151 km ²		26 km ²	2 km ²	5 km ²	2 km ²	106 km ²		89%	52%
5.4	324 km ²	136 km ²	43 km ²	11 km ²				4 km ²		60%	70%
5.5	405 km ²	144 km ²	34 km ²	18 km ²		44 km ²	46 km ²		6 km ²	72%	49%
5.6	484 km ²	360 km ²	33 km ²	4 km ²						82%	91%
5.7	498 km ²	277 km ²	102 km ²	26 km ²						81%	68%
5.8	513 km ²	51 km ²	25 km ²		48 km ²	128 km ²	136 km ²			75%	35%
5.9	1028 km ²	81 km ²	808 km ²	27 km ²		23 km ²	20 km ²			93%	84%
5.10	651 km ²	26 km ²	25 km ²	26 km ²		48 km ²	457 km ²			89%	79%
5.11	466 km ²			415 km ²		11 km ²	30 km ²			98%	91%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

Ta stran je namenoma prazna.

Karta 10: Oblike poljske razdelitve na primeru Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1983)

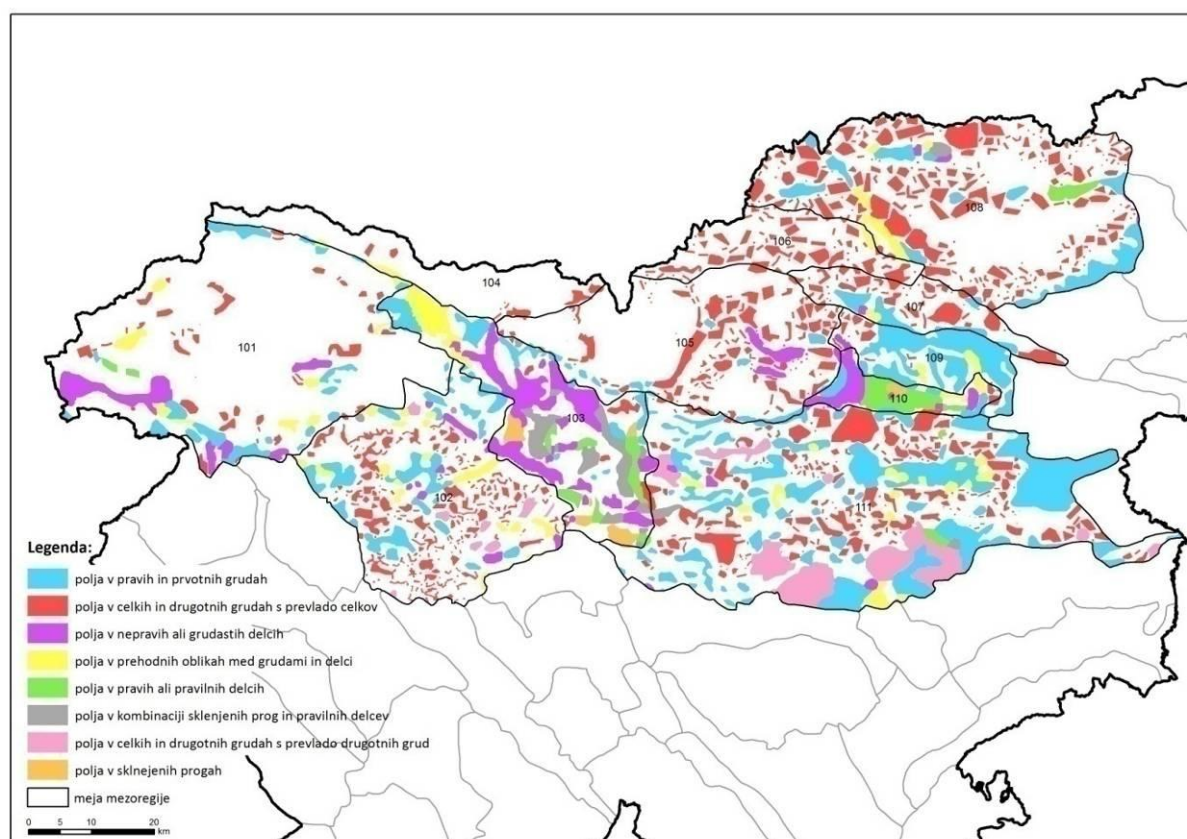

Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

4.4 ANALIZA NARAVNOGEOGRAFSKE ČLENITVE SLOVENIJE NA ŠTIRI MAKROREGIJE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

Karta 11 na strani 107 prikazuje oblike poljske razdelitve skupaj z vsemi mezoregijami naravnogeografske regionalizacije Slovenije, ki so jo izdelali sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU leta 1995.

4.4.1 Alpe

Slika 23: Alpe, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Površina makroregije Alpe znaša 8540 km², od tega je 3203 km² oziroma 37 % površja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve. Prevladujejo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov in polja v pravih in prvotnih grudah (slika 23). Alpe sestavljajo 11 mezoregij, med katerimi imajo Zahodne Karavanke najmanj (7 %) površja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve in spadajo med mezoregije z najmanjšim deležem opredeljenih oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Slovenije, manj (3 %) imajo le Javorniki in Snežnik (303) v makroregiji Dinarsko gorstvo.

V povprečju imajo mezoregije v Alpah 41 % območja opredeljenega z oblikami poljske razdelitve. Največji delež (87 %) ima Savinjska ravan (110), najmanjšega (7 %) pa Zahodne Karavanke (104). Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 58 %, največje ujemanje (94 %) je v Vzhodnih Karavankah (106) (preglednica 22).

Če izpostavimo nekatere mezoregije v makroregiji Alpe, ki se na svoj način najbolj prilagajajo oblikam poljske razdelitve, bi podali sledeče ugotovitve:

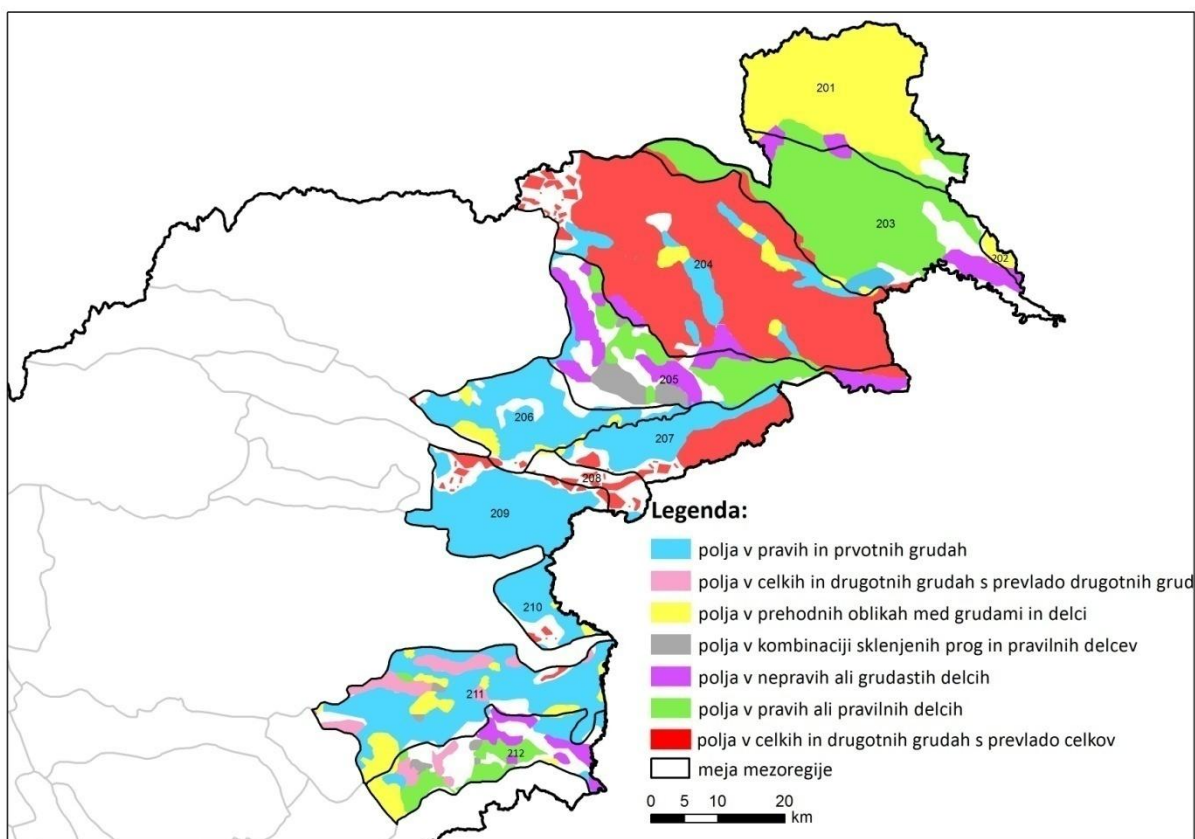
- Zahodne Karavanke (104): popolno prilagajanje meja mezoregije z oblikami poljske razdelitve (neopredeljen svet);
- Savska ravan (103): znotraj meja te mezoregije je združen mozaik različnih oblik poljske razdelitve, ki izstopajo v primerjavi z sosednjimi mezoregijami; tukaj je zelo majhen delež polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov (15 %), ki so sicer značilne za makroregijo Alpe;
- Savinjska ravan (110): združen mozaik različnih oblik poljske razdelitve, ki izstopajo v primerjavi s sosednjimi mezoregijami;
- Posavsko hribovje (111): na južnem delu te mezoregije ležijo večja območja polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud, ki jih v drugih delih te makroregije ni v takšnem obsegu;
- Ložniško in Hudinjsko gričevje (109): meje mezoregije se ujemajo z mejo poljske razdelitve na polja v pravih in prvotnih grudah in sicer gre za nadaljevanje te oblike od sosednje mezoregije Voglajnsko in Zgornjesotelsko gričevje (209).

Preglednica 22: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Alp, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
101	1542 km ²	80 km ²	60 km ²	35 km ²		73 km ²	6 km ²			17%	32%
102	978 km ²	113 km ²	134 km ²	44 km ²	3 km ²	22 km ²		21 km ²		34%	40%
103	676 km ²	67 km ²	15 km ²	42 km ²	77 km ²	159 km ²	39 km ²	1 km ²	29 km ²	63%	37%
104	331 km ²	2 km ²	15 km ²	6 km ²						7%	65%
105	889 km ²	29 km ²	145 km ²			24 km ²				22%	73%
106	300 km ²		77 km ²	5 km ²						27%	94%
107	241 km ²	34 km ²	67 km ²	3 km ²		2 km ²				44%	63%
108	1287 km ²	110 km ²	294 km ²	24 km ²	6 km ²	6 km ²	15 km ²			35%	65%
109	244 km ²	134 km ²	12 km ²	10 km ²		3 km ²	1 km ²			66%	83%
110	143 km ²	22 km ²	5 km ²	8 km ²		40 km ²	44 km ²		5 km ²	87%	36%
111	1909 km ²	492 km ²	272 km ²	52 km ²	9 km ²	10 km ²	9 km ²	187 km ²	2 km ²	54%	48%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.4.2 Panonska kotlina

Slika 24: Panonska kotlina, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

V makroregiji Panonska kotlina (4290 km²) leži 12 mezoregij. 82 % površine makroregije je opredeljene z oblikami poljske razdelitve. V vzhodnem delu Panonske kotline potekajo meje mezoregij podobno kot meje, ki ločijo posamezne oblike poljske razdelitve. To je še posebej dobro vidno pri mezoregijah Goričko (201), Lendavske gorice (202), Murska ravan (203) in Slovenske gorice (204).

Prevladujoči obliki poljske razdelitve sta polja polja v pravih in prvotnih grudah, ki prevladujejo v mezoregijah Dravinjske gorice (206), Haloze (207), Voglajnsko in Zgornjesotelsko gričevje (209) in Srednjesotelsko gričevje (210) ter polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov v Slovenskih goricah (204) ter na Boču in Maclju (208) (slika 24).

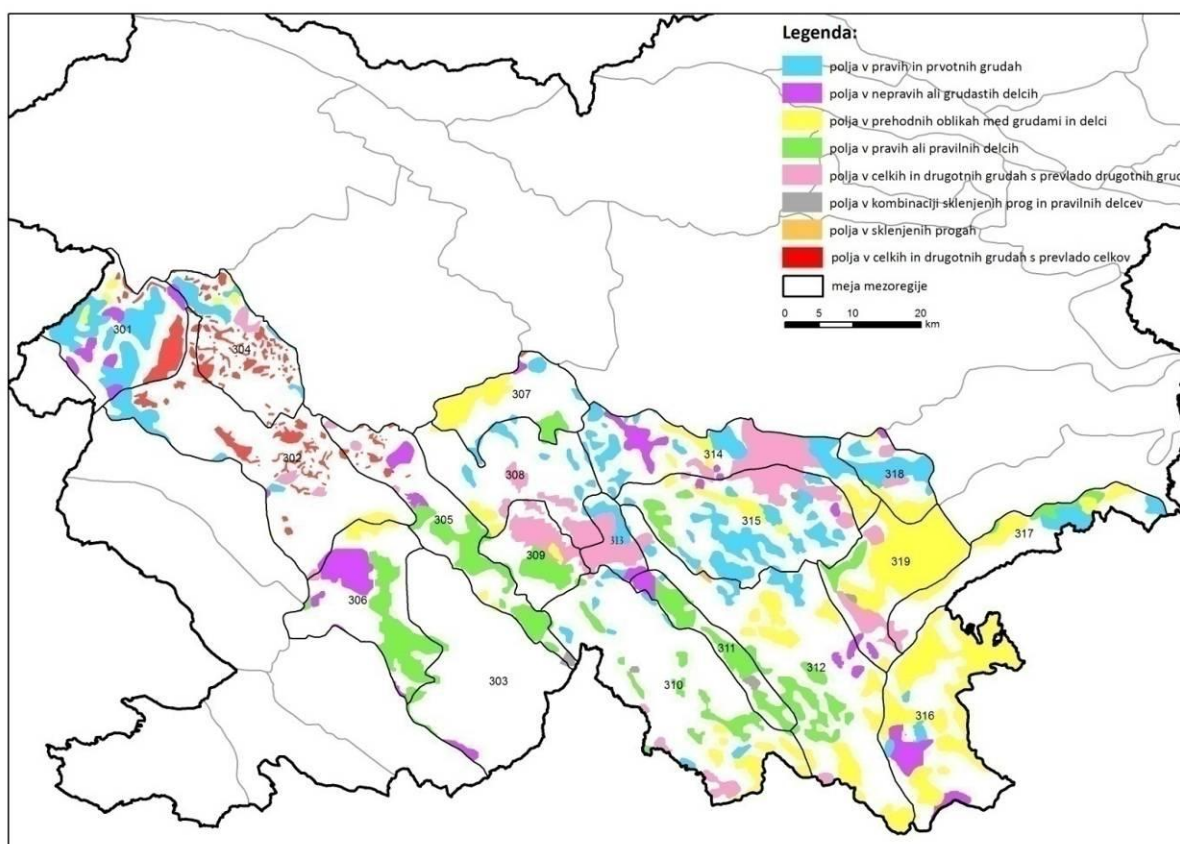
Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 73 %. Najmanjše ujemanje (manj kot 40 %) je pri mezoregijah Krška ravan (212) in Dravska ravan (205), največje (več kot 90 %) pa pri mezoregijah Voglajnsko in Zgornjesotelsko gričevje (209) in Srednjesotelsko gričevje (210) (preglednica 23).

Preglednica 23: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Panonske kotline, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
201	492 km ²		412 km ²	9 km ²	55 km ²		97 %	87 %		
202	17 km ²		13 km ²	3 km ²			94 %	81 %		
203	602 km ²	17 km ²	8 km ²	46 km ²	443 km ²		89 %	82 %		
204	1034 km ²	91 km ²	35 km ²	27 km ²	7 km ²		94 %	84 %		
205	425 km ²	20 km ²		122 km ²	124 km ²		76 %	38 %		
206	281 km ²	199 km ²	4 km ²				81 %	87 %		
207	241 km ²	120 km ²	2 km ²				88 %	57 %		
208	73 km ²	3 km ²	1 km ²				29 %	81 %		
209	293 km ²	240 km ²	19 km ²				88 %	93 %		
210	101 km ²	74 km ²	3 km ²	4 km ²			80 %	91 %		
211	461 km ²	287 km ²	3 km ²	63 km ²	4 km ²	2 km ²	92 %	68 %		
212	270 km ²	33 km ²	28 km ²	8 km ²	43 km ²	19 km ²	71 %	31 %		

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.4.3 Dinarsko gorstvo

Slika 25: Dinarsko gorstvo, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Makroregija Dinarsko gorstvo pokriva 28 % ozemlja Slovenije in je razdeljena na 20 mezoregij s povprečno površino 300 km². Oblike poljske razdelitve so določene na 45 % površja makroregije. Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije je 57 % (preglednica 24).

Izstopa območje Javornikov in Snežnika (303), ki je mezoregija z najmanjšim deležem (3 %) opredeljenih površin z oblikami poljske razdelitve (slika 25). V Ribniško-Kočevskem podolju (311) se nahajajo nekoliko večje sklenjene površine polj v pravih ali pravilnih delcih, v Beli krajini (316) in Novomeški pokrajini (319) pa so večje površine polj v prehodnih oblikah med grudami in delci.

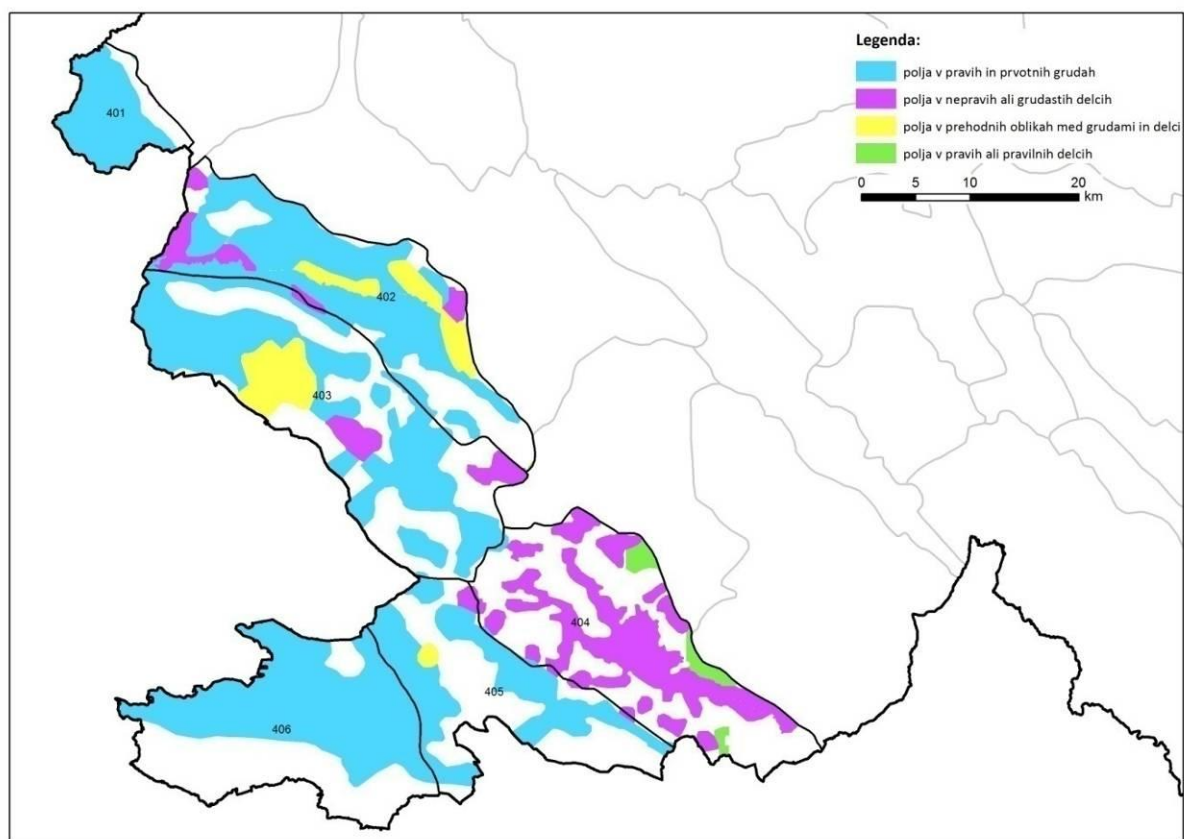
V Dinarskem gorstvu je poleg Javornikov in Snežnika (303) še nekaj mezoregij, ki imajo izrazito majhen delež površja (okoli 20 %) opredeljenega z oblikami poljske razdelitve: Trnovski gozd, Nanos in Hrušica (302), Velika gora, Stojna in Goteniška gora (310) ter Krmsko hribovje in Menišija (308). Temu botruje velik delež gozda.

Preglednica 24: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Dinarskega gorstva, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
301	272 km ²	90 km ²	31 km ²	7 km ²		26 km ²				56%	59%
302	508 km ²	27 km ²	45 km ²	8 km ²		3 km ²		8 km ²		18%	50%
303	458 km ²				1 km ²	5 km ²	9 km ²			3%	60 %
304	239 km ²	26 km ²	39 km ²	5 km ²		1 km ²		8 km ²		33%	50%
305	270 km ²		8 km ²	3 km ²	3 km ²	14 km ²	73 km ²	5 km ²		39%	69%
306	297 km ²			12 km ²		44 km ²	78 km ²	1 km ²		46%	57%
307	180 km ²	11 km ²	1 km ²	41 km ²		2 km ²	13 km ²			38%	61%
308	300 km ²	21 km ²		12 km ²			2 km ²	36 km ²		24%	51%
309	144 km ²			4 km ²			31 km ²	40 km ²		52%	53%
310	553 km ²	18 km ²		35 km ²	1 km ²		42 km ²	17 km ²		21%	37%
311	113 km ²	1 km ²			3 km ²	9 km ²	56 km ²			62%	80%
312	584 km ²	25 km ²		90 km ²		9 km ²	53 km ²	8 km ²	2 km ²	32%	48%
313	71 km ²	17 km ²				4 km ²		38 km ²		83%	65%
314	318 km ²	70 km ²		31 km ²		25 km ²		64 km ²		59%	37%
315	424 km ²	98 km ²		23 km ²	1 km ²	4 km ²	18 km ²	49 km ²	1 km ²	46%	50%
316	388 km ²	9 km ²		178 km ²		32 km ²				57%	81%
317	212 km ²	27 km ²		42 km ²			14 km ²	7 km ²		42%	47%
318	116 km ²	41 km ²		24 km ²		2 km ²		9 km ²		65%	54%
319	259 km ²			148 km ²	2 km ²	4 km ²	14 km ²	27 km ²		75%	76%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

4.4.4 Sredozemlje

Slika 26: Sredozemlje, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Najmanjša makroregija Sredozemlje (1735 km²) ima na svojem območju tudi najmanj različnih oblik poljske razdelitve (slika 26). Delež opredeljenih površin z oblikami poljske razdelitve v makroregiji je 62 %. Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo mezoregije znaša 88 % (preglednica 25).

V petih mezoregijah (Goriška brda (401), Vipavska dolina (402), Kras (403), Podgorski kras, Čičarija in Podgrajsko podolje (405) ter v Koprskih brdih (406)) od šestih prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah, v eni mezoregiji (Brkini in dolina Reke (404)) pa polja v nepravih ali grudastih delcih.

V makroregiji Sredozemlje ni zastopanih štirih oblik poljske razdelitve. Polja v pravih in prvotnih grudah predstavljajo kar 73 % območja makroregije, ki je opredeljeno z oblikami poljske razdelitve, polja v nepravih ali grudastih delcih, ki prevladujejo v mezoregiji Brkini in dolina Reke (404) pa 18 % območja makroregije, ki je opredeljeno z oblikami poljske razdelitve (preglednica 25).

Preglednica 25: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v regionalnih enotah Sredozemlja, lasten izračun (Ilešič, 1950)

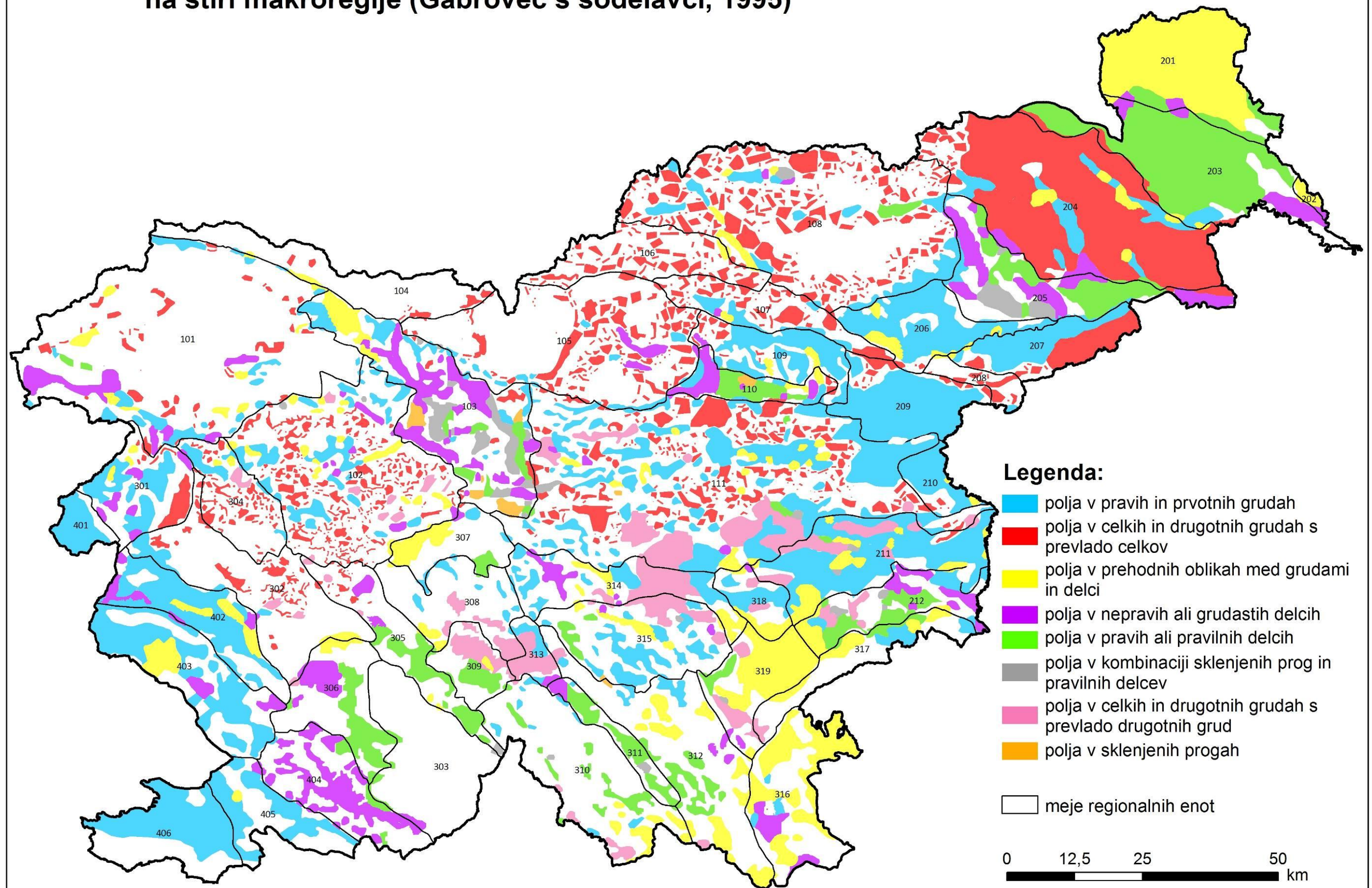
Oznaka regionalne enote	Površina regionalne enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež regionalne enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote
401	83 km ²	68 km ²				82%	100%
402	310 km ²	182 km ²	32 km ²	27 km ²		78%	75%
403	429 km ²	213 km ²	38 km ²	24 km ²		64%	78%
404	342 km ²	3 km ²		143 km ²	16 km ²	47%	88%
405	244 km ²	119 km ²	8 km ²	5 km ²		55%	90%
406	327 km ²	197 km ²	2 km ²			61%	99%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v regionalni enoti.)

Ta stran je namenoma prazna.

Karta 11: Oblike poljske razdelitve na primeru naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije (Gabrovec s sodelavci, 1995)

Legenda:

- polja v pravih in prvotnih grudah
- polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov
- polja v prehodnih oblikah med grudami in delci
- polja v nepravih ali grudastih delcih
- polja v pravih ali pravilnih delcih
- polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev
- polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud
- polja v sklenjenih progah
- meje regionalnih enot

0 12,5 25 50 km

Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

4.5 ANALIZA REGIONALNE ČLENITVE SLOVENIJE NA KRAJINSKE TIPE GLEDE NA OBLIKE POLJSKE RAZDELITVE

V pomoč, pri analizi regionalne členitve Slovenije na krajinske tipe glede na oblike poljske razdelitve, so nam lahko opisi osnovnih vzorcev, ki se pojavljajo po posameznih regijah:

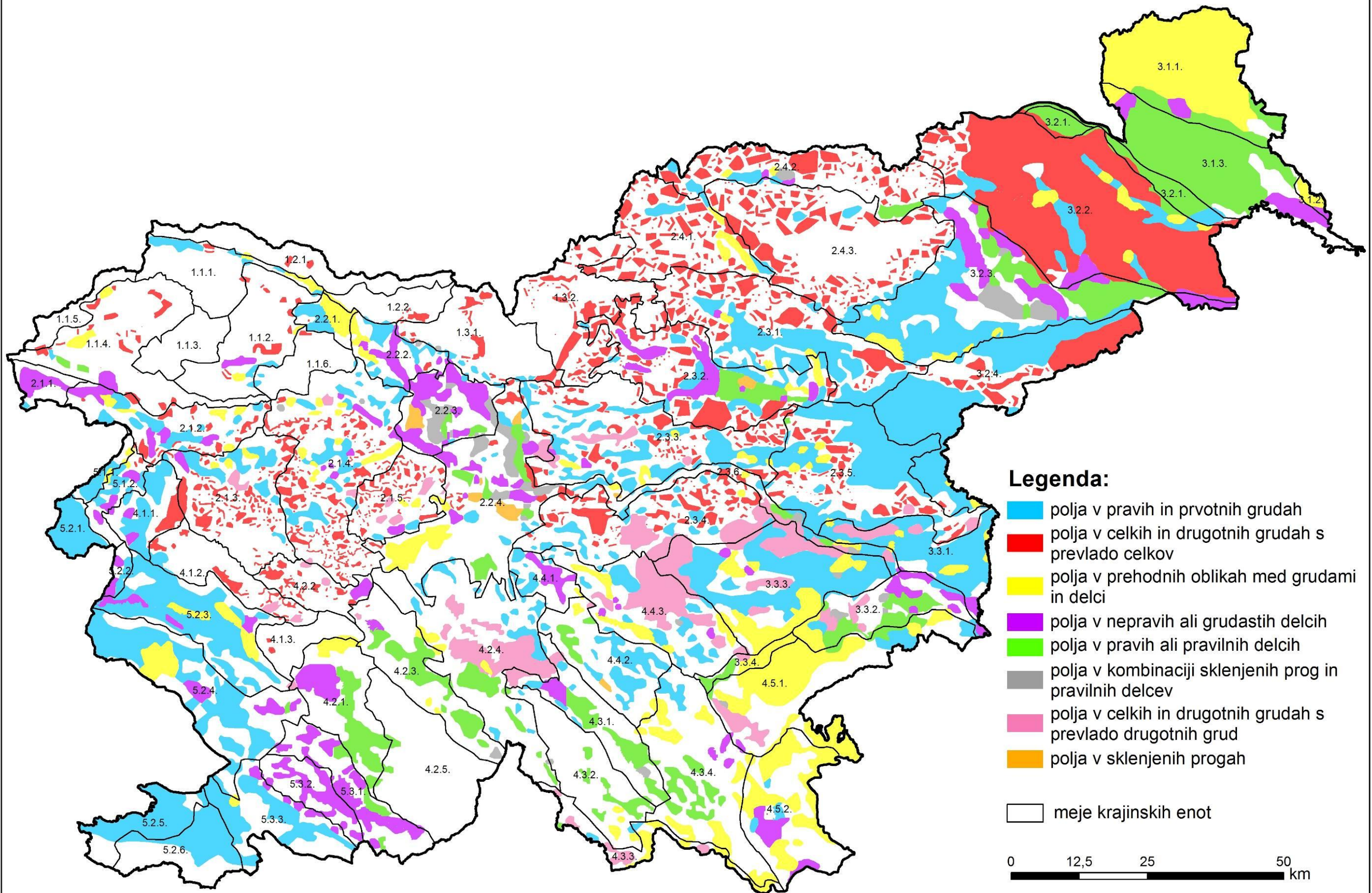
- a) Alpske regije: gore, planote – podi, pobočne uravnave, vzorec dinamike skalovja, podnožje gora, visokogorski gozdovi, alpske doline – morene.
- b) Predalpske regije: skalni robovi pri prehodu v alpski svet, strnjeni gozdovi na pobočjih, celek – krčitev na pobočni uravnavi, palnotast svet, gričevnat svet ob robovih dolin – dobrave, ozke doline, širok ravninski svet dolin.
- c) Subpanonske regije: vzorec ravninskega njivskega sveta, vzorec obvodnega sveta – poplavni logi, vzorec močvirnega sveta s posameznim drevjem in grmovjem, gričevje z vinogradi in gozdovi, doline v gričevju.
- d) Kraške regije notranje Slovenije: kopasti vrhovi, poraščeni s strnjenim gozdom, kraška polja, mehko valovit svet planot, planotast svet s kraškim reliefom, kraške doline – podolja.
- e) Primorske regije: flišno gričevje, ravninski svet – doline, rob kraške planote, kraško polje, kraška planota, obale, morje (Regionalna razdelitev..., 1998).

Pri členitvi Slovenije na krajinske tipe opazimo, da so nekatere krajinske regije bolj podrobno razčlenjene, kot smo bili vajeni pri geografskih regionalizacijah, druge pa manj.

Na karti 12 izstopa nekaj krajinskih enot, ki nimajo določenih oblik poljske razdelitve, nahajajo se v Alpских regijah in Kraških krajinah notranje Slovenije. Kljub bolj podrobni delitvi ozemlja na krajinske enote, pa ni opaziti večje skladnosti med mejami posameznih krajinskih enot in pojavljanjem različnih oblik poljske razdelitve.

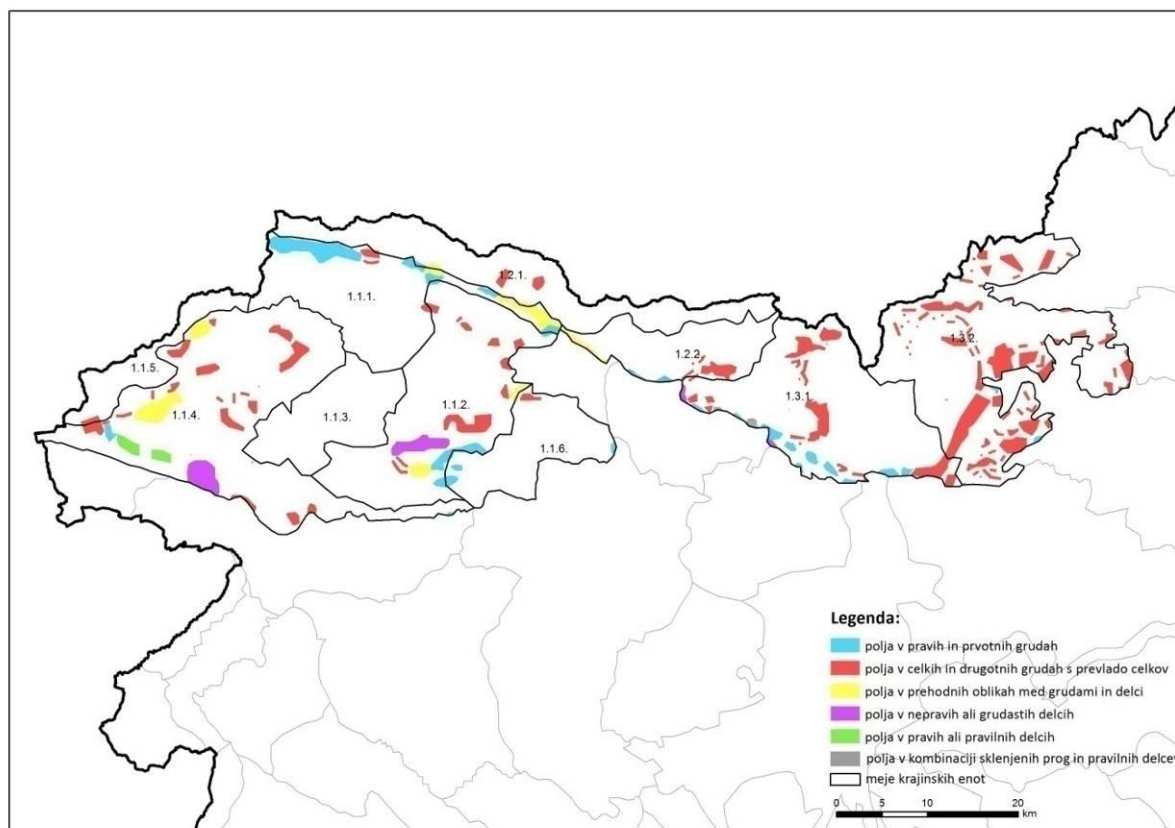
Ta stran je namenoma prazna.

Karta 12: Oblike poljske razdelitve na primeru regionalne razdelitve Slovenije na krajinske tipe

Vir: Ilešič (1950), Inštitut za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Urad RS za prostorsko planiranje (1997).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, avgust 2014.

4.5.1 Krajine Alpske regije

Slika 27: Krajine Alpske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Površina krajin v Alpских regijah znaša 2221 km², od tega so oblike poljske razdelitve določene zgolj na 11 % regije. Krajinske enote znotraj regije imajo v povprečju na manj kot 10 % svoje površine določene oblike poljske razdelitve, z izjemo krajinske enote Osrednje območje Julijskih Alp (1.1.3), kjer oblik poljske razdelitve sploh ni določenih (slika 27).

59 % površine Alpских regij pokrivajo polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov, 18 % polja v pravih in prvotnih grudah in 12 % polja v prehodnih oblikah med grudami in delci (preglednica 26). Ostale oblike poljske razdelitve se pojavljajo na manjših površinah, ali pa jih v Alpских regijah ni.

V Alpских regijah imajo štiri krajinske enote od desetih delež površin z določenimi oblikami poljske razdelitve manjši od 5 %: Osrednje območje Julijskih Alp (1.1.3), Zahodni Julijci (1.1.5), Greben Karavank (1.2.1) in Jelovica (1.1.6).

Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je 66 % (preglednica 26).

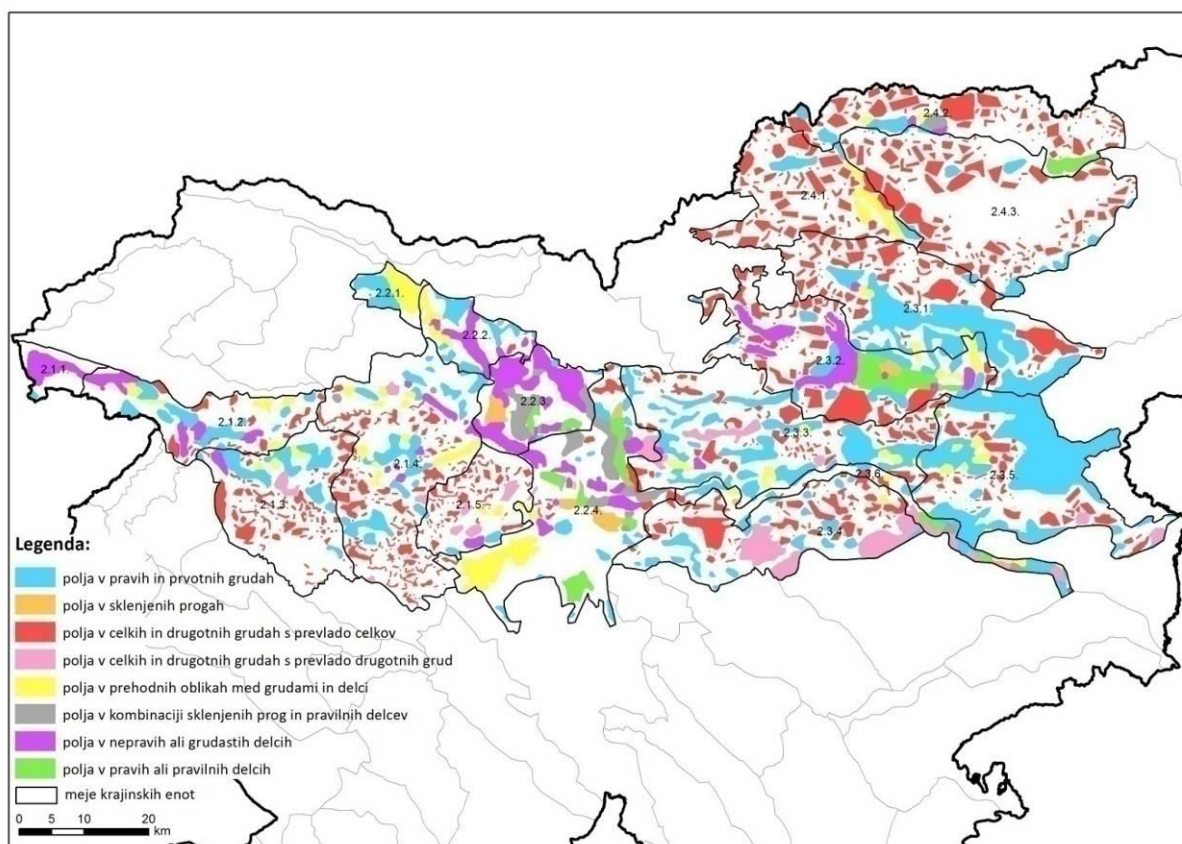
Preglednica 26: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Alpske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka krajinske enote	Površina krajinske enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravilnih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Delež krajinske enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote
1.1.1	205 km ²	21 km ²	3 km ²	8 km ²		8 km ²		20%	52%
1.1.2	295 km ²	7 km ²	15 km ²	5 km ²		10 km ²	6 km ²	14%	35%
1.1.3	125 km ²							0 %	/*
1.1.4	419 km ²	2 km ²	25 km ²	13 km ²				10%	63%
1.1.5	69 km ²		1 km ²					2%	100%
1.1.6	121 km ²	3 km ²	1 km ²					4%	75 %
1.2.1	189 km ²	1 km ²	3 km ²	2 km ²				3%	50 %
1.2.2	112 km ²	1 km ²	5 km ²	3 km ²				8%	56 %
1.3.1	296 km ²	10 km ²	26 km ²		1 km ²	2 km ²		13%	67%
1.3.2	390 km ²	1 km ²	70 km ²					18%	99%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v krajinski enoti.)

* V krajinski enoti ni opredeljenih oblik poljske razdelitve, zato ni bilo mogoče izračunati deleža ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote.

4.5.2 Krajine Predalpske regije

Slika 28: Krajine Predalpske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Regijo Predalpske krajine (slika 28) sestavlja 18 krajinskih enot in predstavlja 34 % ozemlja Slovenije. Skupna površina regije je 6830 km², oblike poljske razdelitve pa so določene na 45 % površine regije. Prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah ter polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov, prva pokrivajo 35 % in druga 33 % površine regije.

Povprečni delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je 54 %. Največji delež (94 %) ima krajinska enota Dolina zgornje Nadiže (2.1.1), najmanjšega (19 %) pa Ljubljansko-Kamniška kotlina (2.2.4) (preglednica 27).

Zaradi velike gozdnatosti ima Pohorje (2.4.3) majhen delež (26 %) svoje površine določene z oblikami poljske razdelitve. Glede na oblike poljske razdelitve po sosednjih krajinskih enotah, v Predalpskih krajinah izstopa območje Kranjsko-Sorškega polja (2.2.3) in Ljubljansko-Kamniške kotline (2.2.4). Tu se pojavljajo polja v nepravih ali grudastih delcih, polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev ter polja v sklenjenih progah, ki jih drugje v regiji ni v takem obsegu.

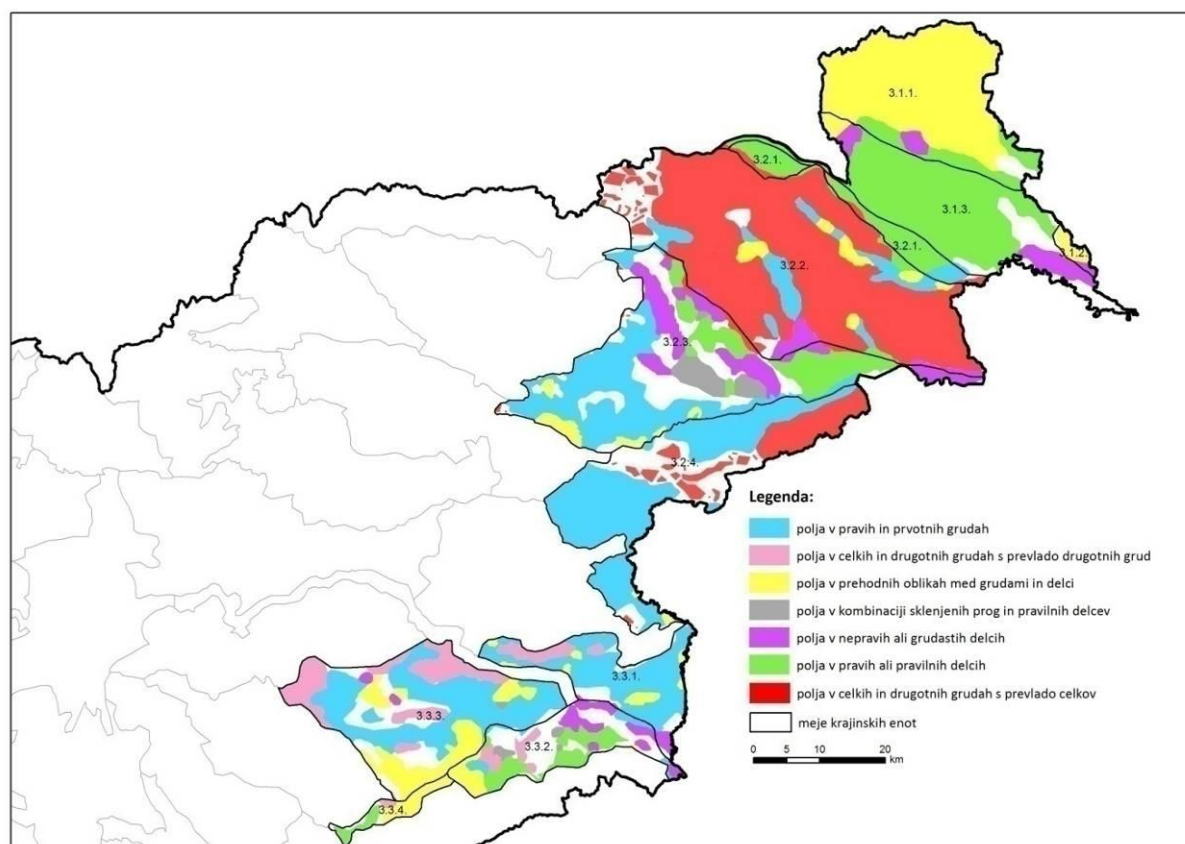

Preglednica 27: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Predalpske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka krajinske enote	Površina krajinske enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravilnih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež krajinske enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote
2.1.1	68 km ²	2 km ²				25 km ²				39%	94%
2.1.2	267 km ²	47 km ²	26 km ²	16 km ²		31 km ²				45%	39%
2.1.3	391 km ²	52 km ²	63 km ²	8 km ²		5 km ²		8 km ²		35%	46%
2.1.4	638 km ²	77 km ²	87 km ²	27 km ²	3 km ²	16 km ²		7 km ²		34%	40%
2.1.5	205 km ²	6 km ²	31 km ²	5 km ²		5 km ²		14 km ²		30%	50%
2.2.1	61 km ²	22 km ²		25 km ²						78%	53%
2.2.2	139 km ²	32 km ²	2 km ²	14 km ²	1 km ²	30 km ²				56%	40%
2.2.3	219 km ²	3 km ²			33 km ²	91 km ²	9 km ²		11 km ²	67%	61%
2.2.4	586 km ²	28 km ²	23 km ²	49 km ²	48 km ²	41 km ²	44 km ²	10 km ²	19 km ²	45%	19%
2.3.1	561 km ²	183 km ²	114 km ²	8 km ²		2 km ²				55%	60%
2.3.2	500 km ²	62 km ²	109 km ²	14 km ²		67 km ²	46 km ²		6 km ²	61%	36%
2.3.3	621 km ²	156 km ²	74 km ²	17 km ²		4 km ²		22 km ²		44%	57%
2.3.4	467 km ²	47 km ²	85 km ²	2 km ²				72 km ²		44%	41%
2.3.5	559 km ²	266 km ²	62 km ²	17 km ²			2 km ²	9 km ²		64%	75%
2.3.6	140 km ²	38 km ²	8 km ²	8 km ²	5 km ²	1 km ²	8 km ²	19 km ²	1 km ²	62%	43%
2.4.1	358 km ²	19 km ²	100 km ²	24 km ²						40%	70%
2.4.2	368 km ²	21 km ²	93 km ²	4 km ²	6 km ²	4 km ²	15 km ²			39%	65%
2.4.3	681 km ²	31 km ²	147 km ²	1 km ²		1 km ²				26%	82%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v krajinski enoti.)

4.5.3 Krajine Subpanonske regije

Slika 29: Krajine Panonske regije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Regijo Subpanonske krajine Slovenije (slika 29) sestavlja 11 krajinskih enot s skupno površino 4528 km², kar predstavlja 22 % Slovenije. 83 % površine regije je opredeljene z oblikami poljske razdelitve. Največ je polj v pravih in prvotnih grudah, sledijo jim polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov, polja v pravih ali pravih delcih in polja v prehodnih oblikah med grudami in delci. Ostale oblike poljske razdelitve so slabše zastopane (preglednica 28).

Povprečni delež površin krajinskih enot, ki imajo določene oblike poljske razdelitve, je 86 %. Ravnina ob Muri (3.2.1) ima največji delež (99 %), Krško-Brežiško polje (3.3.2) pa najmanjšega (67 %) (preglednica 28).

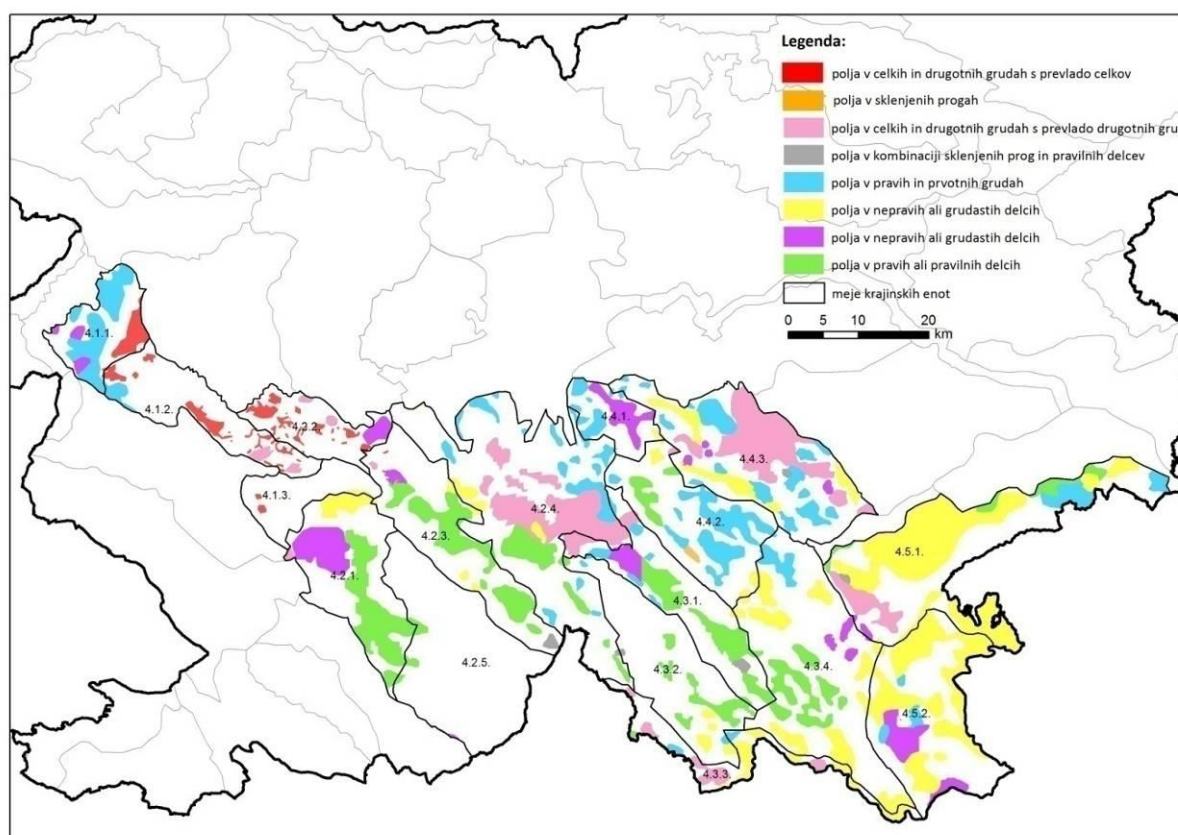
Povprečni delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je 68 %, največji (86 %) je pri krajini Ravninsko območje Prekmurja (3.1.3), najmanjši (36 %) pa pri Krško-Brežiškem polju (3.3.2). Najmanjša in najbolj enotna krajiska enota so Lendavske gorice (3.1.2), ki imajo določene le dve obliki poljske razdelitve: polja v prehodnih oblikah med grudami in delci ter polja v nepravih ali grudastih delcih (preglednica 28).

Preglednica 28: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Subpanonske regije, lasten izračun, (Ilešič, 1950)

Oznaka krajinske enote	Površina krajinske enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Delež krajinske enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote
3.1.1	501 km ²		403 km ²	12 km ²	65 km ²			96 %	84 %	
3.1.2	20 km ²		14 km ²	3 km ²				85 %	80 %	
3.1.3	459 km ²	2 km ²	11 km ²	42 km ²	336 km ²			86 %	86 %	
3.2.1	114 km ²	12 km ²	14 km ²		86 km ²			99 %	77 %	
3.2.2	1069 km ²	94 km ²	39 km ²	28 km ²	15 km ²			93 %	82 %	
3.2.3	761 km ²	267 km ²	29 km ²	121 km ²	125 km ²			80 %	44 %	
3.2.4	557 km ²	334 km ²	4 km ²					81 %	74 %	
3.3.1	242 km ²	165 km ²	19 km ²	8 km ²			25 km ²	90 %	76 %	
3.3.2	233 km ²	17 km ²	22 km ²	36 km ²	57 km ²		19 km ²	67 %	36 %	
3.3.3	529 km ²	236 km ²	97 km ²	5 km ²	1 km ²		109 km ²	85 %	52 %	
3.3.4	44 km ²		23 km ²		12 km ²		3 km ²	86 %	62 %	

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v krajinski enoti.)

4.5.4 Kraške krajine notranje Slovenije

Slika 30: Kraške krajine notranje Slovenije, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Regijo Kraške krajine notranje Slovenije sestavlja 17 krajinskih enot, katerih površina znaša 4752 km² in predstavlja 23 % ozemlja Slovenije. Povprečni delež krajinskih enot, ki ima določene oblike poljske razdelitve je relativno nizek (37 %) v primerjavi z ostalimi regijami. Med enoti z najmanjšim deležem določenih oblik poljske razdelitve spadata Snežnik in Javorniki (4.2.5) ter Nanos in Hrušica (4.1.3), največji delež pa je v enoti Gorjanci z Radoho (4.5.1). Povprečni delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je 63 % (preglednica 29).

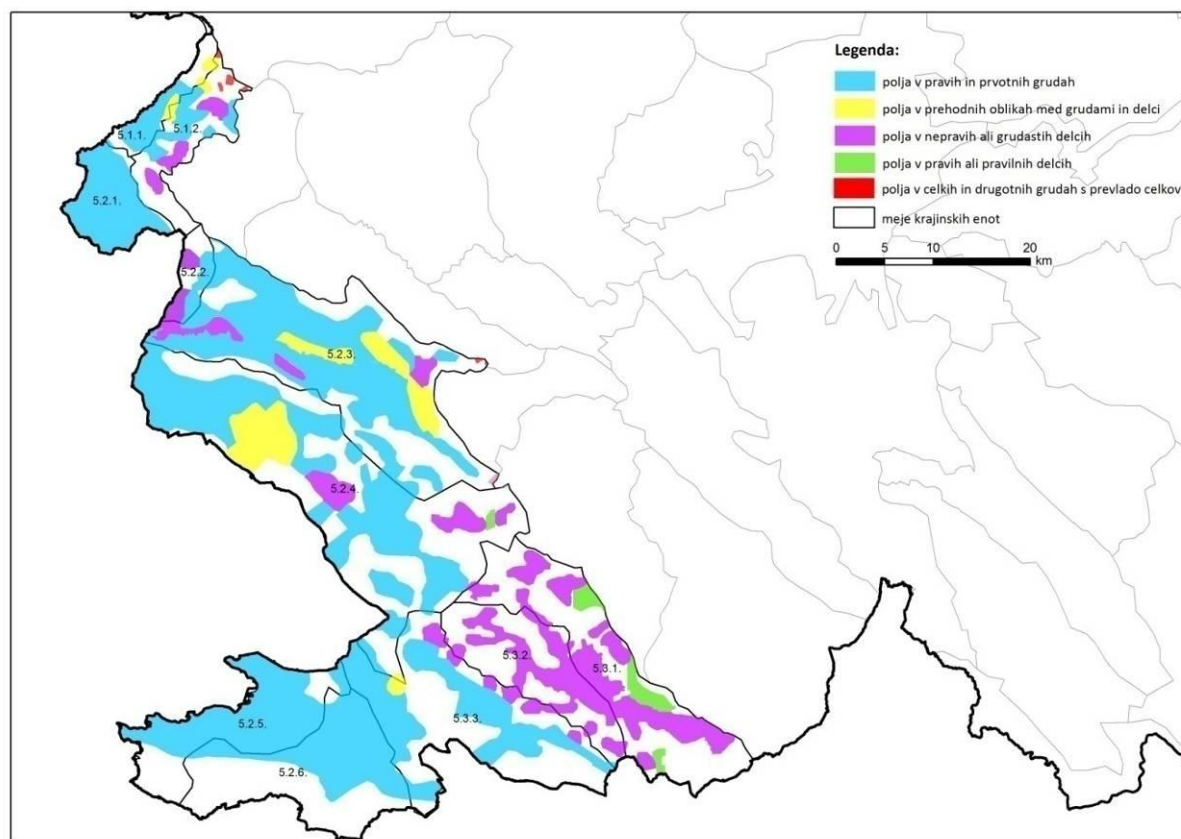
Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci so najbolj zastopana oblika poljske razdelitve in pokrivajo 31 % površine regije. Prevladujejo predvsem v enotah Gorjanci z Radoho (4.5.1) in Beli Krajini (4.5.2). Najmanj zastopane oblike poljske razdelitve so polja v sklenjenih progah, ki se nahajajo le v Suhi Krajini južno od Krke (4.4.2). V Veliki notranjski planoti (4.2.4.) in Krajini severno od Krke (4.4.3) ležijo večje površine polj v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud, ki so sicer med manj zastopanimi oblikami poljske razdelitve na Slovenskem (preglednica 29).

Preglednica 29: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v Kraških krajinah notranje Slovenije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka krajinske enote	Površina krajinske enote	Polja v prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v kombinaciji sklenjenih prog in pravih delcev	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Polja v sklenjenih progah	Delež krajinske enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote
4.1.1	141 km ²	59 km ²	17 km ²			8 km ²				60%	70%
4.1.2	190 km ²	8 km ²	22 km ²					7 km ²		19%	59%
4.1.3	110 km ²		2 km ²	2 km ²						4%	50%
4.2.1	269 km ²		17 km ²	17 km ²		41 km ²	76 km ²	2 km ²		50%	56%
4.2.2	129 km ²		19 km ²			10 km ²		4 km ²		26%	59%
4.2.3	284 km ²		6 km ²	6 km ²	3 km ²	5 km ²	76 km ²	1 km ²		32%	83%
4.2.4	587 km ²	49 km ²	12 km ²	12 km ²	1 km ²		41 km ²	105 km ²		35%	51%
4.2.5	390 km ²					1 km ²	7 km ²			2%	88%
4.3.1	230 km ²	13 km ²		1 km ²	3 km ²	14 km ²	58 km ²	14 km ²		44%	57%
4.3.2	277 km ²	3 km ²		10 km ²	1 km ²		28 km ²	1 km ²		15%	67%
4.3.3	113 km ²	5 km ²		30 km ²			1 km ²	19 km ²		48%	54%
4.3.4	472 km ²	15 km ²		78 km ²		10 km ²	53 km ²			33%	50%
4.4.1	92 km ²	18 km ²		1 km ²		24 km ²				47%	55%
4.4.2	267 km ²	67 km ²		8 km ²			17 km ²	2 km ²	3 km ²	36%	70%
4.4.3	393 km ²	63 km ²		39 km ²	1 km ²	6 km ²		110 km ²		56%	50%
4.5.1	463 km ²	27 km ²		205 km ²	2 km ²	3 km ²	20 km ²	27 km ²		61%	72%
4.5.2	345 km ²	9 km ²		136 km ²		32 km ²				51%	77%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v krajinski enoti.)

4.5.5 Primorske krajine

Slika 31: Primorske krajine, lasten prikaz (Ilešič, 1950)

Regijo Primorske krajine Slovenije sestavlja 11 krajin s skupno površino 1955 km² in predstavlja 10 % ozemlja Slovenije. 59 % površine Primorskih krajin je opredeljene z oblikami poljske razdelitve. Povprečna ocena ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je 82 % (preglednica 30).

V devetih krajinskih enotah prevladujejo polja v pravih in prvotnih grudah, v dveh pa polja v nepravih ali grudastih delcih (slika 31). Skupno zavzemajo polja v pravih in prvotnih grudah 71 % površine regije, polja v nepravih ali grudastih delcih pa 19 % (preglednica 30). V Vipavski dolini (5.2.3) in na Krasu (5.2.4) sta dve večji površini, kjer se pojavijo tudi polja v prehodnih oblikah med grudami in delci. Glede oblik poljske razdelitve je regija Primorske krajine najbolj homogena regija v Sloveniji.

Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote je največji (100 %) v Goriških Brdih (5.2.1), na Slovenski obali (5.2.5) in na Brkinih (5.3.2), najmanjši pa v krajinskih enotah Goriška ravan (5.2.2) in Kanalsko (5.1.2). Goriška Brda (5.2.1) imajo največ površine določene z oblikami poljske razdelitve, Brkini (5.3.2) pa najmanj.

Preglednica 30: Površine in deleži oblik poljske razdelitve v krajinah Primorske regije, lasten izračun (Ilešič, 1950)

Oznaka krajinske enote	Površina krajinske enote	Polja v pravih in prvotnih grudah	Polja v celkih in drugotnih grudah s celkov	Polja v prehodnih oblikah med grudami in delci	Polja v nepravih ali grudastih delcih	Polja v pravih ali pravilnih delcih	Polja v celkih in drugotnih grudah s prevlado drugotnih grud	Delež krajinske enote, ki ima določene oblike poljske razdelitve	Delež ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo krajinske enote
5.1.1	36 km ²	19 km ²		4 km ²				62%	83%
5.1.2	81 km ²	21 km ²	2 km ²	3 km ²	13 km ²			48%	53%
5.2.1	70 km ²	66 km ²						95%	100%
5.2.2	29 km ²	10 km ²			9 km ²			64%	52%
5.2.3	368 km ²	205 km ²		33 km ²	20 km ²		1 km ²	71%	79%
5.2.4	452 km ²	199 km ²		39 km ²	26 km ²	2 km ²		59%	75%
5.2.5	140 km ²	107 km ²						76%	100%
5.2.6	187 km ²	89 km ²		1 km ²				48%	99%
5.3.1	214 km ²				80 km ²	18 km ²		46%	81%
5.3.2	128 km ²				58 km ²			45%	100%
5.3.3	249 km ²	111 km ²		8 km ²	16 km ²			54%	82%

(Opomba: obarvano polje prikazuje prevladujočo obliko poljske razdelitve v krajinski enoti.)

5 REZULTATI ANALIZE IN RAZPRAVA

Na podlagi opravljenih izračunov površin in deležev posameznih oblik poljske razdelitve po regionalnih enotah zelo težko podamo primerjavo med posameznimi regionalnimi členitvami.

Da bi lahko potrdili ali zavrgli hipotezo, da se oblike poljske razdelitve Slovenije odražajo v naravnogeografskih členitvah Slovenije, smo za vsako izmed izbranih regionalnih členitev izdelali karto ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot. Pri tem smo izhajali iz odstotkov ujemanja deleža prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejo regionalne enote, ki smo jih analizirani v poglavju 4 in so računsko prikazani v zadnjem stolpcu v preglednicah od 9 do 30.

Kartografski prikazi deležev ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot so na kartah 13 - 17. Karte so med seboj primerljive, saj je povsod uporabljena kvantilna metoda s petimi razredi, ki imajo razpon 0 % - 40 %, 41 % - 55 %, 56 % - 70 %, 71 % - 85 % in 86 % - 100 %. V preglednici 31 so izračunane površine in deleži prevladujočih oblik poljske razdelitve za vseh pet izbranih regionalnih členitev. Regionalna členitev, pri kateri je vsota površin regionalnih enot v zadnjem razredu (od 86 % do 100 %) **največja**, je najbolj skladna z oblikami poljske razdelitve.

Preglednica 31: Skupen prikaz površin deležev prevladujoče oblike poljske razdelitve po regionalnih enotah za izbrane regionalne členitve Slovenije, lasten izračun

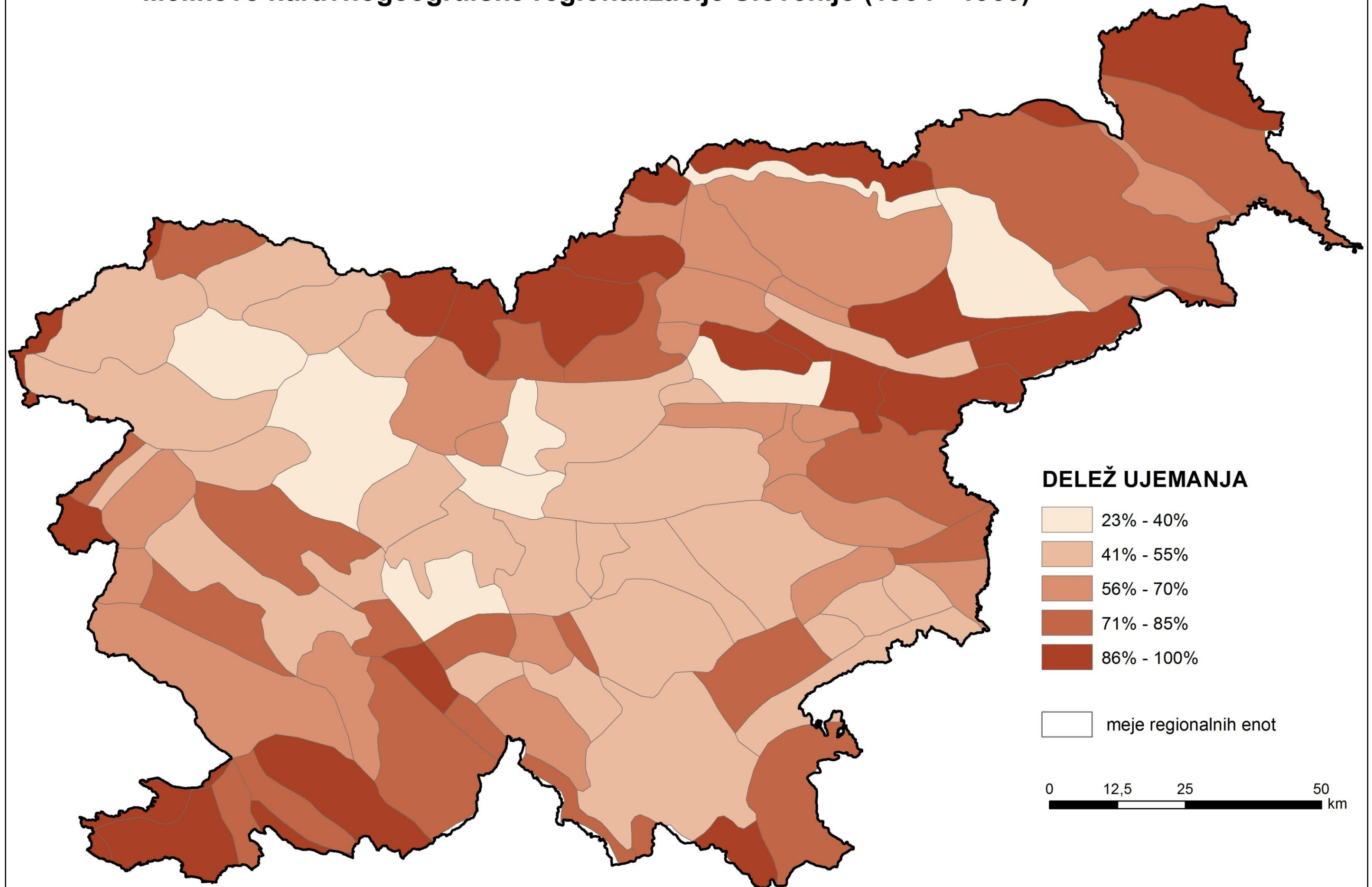
Avtor regionalne členitve	0 % - 40%	41% - 55%	56% - 70%	71% - 85%	86% - 100%
Melik (1954 – 1960)	1942 km ²	6585 km ²	3873 km ²	4640 km ²	3409 km ²
Ilešič (1958)	3614 km ²	7168 km ²	2149 km ²	4944 km ²	2312 km ²
Gams (1983)	2830 km ²	6159 km ²	5132 km ²	4516 km ²	1633 km ²
Gabrovec s sodelavci (1995)	4905 km ²	4436 km ²	4109 km ²	4358 km ²	2463 km ²
Inštitut za krajinsko arhitekturo (1997)	2659 km ²	4825 km ²	4501 km ²	6275 km ²	1902 km ²

(Opomba: obarvano polje prikazuje regionalno členitev z največjo površino v najvišjem razredu.)

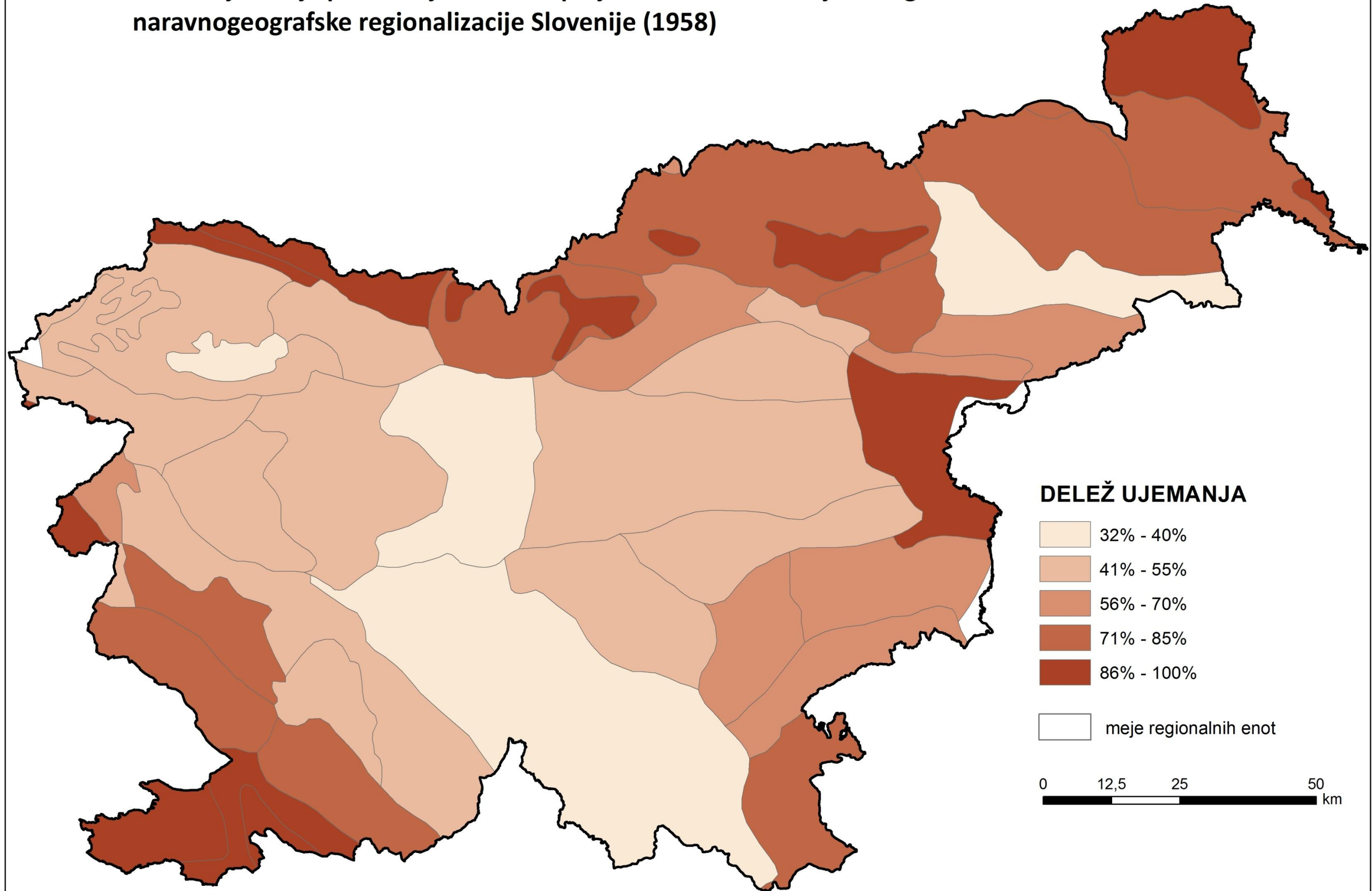
Ta stran je namenoma prazna.

**Karta 13: Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot
Melikove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1954 - 1960)**

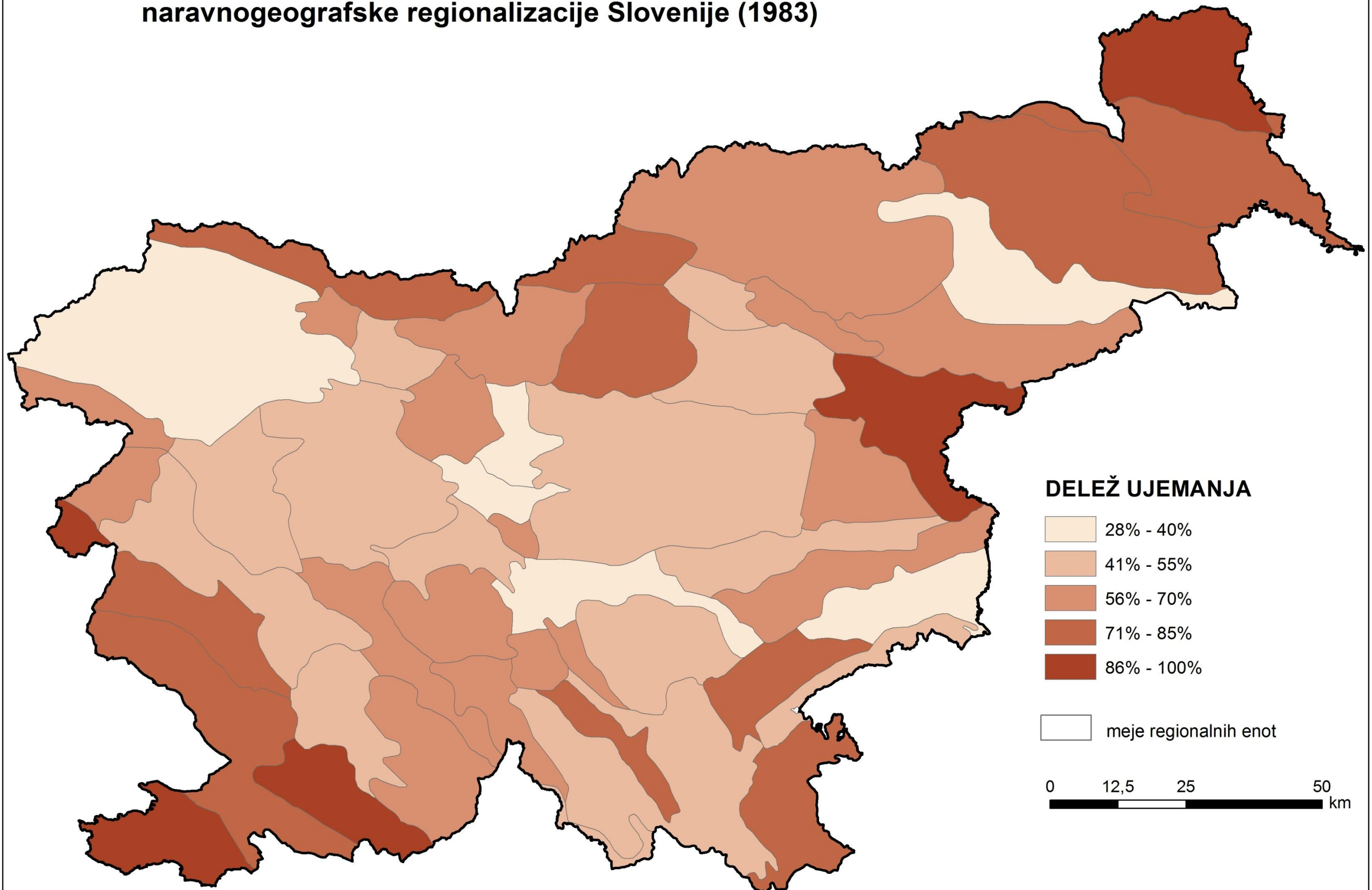
Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, december 2014.

Karta 14: Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot Ilešičeve naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1958)

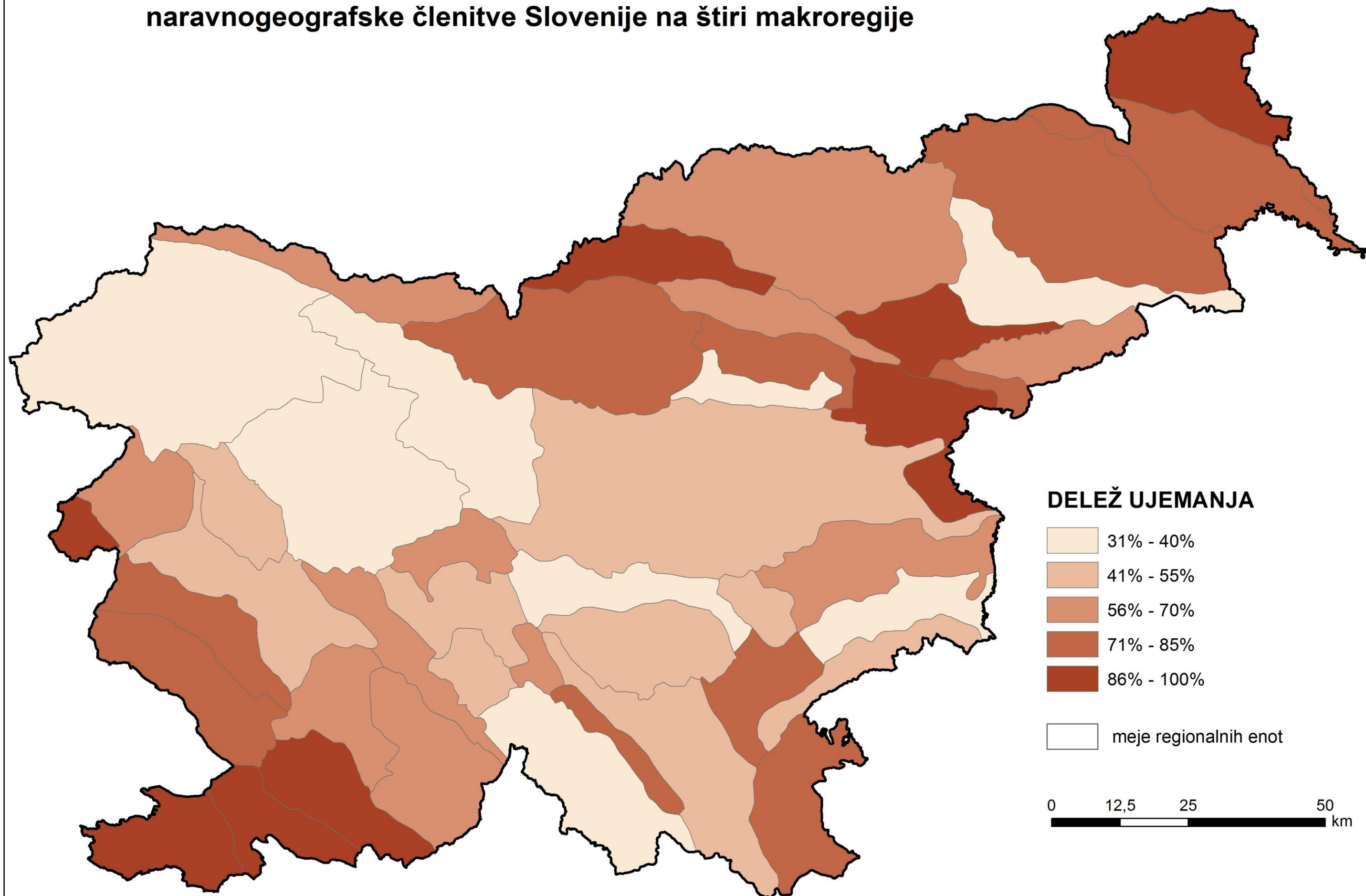
Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, december 2014.

Karta 15: Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot Gamsove naravnogeografske regionalizacije Slovenije (1983)

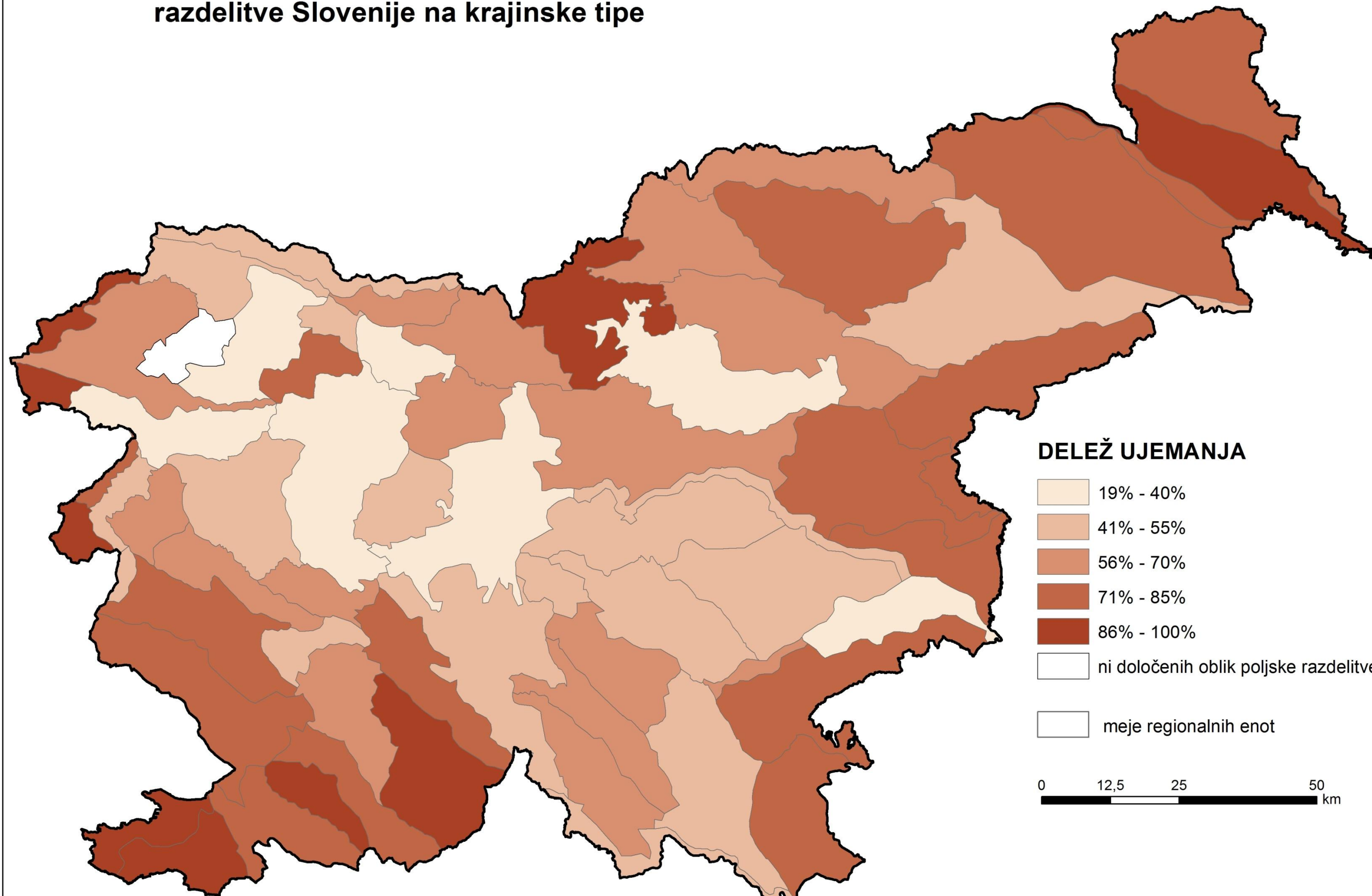
Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, december 2014.

Karta 16: Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot naravnogeografske členitve Slovenije na štiri makroregije

Vir: Ilešič (1950), Geografski inštitut ZRC SAZU (1996).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, december 2014.

Karta 17: Prikaz ujemanja prevladujoče oblike poljske razdelitve z mejami regionalnih enot razdelitve Slovenije na krajinske tipe

Vir: Ilešič (1950), Inštitut za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Urad RS za prostorsko planiranje (1997).
Izdelala in oblikovala: Veronika Repanšek, december 2014.

Na podlagi analize izbranih regionalnih členitev Slovenije v odnosu do oblik poljske razdelitve, ki smo jih predstavili v poglavju štiri, in na podlagi razvrstitve regionalnih členitev v kvartilne razrede glede ujemanja (karte 13 do 17), smo prišli do naslednjih ugotovitev.

- 1 V kolikor upoštevamo delež oblik poljske razdelitve, ki prevladuje v posamezni regionalni enoti, so **polja v prehodnih oblikah med grudami in delci** (označena z rumeno barvo) tista oblika poljske razdelitve, ki je najbolj skladna z mejami med posameznimi regionalnimi enotami. V preglednicah 9, 10, 11, 14, 18, 20, 21, 23, 24, 27, 28 in 29 so polja v prehodnih oblikah med grudami in delci kar 40 krat označena z modro barvo, kar pomeni, da so prevladujoča oblika poljske razdelitve v 66 % regionalnih enot. Izmed regionalnih enot, kjer ta oblika zavzema več kot 80 % površine (16 regionalnih enot), ležijo polja v prehodnih oblikah med grudami in delci v povprečju kar na 90 % površine regionalne enote.
- 2 V kolikor upoštevamo vse površine, določene z oblikami poljske razdelitve znotraj regionalnih enot, ne glede na njihov delež, prevladujejo **polja v pravih in prvotnih grudah** (označena z modro barvo) v 270 regionalnih enotah od skupno 322 regionalnih enot in so tako najbolj skladna oblika poljske razdelitve z mejami med regionalnimi enotami. V vsaki izmed regionalnih enot, kjer se pojavljajo polja v pravih in prvotnih grudah, zaseda ta oblika poljske razdelitve v povprečju 23 % površine regionalne enote (medtem ko polja v prehodnih oblikah med grudami in delci zasedajo v povprečju le 12 % površine regionalne enote). **Polja v pravih in prvotnih grudah so tudi sicer oblika poljske razdelitve**, ki zaseda največ ozemlja Slovenije, kar je razvidno iz preglednice 2, na strani 17.
- 3 V **vseh** izbranih regionalnih členitvah se pojavljajo območja, ki imajo zelo veliko skladnost med mejami regionalnih enot in oblikami poljske razdelitve. Ta območja so Lendavske Gorice, Goričko in Goriška Brda.

Preglednica 32: Izbrane regionalne enote z največjimi vrednostmi ujemanja oblik poljske razdelitve

Avtor regionalne členitve	Lendavske Gorice	Goričko	Goriška Brda
Melik (1954 – 1960)	100 %	93 %	85 %
Ilešič (1958)	94 %	94 %	97 %
Gams (1983)	/ *	89 %	95 %
Gabrovec s sodelavci (1995)	76 %	84 %	82 %
Inštitut za krajinsko arhitekturo (1997)	70 %	80 %	94 %

* Gams Lendavskih goric ni izločil kot lastno regionalno enoto, ampak so del Pomurske ravnine (5.10), zato ni vnešenega podatka v preglednici.

V preglednici 32 vidimo, da so avtorji izbranih regionalnih členitev območja z največjo vrednostjo ujemanja oblik poljske razdelitve tudi izločili kot regionalne enote in pri vseh smo izračunali največje ujemanje meja regionalne enote z oblikami poljske razdelitve.

- 4 Izločimo lahko območja, ki imajo zaradi velikega deleža gozda oziroma visokogorskega reliefa zelo malo površine regionalne enote določene z oblikami poljske razdelitve. Izmed izbranih regionalnih členitev najbolj izstopata območji Javornikov in Snežnika ter območje Julijskih Alp in Karavank.
- 5 Melikova regionalna členitev Slovenije (1954 – 1960) ima v najvišjem razredu (86 % - 100 %) največ (3409 km²) površine in v najnižjem razredu (0 % - 40 %) najmanj (1942 km²) površine Slovenije (preglednica 31), zato menimo, da je regionalna členitev **z največjim ujemanjem** meja regionalnih enot s posameznimi oblikami poljske razdelitve Slovenije.
- 6 **Najslabše ujemanje** smo ugotovili pri Gamsovi regionalizaciji, ki ima v najvišjem razredu ujemanja le 1633 km² površine Slovenije in pri naravnogeografski členitvi Slovenije na štiri makroregije (1995), ki pa ima največ površine (4905 km²) v najnižjem razredu (preglednica 31).
- 7 Največje ujemanje meja regionalnih enot z oblikami poljske razdelitve je pri regionalizaciji, ki ima najbolj podrobno regionalno členitev. Melik (1954 – 1960) je v svoji regionalni členitvi Slovenijo razdelil na 112 regionalnih enot, medtem ko so ostali avtorji določili manjše število le-teh: Ilešič (1958) 49, Gams (1983) 51, Gabrovec s sodelavci 48 in sodelavci na Inštitutu za krajinsko arhitekturo 68 regionalnih enot. **Menimo, da število regionalnih enot vpliva na rezultat ujemanja oblik poljske razdelitve z mejami regionalnih enot.** Pri regionalni členitvi z največjim številom regionalnih enot je ujemanje meja regionalnih enot z deležem prevladujoče oblike poljske razdelitve v najvišjem razredu največje. In obratno, pri regionalni členitvi z najmanjšim številom regionalnih enot (naravnogeografska členitev Slovenije na štiri makroregije, 1995), je ujemanje meja regionalnih enot z deležem prevladujoče oblike poljske razdelitve največje v najnižjem razredu. Regionalna členitev Slovenije na krajinske tipe (1997) doseže največjo mero ujemanja v razredu od 71 % do 85 % in to kar na 6275 km² Slovenije. Hkrati je ta regionalna členitev v primerjavi z ostalimi na drugem mestu po številu regionalnih enot (68).

Zgolj na podlagi vizualne analize kartografskih prikazov smo prišli do naslednjih trditev, ki prav tako potrjujejo našo hipotezo.

- 1 Meje regionalnih enot potekajo tako kot meje med različnimi oblikami poljske razdelitve, kar pomeni, da ima sosednja regionalna enota tudi drugo obliko poljske razdelitve.
- 2 Znotraj regionalnih enot ločimo eno ali več oblik poljske razdelitve, vendar imajo tudi sosednje regionalne enote enake oblike poljske razdelitve.
- 3 Znotraj meja regionalne enote je določen mozaik različnih oblik poljske razdelitve, vendar se ravno s tem regionalna enota loči od sosednjih, kjer ni določenih teh oblik poljske razdelitve.
- 4 V regionalni enoti je določenih več različnih oblik poljske razdelitve, vendar nobena ne prevladuje.
- 5 Regionalna enota nima določenih oblik poljske razdelitve, bodisi zaradi reliefa, bodisi zaradi vegetacije (gozd).

Metoda dela je zahtevala nekatere poenostavitve, za katere menimo, da niso bistveno vplivale na pridobljene rezultate.

- 1 Karte regionalnih členitev so bile izdelane v velikih merilih, kar je botrovalo manjši natančnosti. Čeprav smo pri vseh kartografskih prikazih kot osnovo uporabljali isti vektorski sloj (meja Slovenije), je kljub temu prihajalo do manjših odstopanj (stolpec 3 v preglednici 33) v površini Slovenije. Menimo, da so odstopanja tako majhna, da ne vplivajo na rezultat raziskovanja.

Preglednica 33: Površina Slovenije v izbranih regionalnih členitvah in odstopanje od uporabljene površine v nalogi, lasten izračun

Avtor regionalne členitve	Površina Slovenije	Delež odstopanja
Melik (1954 – 1960)	20449 km ²	0,87 %
Ilešič (1958)	20187 km ²	-0,42 %
Gams (1983)	20270 km ²	-0,01 %
Gabrovec s sodelavci (1995)	20271 km ²	-0,01 %
Inštitut za krajinsko arhitekturo (1997)	20162 km ²	-0,55 %

- 2 Primerjava med izbranimi regionalnimi členitvami in oblikami poljske razdelitve je bila izdelana na najnižji primerljivi stopnji regionalnih enot, čeprav imajo nekatere regionalizacije še podrobnejšo členitev. Z upoštevanjem podrobnejših členitev bi lahko pridobili tudi drugačno stopnjo ujemanja.

- 3 Ujemanje meja med regionalnimi členitvami in oblikami poljske razdelitve je bilo opravljeno le na podlagi izračuna deležev in površin posameznih oblik poljske razdelitve v regionalni enoti. Zavedamo se, da bi lahko uporabili tudi bolj izpopolnjene statistične metode, kar pa bi presegalo obseg našega dela.
- 4 Za bolj natančne in kakovostne rezultate bi bilo potrebno upoštevati in med seboj primerjati merila in kriterije, ki so jih posamezni avtorji uporabljali pri izdelovanju regionalnih členitev. Žal pa bi tak pristop presegel obseg našega dela.

6 ZAKLJUČEK

V magistrskem delu smo se osredotočali na analizo izbranih regionalnih členitev v odnosu do oblik poljske razdelitve. Velik poudarek smo dali izračunom površin in deležev, ki jih posamezne oblike poljske razdelitve zasedajo znotraj regionalnih enot. Na podlagi izračunanega deleža prevladujoče oblike poljske razdelitve po regionalnih enotah smo analizirali posamezno regionalno členitev Slovenije v odnosu do oblik poljske razdelitve ter nato v nadaljevanju izvedli primerjavo med regionalnimi členitvami.

Na podlagi opravljenih analiz, ki so temeljile na grafičnih prikazih in numeričnih izračunih, lahko potrdimo hipotezo, da se oblike poljske razdelitve odražajo v izbranih naravnogeografskih regionalizacijah Slovenije. Po izbranem kriteriju, ki je temeljil na upoštevanju prevladujočih oblik poljske razdelitve znotraj regionalnih enot, smo izračunali, da se sistem poljske razdelitve najbolj odraža v tisti regionalni členitvi, ki ima največ površine Slovenije v najvišjem kvartilu (86 % - 100 %). To je regionalna členitev Antona Melika (1954 – 1960).

Večji doprinos kot določitev regionale členitve z najvišjo stopnjo ujemanja so predvsem izdelane analize ujemanja posamezne naravnogeografske analize z oblikami poljske razdelitve. Prav v vsaki od naravnogeografskih členitev prostora najdemo regionalne enote, kjer prevladuje določena oblika poljske razdelitve. Večja kot je prepletenost in razdrobljenost oblik poljske razdelitve, slabše je ujemanje z izbranimi regionalnimi členitvami.

VIRI

Gams, I. 1984. Metodologija geografske razčlenitve ozemlja. Geografski vestnik 56: 75 – 82.

Ilešič, S. 1950. Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem. Ljubljana, Triglavsko tiskarna: 119 str.

Ilešič, S. 1958. Problemi geografske rajonizacije ob primeru Slovenije. Geografski vestnik 29 – 30: 83 – 140.

Ilešič, S. 1979. Pogledi na geografijo. Ljubljana, Partizanska knjiga: 612 str.

Kladnik, D. 1996. Naravnogeografske členitve Slovenije. Geografski vestnik 68: 123 – 159.

MKO. 2013. Grafični podatki RABA za celo Slovenijo.

http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_2013_04_11.RAR (Pridobljeno 5. 8. 2013.)

Natek, K. 1998. O regionalizaciji Slovenije. Geografski vestnik 70: 139 – 150.

Ogrin, D., Plut, D. 2009. Aplikativna fizična geografija Slovenije. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: 246 str.

Perko D. (ur.), Orožen Adamič, M. (ur.). 1998, 1999. Slovenija – pokrajine in ljudje. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.

Petek, F. in Fridl, J. 2004. Pretvarjanje listov zemljiško-katastrskega načrta v Gauss-Kruegerjev koordinatni sistem. Geografski vestnik 76: 75 – 87.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Metodološke osnove. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 120 str.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Krajine alpske regije. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 91 str.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Krajine predalpske regije. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 136 str.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Krajine subpanonske regije. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 96 str.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Kraške krajine notranje Slovenije. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 136 str.

Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji – Krajine primorske regije. 1998. Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad za prostorsko planiranje, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani: 100 str.